

REPUBLIKA HRVATSKA
ZADARSKA ŽUPANIJA
TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA OBROVCA

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM
GRADA OBROVCA
za razdoblje 2025. – 2029.

KLASA:

URBROJ:

Obrovac, xx._____ 2026.

SADRŽAJ

1. UVOD	8
1.1 Dionici uključeni u izradu Plana upravljanja destinacijom	9
1.3 Profil odredišta – Grad Obrovac	11
1.3. Turistička zajednica Grada Obrovca	14
1.4. Članovi tijela turističke zajednice i članovi lokalne turističke zajednice	17
1.5. Zadaće lokalne turističke zajednice	18
1.6. Suradnja jedinice lokalne samouprave i turističke zajednice	18
2. ANALIZA STANJA	20
2.1. Glavni elementi analize stanja u planu upravljanja destinacijom	21
2.2. Analiza elemenata turističke destinacije	22
2.2.1. Analiza turističkih proizvoda i usluga.....	24
2.2.2. Analiza popisa resursne osnove.....	27
2.2.3. Analiza javne turističke infrastrukture.....	29
2.2.4. Analiza prometne infrastrukture.....	35
2.2.5. Analiza stanja digitalizacije.....	37
2.2.6. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom.....	37
2.2.7. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji.....	38
2.2.8. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala.....	39
2.2.9. Analiza komunikacijskih aktivnosti.....	39
2.2.10. Analiza konkurencije.....	40
2.3. Izvešće o provedenoj analizi stanja	45
3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA	48
3.1. Razvojni potencijal proizvoda i usluga	48
3.2. Razvojni potencijal resursa i atrakcija	49
3.3. Razvojni potencijal javne turističke infrastrukture	51
3.4. Zaključak razvojnih i marketinških potencijala za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda	61
4. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE	62
4.1. Definiranje i mjerenje pokazatelja održivosti destinacije	63
4.2. Metodološki okvir obveznih pokazatelja	63
4.3. Procjena trenutnog stanja održivosti	65
4.3.1. Gospodarski aspekti.....	65
4.3.2. Društveni aspekti.....	66
4.3.3. Okolišni aspekti.....	66

4.3.4. Prostorni aspekti.....	67
4.3.5. Zaključak o trenutnom stanju održivosti	67
4.4. Izvori podataka potrebnih za praćenje i izračun pokazatelja održivosti.....	68
4.5. Izračun pokazatelja održivosti.....	68
4.6. Praćenje održivosti.....	121
5. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA	123
5.1. SWOT analiza	123
5.1.1. SWOT analiza destinacije Turističke zajednice Grada Obrovca	124
5.2. Identifikacija općih načela i ciljeva turizma	125
5.2.1. Načela turizma	125
5.2.2. Ciljevi turizma.....	126
5.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta	128
5.4. Identificiranje ciljeva	130
5.5. Mjere i aktivnosti	132
Mjere i aktivnosti SP1 – Upravljanje sezonalnošću i povećanje vrijednosti boravka	136
Mjere i aktivnosti SP2 – Diversifikacija ponude i razvoj aktivnog turizma	137
Mjere i aktivnosti SP3 – Unaprjeđenje kvalitete smještaja i ukupnog doživljaja boravka	138
Mjere i aktivnosti SP4 – Održivo upravljanje prostorom i prirodnim resursima	139
Mjere i aktivnosti SP5 – Digitalna transformacija destinacije	140
Mjere i aktivnosti SP6 – Tržišno pozicioniranje i upravljanje imidžem destinacije	141
Mjere i aktivnosti SP7 – Jačanje organizacijskih i upravljačkih kapaciteta destinacije	142
6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA.....	144
6.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne samouprave	144
6.2. Smjernice i preporuke za turističke zajednice	145
6.2.1. Održivi razvoj turizma	145
6.2.2. Razvoj autentične turističke ponude	146
6.2.3. Digitalizacija i moderni kanali promocije.....	146
6.2.4. Edukacija i profesionalni razvoj.....	146
6.2.5. Suradnja s lokalnim dionicima.....	147
6.2.6. Poboljšanje turističke infrastrukture	147
6.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji.....	148
6.3.1. Suradnja i partnerstva	148
6.3.2. Održivi razvoj i ekološka svijest	148
6.3.3. Kvaliteta usluga i kontinuirano obrazovanje.....	148
6.3.4. Digitalna prisutnost i promocija	148
7. POPIS PROJEKATA.....	149

7.1. <i>Projekti od posebnog značenja za razvoj destinacije</i>	152
8. MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI	153
8.1. <i>Podrška i implementacija Plana upravljanja destinacijom</i>	153
8.2. <i>Izvješće o provedbi</i>	153
9. ZAKLJUČAK	155
10. LITERATURA	156

POPIS TABLICA

<i>Tablica 1. Dionici uključeni u izradu Plana upravljanja destinacijom.....</i>	<i>9</i>
<i>Tablica 2. Stope po kojima se plaća članarina</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 3. Naselja u sastavu Turističke zajednice Grada Obrovca.....</i>	<i>21</i>
<i>Tablica 4. Analiza turističkih proizvoda i usluga</i>	<i>24</i>
<i>Tablica 5. Popis resursne osnove Turističke zajednice Grada Obrovca.....</i>	<i>28</i>
<i>Tablica 6. Javna turistička infrastruktura u Gradu Obrovcu.....</i>	<i>30</i>
<i>Tablica 7. Analiza prometne infrastrukture</i>	<i>35</i>
<i>Tablica 8. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u Gradu Obrovcu.....</i>	<i>38</i>
<i>Tablica 9. Analiza komunikacijskih aktivnosti.....</i>	<i>39</i>
<i>Tablica 10. Analiza konkurencije – direktna konkurencija.....</i>	<i>41</i>
<i>Tablica 11. Analiza konkurencije- indirektna konkurencija</i>	<i>42</i>
<i>Tablica 12. Razvojni potencijal proizvoda i usluga</i>	<i>48</i>
<i>Tablica 13. Ocjenjivanje razvojnog i marketinškog potencijala</i>	<i>53</i>
<i>Tablica 14. Marketinški potencijal proizvoda i usluga u destinaciji.....</i>	<i>58</i>
<i>Tablica 15. Marketinški potencijal resursa i atrakcija u destinaciji</i>	<i>59</i>
<i>Tablica 16. Marketinški potencijal javne turističke infrastrukture u destinaciji</i>	<i>60</i>
<i>Tablica 17. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti.....</i>	<i>69</i>
<i>Tablica 18. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti</i>	<i>77</i>
<i>Tablica 19. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti... ..</i>	<i>89</i>
<i>Tablica 20. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti i organizaciju turizma.....</i>	<i>96</i>
<i>Tablica 21. Specifični pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti</i>	<i>102</i>
<i>Tablica 22. Praćenje održivosti obveznih pokazatelja</i>	<i>121</i>
<i>Tablica 23. Izvješće o provedenoj SWOT analizi Turističke zajednice Grada Obrovca kao turističke destinacije</i>	<i>124</i>
<i>Tablica 24. Identifikacija glavnih ciljeva</i>	<i>131</i>
<i>Tablica 25. Definiranje mjera i aktivnosti.....</i>	<i>133</i>
<i>Tablica 26. Smjernice i preporuke za razvoj turizma.....</i>	<i>145</i>
<i>Tablica 27. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije.....</i>	<i>149</i>

POPIS SLIKA

<i>Slika 1. Kulturna i prirodna dobra.....</i>	<i>26</i>
<i>Slika 2. Pristupne točke besplatnog Wi-Fi-a i Obrovcu.....</i>	<i>37</i>
<i>Slika 3. Rijeka Zrmanja.....</i>	<i>49</i>
<i>Slika 4. Kudin most.....</i>	<i>50</i>
<i>Slika 5. Tvrđava Kurjakovića.....</i>	<i>51</i>
<i>Slika 6. Manastir Krupa.....</i>	<i>51</i>
<i>Slika 7. Zavičajni muzej Obrovac</i>	<i>52</i>
<i>Slika 8. Cvijina gradina.....</i>	<i>52</i>

POPIS GRAFIKONA

<i>Grafikon 1. Broj turističkih dolazaka i noćenja u 2024. godini.....</i>	<i>23</i>
<i>Grafikon 2. Broj dolazaka i noćenja po naseljima za 2024. godinu u usporedbi sa 2023. godinom</i>	<i>23</i>

POPIS KRATICA

TZ	Turistička zajednica
TZP	Turistička zajednica područja
ZŽ	Zadarska županija
JLS	Jedinica lokalne samouprave
RH	Republika Hrvatska
NN	Narodne novine

1. UVOD

Plan upravljanja destinacijom je planski dokument za razvoj održive destinacije koji se izrađuje za razdoblje od četiri godine.

Svrha Plana upravljanja destinacijom je odrediti smjer razvoja destinacije u skladu s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima.

S obzirom na strateški značaj turizma za Hrvatsku, posebna pažnja posvećuje se održivom razvoju ove gospodarske grane, koja ima široki gospodarski, društveni i međusektorski utjecaj. Iz tog razloga izrađuje se Plan upravljanja destinacijom, s ciljem usmjeravanja turističkog razvoja prema održivim praksama. Ovaj plan stavlja naglasak na unapređenje turističke ponude, očuvanje lokalnih resursa te poboljšanje kvalitete života za lokalno stanovništvo. Turistički sektor u Hrvatskoj nije samo važan izvor prihoda, već i sektor koji oblikuje nacionalni identitet te doprinosi očuvanju kulturne i prirodne baštine.

Plan upravljanja destinacijom predstavlja temeljni dokument koji će služiti kao smjernica za sve dionike u turizmu, uključujući lokalnu upravu, gospodarske subjekte, civilno društvo i druge zainteresirane strane, u ostvarivanju zajedničkih ciljeva razvoja općina i gradova kao autentičnih, održivih i konkurentnih turističkih destinacija.

Kroz suradnju, inovaciju i posvećenost, vjerujemo da možemo ostvariti viziju Grada Obrovca kao destinacije koja pruža izvanredna iskustva za sve svoje posjetitelje, dok istovremeno čuva svoj identitet, resurse i okoliš za buduće generacije. S ciljem stvaranja kvalitetnog okvira za održivi razvoj turizma, Grad Obrovac u suradnji sa Turističkom zajednicom Grada Obrovca dosljedno slijedi odredbe Republike Hrvatske u uspostavi sustava turizma i upravljanja razvojem turizma u smjeru održivosti, koji se uređuje Zakonom o turizmu (»Narodne novine«, broj 156/23) te ostalim propisima i strateškim dokumentima koji reguliraju razvoj turizma.

Sukladno članku 25. Zakona o turizmu (»Narodne novine«, broj 156/23) u izradu Plana upravljanja destinacijom, turistička zajednica dužna je uključiti jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove i trgovačka društva u vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske, kao i udruge koje izravno sudjeluju u kreiranju destinacijskog lanca vrijednosti u turizmu. Također, potrebno je uključiti nadležna tijela za prostorno planiranje, zdravstvo, kulturu te druge relevantne dionike, kako bi se osiguralo cjelovito i usklađeno planiranje razvoja turizma u destinaciji.

Plan upravljanja destinacijom na lokalnoj razini mora biti usklađen s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima te planom upravljanja destinacijom na regionalnoj razini.

Plan upravljanja destinacijom sadrži:

- analizu stanja,

- popis resursne osnove,
- pokazatelje održivosti na razini destinacije,
- razvojni smjer s mjerama i aktivnostima potrebnim za njegovo ostvarenje,
- prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije te
- popis projekata koji pridonose provedbi mjera za postizanje pokazatelja održivosti.

Uz to, Plan uključuje i popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije, koji doprinose ostvarenju dugoročnih ciljeva održivog rasta i konkurentnosti.

U postupku donošenja plana upravljanja destinacijom, turistička zajednica dužna je provesti javno savjetovanje o prijedlogu izrađenog plana upravljanja destinacijom te na drugi primjeren način osigurati sudjelovanje lokalnog stanovništva u postupku donošenja, sukladno propisu kojim se uređuje pravo na pristup informacijama.

Plan upravljanja destinacijom donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na prijedlog turističkog vijeća turističke zajednice. Usvojeni plan upravljanja destinacijom objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne samouprave i na mrežnim stranicama turističke zajednice i Grada Obrovca.

1.1 Dionici uključeni u izradu Plana upravljanja destinacijom

Dionici, navedeni u Tablici 1, aktivno su sudjelovali u izradi ovog plana kroz prikupljanje relevantnih podataka i pokazatelja te razmjenu mišljenja i ideja. Uz to, njihova uloga bit će od presudne važnosti u realizaciji i ocjeni budućih aktivnosti koje će proizaći iz ovog dokumenta.

Tablica 1. Dionici uključeni u izradu Plana upravljanja destinacijom

LOKALNE I REGIONALNE VLASTI
Naziv dionika: Grad Obrovac
Kontakt osoba: Gordana Renić, Pročelnica Jedinostvenog upravnog odjela
E-mail: gordana.renic@obrovac.hr
Naziv dionika: Zadra Nova
Kontakt osoba: Marina Dujmović Vuković
E-mail: marina.dujmovic@zadra.hr
Naziv dionika: Zadarska županija – Odjel za gospodarstvo i turizam
Kontakt osoba: Ante Sjauš - Pročelnik
E-mail: ante.sjaus@zadarska-zupanija.hr
Zaduženje
Postavljaju osnovne strateške ciljeve za razvoj turizma u skladu s politikama destinacije i osiguravaju pravni okvir za provedbu mjera i aktivnosti.
TURISTIČKE ZAJEDNICE
Naziv dionika: Turistička zajednica Zadarske županije
Kontakt osoba: Branka Vulin
E-mail: branka.vulin@zadar.hr

Naziv dionika: Turistička zajednica Općine Starigrad
Kontakt osoba: Marjana Marasovi, Direktorica
E-mail: info@rivijera-paklenica.hr
Naziv dionika: TZ Općine Jasenice
Kontakt osoba: Marta Pintur Bosna
E-mail: tzo.jasenice@zd.t-com.hr
Zaduženje
Zadužene su za izradu plana i koordinaciju dionika.
PRIVATNI SEKTOR
Naziv dionika: Riva Rafting centar
Kontakt osoba: Marija Modrić - Voditeljica ureda
E-mail: info@riva-rafting-centar.hr
Naziv dionika: Ivan Garić - Ugostitelj
Kontakt osoba: Ivan Garić
E-mail: bistroivan0@gmail.com
Naziv dionika: Zrmanja Excursion
Kontakt osoba: Anita Marić
E-mail: zrmanja.excursions@gmail.com
Zaduženje
Privatni sektor pruža ključne usluge posjetiteljima i sudjeluje u kreiranju turističkih proizvoda. Njihova ulaganja i poslovne strategije moraju biti usklađene s ciljevima održivog razvoja.
LOKALNO STANOVNIŠTVO
Naziv dionika: O.Š. Obrovac
Kontakt osoba: Željko Modrić - Ravnatelj
E-mail: obrovac@os-obrovac.skole.hr
Naziv dionika: Dječji vrtić Obrovac
Kontakt osoba: Marija Šimičević
E-mail: ravnateljica@dvo.hr ili VRTIC.OBROVAC@gmail.com
Naziv dionika: Dijana Anić - Iznajmljivač
Kontakt osoba: Dijana Anić
E-mail: dijana.anic@media-zd.hr
Zaduženje
Lokalne zajednice doprinose očuvanju kulturne i prirodne baštine te imaju veliku ulogu u stvaranju autentičnih doživljaja. Njihovo sudjelovanje je ključno za osiguranje društvenog prihvaćanja turističkog razvoja.
NEVLADINE ORGANIZACIJE (NVO)
Naziv dionika: KUD Sv. Josip
Kontakt osoba: Ika Jurjević
E-mail: 098 945 7049
Naziv dionika: Pučko otvoreno učilište Obrovac
Kontakt osoba: Marina Brkić
E-mail: pucko.otvoreno.uciliste.obrovac@zd.t-com.hr 091 528 7311
Naziv dionika: Crveni križ
Kontakt osoba: Zrinka Klanac
E-mail: hrvatski.crveni.kriz1@zd.t-com.hr ili 095 868 5330
Zaduženje
NVO-ovi često djeluju kao glasnici zaštite interesa lokalnih zajednica i stanovništva te pružaju stručnu podršku u planiranju održivog razvoja.

1.3 Profil odredišta – Grad Obrovac

Lokacija	Grad Obrovac smješten je u sjevernoj Dalmaciji, unutar Zadarske županije.
Prometna povezanost	<p>Prometna povezanost Grada Obrovca vrlo je dobra zahvaljujući blizini važnih cestovnih pravaca koji ga povezuju s ostatkom Dalmacije, Likom i širim područjem Hrvatske:</p> <p>GLAVNE PROMETNE VEZE: Autocesta A1 (Zagreb – Split – Dubrovnik) – Najvažnija prometna arterija Hrvatske nalazi se u blizini Obrovca. Najbliži izlaz s autoceste je Maslenica (odvojak Jasenice), koji je udaljen otprilike 20 km od samog Obrovca. Autocesta omogućuje brzu povezanost prema Zagrebu i južnoj Dalmaciji.</p> <p>LOKALNE CESTE I POVEZANOST: Državna cesta D27 – Povezuje Obrovac s Benkovcem i Zadrom na jugu te s Gračacem i Plitvičkim jezerima na sjeveru. Državna cesta D54 – Vodi od Maslenice prema Obrovcu, povezujući grad s autocestom A1 i Jadranskom magistralom (D8), te je ključna za regionalni promet. Državna cesta 502 – Međusobno povezuje naselja: Zadar, Zemunik, Smilčić i Karin.</p> <p>Županijske ceste:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŽC 5166 na potezu Udbina-Lovinac-Rok-Obrovac, • ŽC 6024 na potezu DC 27-Kruševo, • ŽC 6025 na potezu Obrovac-Kaštel Žegarski-Ervenik-Kom-DC1, • ŽC 6026 na potezu Obrovac-Medviđa-Kistanje- Manastir Krka, • ŽC 6027 na potezu DC 27-Kaštel Žegarski-Bruška-Benkovac-DC 27, • ŽC 6028 na potezu DC 27-Muškovci • ŽC 6029 na potezu ŽC 6027-Golubić, • ŽC 6030 na potezu Nadvoda-Kaštel Žegarski, • ŽC 6031 na potezu Krupa-ŽC 6027, • ŽC 6032 na potezu ŽC 6025-Komazeci. <p>Lokalne ceste:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LC 63069 na potezu Otišna-DC 27, • LC 63070 na potezu Meka Draga-DC 27, • LC 63071 na potezu Vozarica-LC 63070, • LC 63073 na potezu Brkići-LC 63069, • LC 63074 na potezu Muškovci (Ž 6028)-Ogari, • LC 63075 na potezu Obrovac: DC 27-DC 27, • LC 63076 na potezu DC 27-Orljak, • LC 63077 na potezu DC 27-Šušnjar-G. Karin-DC 27, • LC 63078 na potezu Kruševo (ŽC 6024)-Vrkići, • LC 63079 na potezu LC 63078-”Gospa od Zečeva”, • LC 63080 na potezu G. Karin-LC 63129, • LC 63081 na potezu ŽC 6025-Bilišane-ŽC 6025, • LC 63082 na potezu ŽC 6026-Zelengrad-ŽC 6025, • LC 63083 na potezu ŽC 6025-Mitrovići, • LC 63084 na potezu Radmilovići-Nadvoda, • LC 63085 na potezu ŽC 6025-Ušljebrke, • LC 63086 na potezu ŽC 6030-Bundale, • LC 63087 na potezu Komazeci-G. Komazeci-ŽC 6027,

	<ul style="list-style-type: none"> LC 63 129 na potezu ŽC 6027-Bruška. <p>JAVNI PRIJEVOZ I AUTOBUSNE LINIJE: Glavni pružatelj usluga javnog prijevoza u ovom području su Liburnija, Autobusni prijevoz Varaždin d.o.o. i Polet Vinkovci, koji nudi linije prema Zadru.</p>																	
Udaljenost glavnog grada i važnijih emitivnih tržišta	Zagreb - Obrovac Zadar - Obrovac Split - Obrovac Rijeka - Obrovac Dubrovnik - Obrovac	272 km 45,4 km 156 km 275 km 367 km																
Geografska obilježja	Grad Obrovac nalazi se u Zadarskoj županiji koja je smještena u središnjem dijelu Jadranske Hrvatske (NUTS II regija). Obrovac se razvio na križanju putova za Zadar, Šibenik i Knin, podno Malog Alana i Prezida, a nalazi se uz rijeku Zrmanju, 12 km od njenog ušća u Novigradsko more. Prostor Grada Obrovca geomorfološki je smješten u tri regionalne prostorne jedinice: gorskoga masiva Velebit, pobrđa Bukovice i doline Zrmanje.																	
Klimatska obilježja	Područje Grada Obrovca karakteriziraju dva klimatska podtipa: sub-mediteranskom klimom u priobalnom području mora i rijeka i planinskom klimom u najvišim predjelima gorskog masiva južnog Velebita. Pri tome je važno uzeti u obzir kako se primorje odlikuje vrlo blagim klimatskim obilježjima, dok su za Liku specifične izrazito oštre kontinentalne karakteristike što u konačnici dovodi do velikih temperaturnih razlika. Jedan od važnih klimatskih elemenata ovog prostora su i godišnje padaline, a karakteriziraju ga sušni ljetni i izrazito kišni zimski prostori. U prosjeku se na razini godine količine padalina kreću između 1057-1500 mm. Važna odrednica klimatskih karakteristika ovog područja su i vjetrovi. Bura je najučestalija u zimskim mjesecima kada se zna kretati i do 8 bofora u Velebitskom kanalu.																	
Broj stanovnika (popis 2021.)	3.453																	
Broj turističkih dolazaka i noćenja (2024.)	<p style="text-align: center;">Broj turističkih dolazaka i noćenja (2024.)</p> <table border="1"> <caption>Data for Broj turističkih dolazaka i noćenja (2024.)</caption> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Dolasci</th> <th>Noćenja</th> <th>Broj turista</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Strani</td> <td>~15.000</td> <td>~135.000</td> <td>~15.000</td> </tr> <tr> <td>Domaći</td> <td>~5.000</td> <td>~55.000</td> <td>~5.000</td> </tr> <tr> <td>UKUPNO</td> <td>~20.000</td> <td>~190.000</td> <td>~20.000</td> </tr> </tbody> </table> <p>Legend: Dolasci (orange), Noćenja (blue), Broj turista (green), Udio dolazaka (yellow), Udio noćenja (red)</p>		Kategorija	Dolasci	Noćenja	Broj turista	Strani	~15.000	~135.000	~15.000	Domaći	~5.000	~55.000	~5.000	UKUPNO	~20.000	~190.000	~20.000
Kategorija	Dolasci	Noćenja	Broj turista															
Strani	~15.000	~135.000	~15.000															
Domaći	~5.000	~55.000	~5.000															
UKUPNO	~20.000	~190.000	~20.000															
Prosječna duljina boravka (u danima)	9,53																	

Turistički kapacitet po vrstama objekata u 2023. i 2024. godini	VRSTA	BROJ OBJEKATA 2023.	BROJ OBJEKATA 2024.	BROJ KREVETA 2023.	BROJ KREVETA 2024.	BROJ DODATNIH KREVETA 2023.	BROJ DODATNIH KREVETA 2024.
	HOTELI	1	1	48	48	0	0
	KAMPOVI	1	1	127	127	20	20
	NEKOMERCIJALNI SMJEŠTAJ	1.785	1.857	15.572	16.368	4.488	4.565
	OBJEKTI U DOMAĆINSTVU	340	354	1.768	1.800	216	260
	OSTALI UGOSTITELJSKI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ (SKUPINA KAMPOVI)	3	5	13	31	5	11
	UKUPNO	2.130	2.218	17.528	18.374	4.729	4.856
Ugostiteljski sadržaji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beba Beach Bar 2. Mićanovi dvori - restoran 3. Siesta 4. Restoran Kalada 5. Konoba Tisno 6. Food House Zrmanja 7. Buffet Dalmacija 8. Bistro Ivan 9. TIKI bar; 10. Caffè bar Delfin, 11. Caffè bar Relax, 12. Caffè bar Riva; 13. Caffè bar Marco Polo, 14. Caffè bar Centar, 15. Caffè bar Zrmanja, 16. Caffè bar Way, 17. Caffè bar Nino, 18. Caffè bar Sky bar, 19. Caffè bar Bolero, 20. Cafe bar Sirena, 21. Beach bar Punta garden. 						
Najpopularnije turističke atrakcije	<p>Kulturno povijesne atrakcije: Zavičajni muzej Obrovac, Crkva sv. Josipa, Benediktinski samostan sv. Jurja Koprivskoga, Tvrđava Kurjakovića, Crkva Sv. Kuzme i Damjana, Crkva Sv. Jurja, Kudin most, Manastir Krupa, Crkva. Gospe od Zečeva</p> <p>Prirodne atrakcije: Kanjon rijeke Zrmanje, kanjon rijek Krnjeze, kanjon rijeke Krupe.</p> <p>Avanturističke aktivnosti: Rafting, šetnice i planinarenje, biciklizam, quad vožnje</p> <p>Važne manifestacije: - Go! Festival na području Obrovca i Gračaca, - Bukovačka večer u Obrovcu - Prsnac fest u Zelengradu - Dan Grada Obrovca i blagdan Sv. Josipa u Obrovcu - Zrmanja Adventures festival</p>						

Glavni turistički proizvodi	Kulturni turizam – Zavičajni muzej Obrovac Gastro i eno turizam – Obrovačka janjetina, pršut i vino Sportsko – rekreacijski turizam – Šetnice i planinarenje, biciklizam, rafting na Zrmanji i kajakarenje, quad vožnje, vožnje brodom.
Turističke zone i površine	Ugostiteljsko-turističke namjene (T3) UPU 91 – Crna Dujmova 29942 m ²
Turistička infrastruktura	Primarna turistička infrastruktura <ul style="list-style-type: none"> - Biciklističke rute - Planinarske staze (Put malog princa, Crnopac) - Trail staze - Rafting na rijeci Zrmanji - Quad vožnje - Vožnje brodom - Zavičajni muzej Obrovac
	Sekundarna turistička infrastruktura <ul style="list-style-type: none"> - Cvijina gradina – arheološki lokalitet - Kudin most - Kip blaženog Alojzija Stepinca - Spomen – obilježje žrtvama u Medviđi - Gornji most – premošćuje rijeku Zrmanju kod sela Prndelji - Donji most – premošćuje rijeku Zrmanju na putu Žegar-Krupa - Kapelica Sv. Nikole – znamenitost - Stari Obrovac, Bilišane – ostaci srednjovjekovne utvrde - Klisina, Bilišane – ostaci srednjovjekovne utvrde Klisine s ostavima mosta - Zelengradina – skromni ostaci nekadašnje srednjovjekovne utvrde - Tvrđava Kurjakovića – ostaci srednjovjekovne tvrđave - Manastir Krupa

1.3. Turistička zajednica Grada Obrovca

Turističke zajednice su organizacije koje djeluju po načelu destinacijskog menadžmenta, a osnivaju se radi promicanja i razvoja turizma Republike Hrvatske i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske usluge i usluge u turizmu ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom na način da upravljaju destinacijom na razini za koju su osnovane.

Lokalnu turističku zajednicu osnivaju njezini članovi, dok postupak pripreme osnivanja i sazivanje osnivačke skupštine provodi općinski načelnik ili gradonačelnik u suradnji s regionalnom turističkom zajednicom. Osnivanje lokalne turističke zajednice na razini jedne jedinice lokalne samouprave može pokrenuti inicijativom općinski načelnik ili gradonačelnik.

Turistička zajednica je pravna osoba. Turistička zajednica ne može započeti s djelovanjem prije stjecanja pravne osobnosti. Prava i obveze turističke zajednice utvrđuju su Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (»Narodne novine«, broj 52/19, 42/20) i statutom turističke zajednice.

Turistička zajednica Grada Obrovca upisana je u Upisnik turističkih zajednica koji vodi Ministarstvo turizma, pod upisnim brojem 245 temeljem rješenja, KLASA: UP/I-334-03/11-02/41, URBROJ: 529-05-12-4 od 27.09.2012. godine.

Skupština Turističke zajednice Grada Obrovca uz prethodnu suglasnost Ministarstva turizma, na sjednici održanoj 11. kolovoza 2020. godine donijela je Statut Turističke zajednice Grada Obrovca (»Službeni glasnik Grada Obrovca«, broj 5/20.).

Statut turističke zajednice sadrži odredbe o:

- nazivu i sjedištu turističke zajednice,
- zadaćama turističke zajednice,
- pravima, obvezama i odgovornosti članova turističke zajednice,
- načinu predstavljanja i zastupanja turističke zajednice,
- razlozima i postupku razrješenja direktora turističke zajednice,
- djelokrugu, ustrojstvu, načinu izbora i opoziva, mandatu te odgovornosti članova tijela,
- načinu odlučivanja u turističkoj zajednici i tijelima turističke zajednice,
- načinu ostvarivanja javnosti rada,
- načinu donošenja statuta i drugih općih akata,
- imovini, načinu stjecanja imovine i raspolaganju imovinom,
- postupku s imovinom u slučaju prestanka turističke zajednice,
- drugim pitanjima važnim za rad turističke zajednice.

Regulativni i službeni dokumenti Turističke zajednice Grada Obrovca:

- Statut Turističke zajednice Grada Obrovca („Službeni glasnik Grada Obrovca“ broj 8/20),
- Poslovnik o radu Skupštine Turističke zajednice Grada Obrovca
- Poslovnik o radu Turističkog vijeća Turističke zajednice Grada Obrovca,
- Godišnji program rada s financijskim planom za 2020. godinu,
- Godišnji program rada s financijskim planom za 2021. godinu,
- Godišnji program rada s financijskim planom za 2022. godinu,
- Program rada s financijskim planom Turističke zajednice Grada Obrovca za 2023. godinu,
- Izmjene i dopune Financijskog plana za 2023. godinu,
- Godišnji Program rada s financijskim planom Turističke zajednice Grada Obrovca za 2024. godinu,
- Godišnji Program rada s financijskim planom Turističke zajednice Grada Obrovca za 2025. godinu,
- Godišnji program rada s financijskim planom za 2026. godinu,
- Sporazum o udruživanju Turističke zajednice Grada Obrovca i Općine Gračac u provedbi projekta Razvoj i promidžba održivog turističkog proizvoda „Južni Velebit“

Izveštajni akti Turističke zajednice Grada Obrovca su:

- Izvješće o izvršenju programa rada za 2020. godinu,

- Izvješće o radu direktora i turističkog ureda za 2020. godinu,
- Izvješće o radu direktora/direktorice i turističkog ureda Turističke zajednice Grada Obrovca u razdoblju 1.1.-31.12.2021.,
- Izvješće o izvršenju programa rada Turističke zajednice Grada Obrovca za 2021. godinu,
- Izvješće o radu Turističkog vijeća za 2021. godinu,
- Izvješće o izvršenju programa rada Turističke zajednice Grada Obrovca za 2022. godinu,
- Izvješće o radu direktora i turističkog ureda u razdoblju od 1.1. – 31.12.2022.,
- Izvješće o radu Turističkog vijeća za 2022. godinu,
- Izvješće o izvršenju programa rada Turističke zajednice Grada Obrovca za 2023. godinu,
- Izvješće o obavljenom nadzoru nad vođenjem poslova Turističke zajednice Grada Obrovca za razdoblje od 1.1. do 31.12.2023. godine,
- Izvješće o izvršenju programa rada Turističke zajednice Grada Obrovca za 2024. godinu,
- Izvješća o obavljenom Nadzoru nad poslovanjem Turističke zajednice Grada Obrovca u periodu od 01.01.do 31.12.2024. godine,

1.4. Članovi tijela turističke zajednice i članovi lokalne turističke zajednice

Tijela turističke zajednice su: skupština, turističko vijeće i predsjednik turističke zajednice.

Članovi tijela turističke zajednice i predsjednik turističke zajednice osobno su odgovorni za zakonito i savjesno obavljanje svojih dužnosti. Mandat članova tijela turističke zajednice traje četiri godine, a članovi mogu biti ponovno birani ili imenovani.

Skupština Turističke zajednice:

- Ksenija Mutić
- Ankica Jerković
- Ivan Garić
- Mladen Buljević
- Ivica Modrić
- Nataša Mičić

Turističko vijeće :

- Frane Medun
- Dragan Vukas
- Katarina Mišković
- Marko Grgić
- Antonija Milić Basa
- Stiven Brkljača
- Ivica Pavlović
- Ana Tuzlak

Dužnost predsjednika Turističke zajednice Grada Obrovca obavlja gradonačelnik Grada Obrovca Ante Župan.

Članovi lokalne turističke zajednice mogu biti obvezni i dragovoljni. Obvezni članovi lokalne turističke zajednice su sve pravne i fizičke osobe koje na području za koje se osniva lokalna turistička zajednica imaju sjedište, podružnicu, pogon, objekt u kojem se pružaju usluge, ili prebivalište, te koje trajno ili sezonski ostvaruju prihod pružanjem ugostiteljskih usluga i usluga u turizmu ili obavljaju djelatnost koja ima korist od turizma, odnosno na čije prihode turizam ima utjecaj.

Članovi lokalne turističke zajednice plaćaju članarinu turističkoj zajednici. Članstvo u lokalnoj turističkoj zajednici počinje danom osnivanja turističke zajednice ili danom početka obavljanja djelatnosti pravne i fizičke osobe na području za koje se osniva lokalna turistička zajednica.

Obvezni članovi lokalne turističke zajednice, odnosno njihovi predstavnici, mogu birati i biti birani u tijela turističke zajednice.

Pravne i fizičke osobe plaćaju članarinu lokalnoj turističkoj zajednici u skladu s posebnim propisom koji uređuje članarine u turističkim zajednicama. Visina članarine koju plaća pravna i fizička osoba ovisi o skupini u koju je razvrstana djelatnost kojom se pravna ili fizička osoba bavi te o pripadajućoj stopi za obračun i plaćanje članarine. Iznos članarine u Turističkoj zajednici Grada Obrovca utvrđen je člankom 6. Zakona o članarinama u turističkim zajednicama („Narodne novine“, broj 52/19, 144/20), a stope plaćanja članarine navedene su u tablici broj 2.

Tablica 2. Stope po kojima se plaća članarina

Prva skupina	0,14212
Druga skupina	0,11367
Treća skupina	0,08527
Četvrta skupina	0,02842
Peta skupina	0,01705

1.5. Zadaće lokalne turističke zajednice

Zadaće lokalne turističke zajednice, kao lokalne destinacijske menadžment organizacije, su sljedeće:

1. *Razvoj proizvoda*
2. *Informacije i istraživanja i*
3. *Distribucija*

Direktorica Turističke zajednice Grada Obrovca je Dijana Koščić.

Direktora turističke zajednice imenuje turističko vijeće na razdoblje od četiri godine. Direktor zastupa turističku zajednicu, organizira i rukovodi radom i poslovanjem turističke zajednice, te provodi odluke turističkog vijeća. U granicama svojih ovlasti, odgovoran je za poslovanje turističke zajednice i zakonitost rada. Za svoj rad direktor odgovara turističkom vijeću i predsjedniku turističke zajednice. Direktor i radnici koji obavljaju stručne poslove u turističkoj zajednici moraju imati položen stručni ispit za rad u turističkoj zajednici.

1.6. Suradnja jedinice lokalne samouprave i turističke zajednice

Jedinica lokalne samouprave u okviru svog samoupravnog djelokruga posebno vodi brigu o osiguranju uvjeta za razvoj turizma, a osobito o uređenju naselja, javnoj turističkoj infrastrukturi, zaštiti okoliša, prirodnoj i kulturnoj baštini i slično. Lokalne turističke zajednice surađuju s tijelima jedinica lokalne samouprave u sljedećim aktivnostima:

- dogovaraju zajedničko korištenje sredstava turističke pristojbe koja se doznačuju jedinici/jednicama lokalne samouprave za poboljšanje uvjeta boravka turista,
- surađuju u izradi planova razvoja turizma u jedinici lokalne samouprave, najkasnije do roka utvrđenog posebnim propisima za donošenje proračuna jedinice lokalne samouprave,
- prate turistički promet te prijavu i odjavu turista,

- surađuju pri odlučivanju o radnom vremenu ugostiteljskih objekata sukladno posebnim propisima koji uređuju ugostiteljsku djelatnost,
- surađuju u drugim pitanjima vezanim uz razvoj turizma.

2. ANALIZA STANJA

Analiza stanja u planu upravljanja destinacijom je temeljni korak u procesu planiranja i upravljanja turističkom destinacijom. Riječ je o detaljnom istraživanju i procjeni postojećih uvjeta destinacije s ciljem identificiranja trenutnih resursa, potencijala, izazova, prilika i prijetnji. Ova analiza pruža ključne informacije potrebne za oblikovanje mjera koje će poticati razvoj turizma u skladu s održivim principima.

Grad Obrovac obuhvaća područje bogato prirodnim ljepotama i kulturnim naslijeđem, nalazi se u Zadarskoj županiji, u središnjem dijelu Jadranske Hrvatske (NUTS II regija). Ovaj povijesni gradić okružen je netaknutom prirodom, krškim reljefom i bogatim krajolicima koji uključuju rijeku Zrmanju, planine Velebita te ravničarske prostore s maslinicima i šumama. Njegov geografski položaj omogućuje dobru prometnu povezanost s ostatkom Dalmacije i unutrašnjošću Hrvatske. Obrovac se ističe kao destinacija koja spaja autentičnost dalmatinskog zaleđa, bogatu kulturno-povijesnu baštinu i iznimne prirodne ljepote. Rijeka Zrmanja, poznata po kristalno čistoj vodi i atraktivnim kanjonima, ključni je prirodni resurs i temelj za razvoj aktivnog turizma, poput kajakarenja, raftinga i planinarenja. Osim prirodnih atrakcija, nudi i povijesne lokalitete koji svjedoče o dugoj i raznolikoj prošlosti ovog kraja.

Nalazi se uz rijeku Zrmanju, 12 km od njenog ušća u Novigradsko more. Razvio se na križanju putova za Zadar, Šibenik i Knin, podno Malog Alana i Prezida. Površina Grada Obrovca prostire se na 352,73 km², te je drugi grad po veličini u Zadarskoj Županiji. Turistička zajednica Grada Obrovca obuhvaća 12 naselja u kojima živi 3.453 stanovnika. Stanovništvo se tradicionalno bavi poljoprivredom, osobito uzgojem maslina, vinove loze, povrća i stočarstvom, dok je ribarstvo prisutno u priobalnim dijelovima. Turizam se sve više razvija zahvaljujući bogatoj prirodnoj i kulturnoj baštini. Grad Obrovac odlikuje se raznolikim pejzažima koji uključuju spektakularni kanjon rijeke Zrmanje, blizinu planine Velebit, maslinike, šumske predjele i netaknutu prirodu. Ova geomorfološka i ekološka raznolikost čini Obrovac privlačnom destinacijom za ljubitelje aktivnog odmora, ali i za sve one koji traže mir, čisti zrak i autentično dalmatinsko okruženje.

Geomorfološke značajke Obrovca obiluju izraženim krškim reljefom – kamenitim brežuljcima, liticama, šupljinama i jamama koje stvaraju jedinstven krajolik. Posebnu prirodnu atrakciju predstavlja spektakularni kanjon rijeke Zrmanje, sa strmim stijenama i kristalno čistom vodom, dok blizina Velebita dodatno obogaćuje prirodnu raznolikost, a teren je idealan za aktivnosti poput planinarenja, raftinga, kajakarenja i biciklizma. Ova jedinstvena kombinacija vode, stijena i netaknute prirode čini Obrovac atraktivnom destinacijom za sve ljubitelje aktivnog odmora i prirodnih ljepota. Obrovac se nalazi na spoju sub-mediteranske i planinske klime, s toplim, sušnim ljetima i kišnim zimama. Vjetrovi, osobito bura, oblikuju lokalnu klimu, a u zimskim mjesecima često dostižu značajnu snagu, posebice u području Velebitskog kanala. Ova skladna kombinacija reljefa, klime i prirodnih ljepota čini Obrovac idealnim odredištem za ljubitelje prirode i aktivnog odmora.

U sljedećoj tablici su navedena naselja koja obuhvaćaju područje Turističke zajednice Grada Obrovca:

Tablica 3. Naselja u sastavu Turističke zajednice Grada Obrovca

Naselja u sastavu Turističke zajednice Grada Obrovca		
GRAD OBROVAC		
Bilišane	Bogatnik	Golubić
Gornji Karin	Kaštel Žegarski	Komazeci
Krupa	Kruševo	Muškovci
Nadvoda	Obrovac	Zelengrad

2.1. Glavni elementi analize stanja u planu upravljanja destinacijom

Glavni elementi analize stanja u planu upravljanja destinacijom obično obuhvaćaju sljedeće aspekte:

1. Definiranje ciljeva analize - precizno definiranje ciljeva analize kako bi se usmjerilo istraživanje prema specifičnim aspektima destinacije,
2. Prikupljanje podataka - podaci se prikupljaju iz raznih izvora, uključujući statističke podatke, postojeće studije, intervjue s ključnim dionicima, ankete lokalnog stanovništva i turista, te promatranja na terenu,
3. Analiza i vrednovanje turističke resursne osnove:
 - Resursna osnova - identifikacija prirodnih i kulturnih resursa, kao i ekonomski potencijal destinacije
 - Turistička atrakcija - analiza broja, vrste i kvalitete atrakcija (prirodne, kulturne, povijesne) te njihov potencijal za privlačenje posjetitelja
 - Prometna i komunalna infrastruktura - ocjena povezanosti destinacije, dostupnosti i kvalitete ključne infrastrukture
 - Prirodna i prostorna obilježja - procjena utjecaja turizma na okoliš i prostor te usklađenost s prostornim planovima
4. Izrada izvješća o provedenoj analizi – zaključci i analize se integriraju u sveobuhvatno izvješće koje sadrži ključne podatke i informacije potrebne za oblikovanje strategija i mjera unaprjeđenja destinacije, a koje postaje osnova za planiranje budućeg razvoja.

Svrha analize stanja u planu upravljanja destinacijom:

- Identificirati prednosti koje treba iskoristiti i slabosti koje treba riješiti,
- Prepoznati prilike za daljnji razvoj turističke ponude,
- Utvrditi prijetnje koje mogu ograničiti razvoj destinacije,
- Stvoriti podlogu za strateško planiranje koje uključuje mjere i aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje turističkog proizvoda, infrastrukture, resursa i održivosti.

Ova analiza daje uvid u trenutnu turističku ponudu, resurse, infrastrukturu, atrakcije te potencijal za daljnji razvoj. Služi kao osnova za planiranje mjera i aktivnosti koje će poboljšati turističku ponudu i upravljanje destinacijom.

Cilj analize upravljanja destinacijom Turističke zajednice Grada Obrovca je procijeniti trenutne uvjete i potencijale destinacije s ciljem održivog razvoja turizma koji će pridonijeti gospodarskom rastu, očuvanju kulturnih i prirodnih resursa te poboljšanju kvalitete života lokalnog stanovništva. Analiza će omogućiti donošenje informiranih odluka o budućim mjerama koje će unaprijediti turističku ponudu, infrastrukturu i imidž destinacije, uz istovremeno očuvanje identiteta i okoliša Turističke zajednice Grada Obrovca.

Analiza stanja uključuje analizu tržišta te polaznih gospodarskih, društvenih, prirodnih i prostornih elemenata destinacije, a osobito:

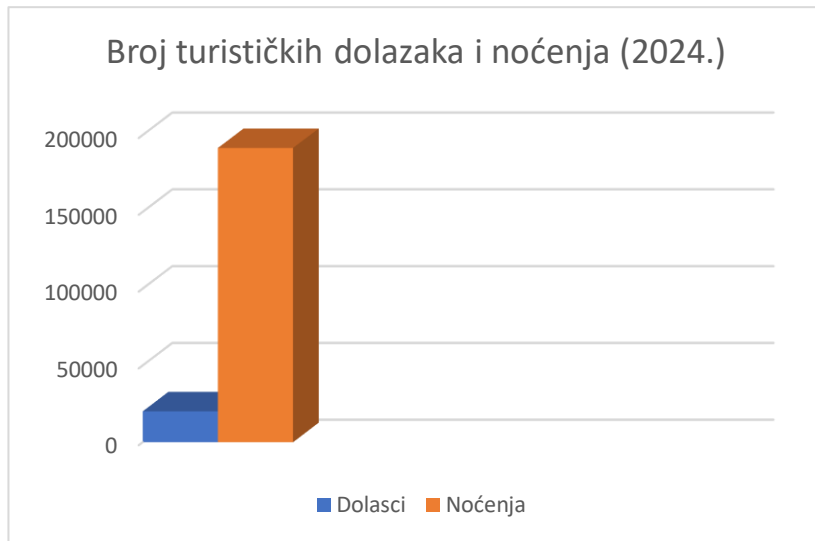
- popis turističkih proizvoda i usluga,
- analizu resursne osnove,
- analizu javne turističke infrastrukture,
- analizu komunalne infrastrukture,
- analizu prometne infrastrukture,
- analizu stanja digitalizacije,
- analizu stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom,
- analizu organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji (javne usluge i servisi),
- analizu stanja i potreba ljudskih potencijala,
- analizu komunikacijskih aktivnosti,
- analizu konkurencije,
- izvješće o provedenoj analizi stanja.

Za svaki pojedini element uključen u analizu stanja potrebno je uzeti u obzir broj i vrstu, kvalitetu, posebnosti, promjene i izazove te identifikaciju tržišnih trendova i potencijala turističkih proizvoda.

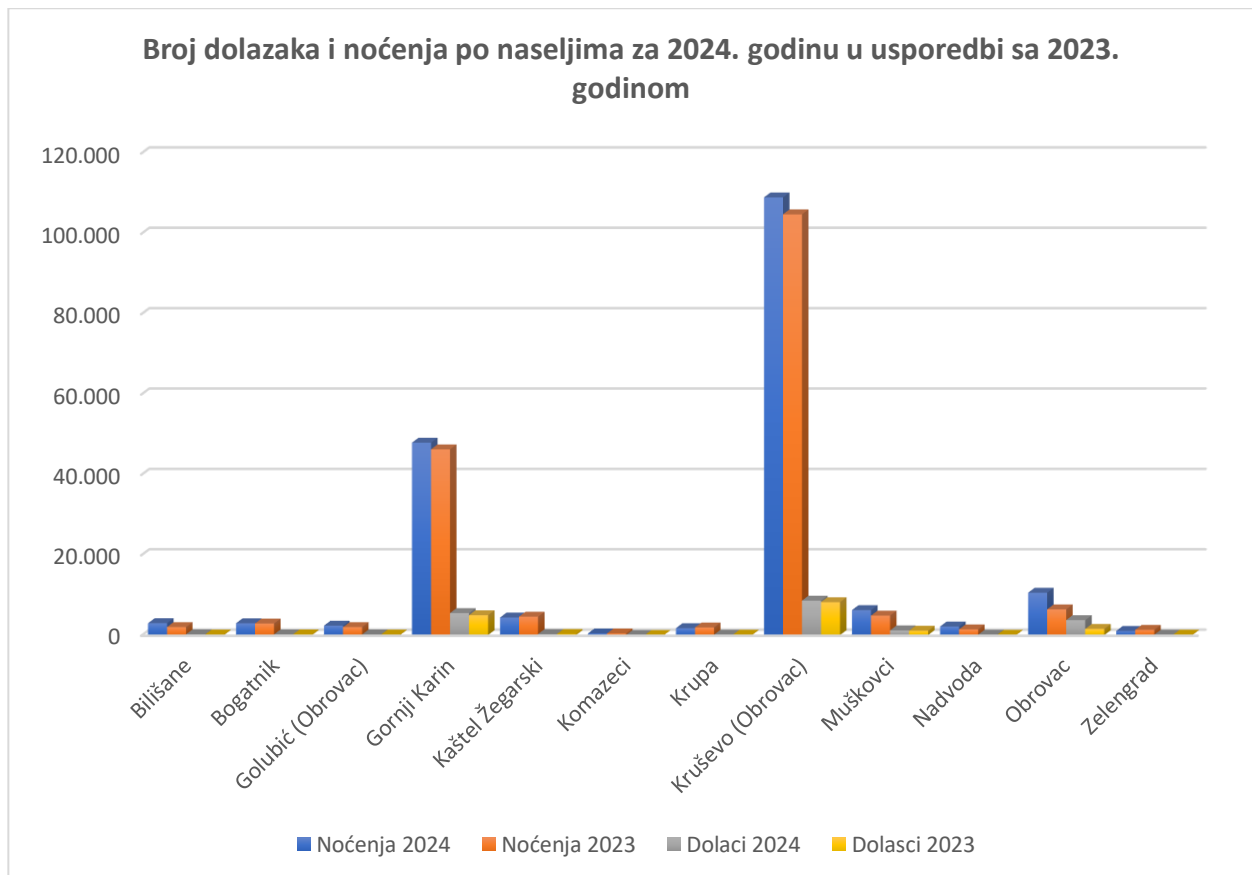
2.2. Analiza elemenata turističke destinacije

Analiza elemenata turističke destinacije obuhvaća ključne aspekte koji privlače posjetitelje, uključujući prirodne ljepote, kulturnu baštinu, infrastrukturu, smještaj i usluge. Evaluiraju se turistički resursi, kvaliteta usluga, transportna dostupnost i marketinške aktivnosti. Cilj je identificirati prednosti i slabosti destinacije te stvoriti strategije za održivi razvoj turizma.

Grafikon 1. Broj turističkih dolazaka i noćenja u 2024. godini

Grafikon 2. Broj dolazaka i noćenja po naseljima za 2024. godinu u usporedbi sa 2023. godinom

2.2.1. Analiza turističkih proizvoda i usluga

Turistička zajednica Grada Obrovca poznata je po jedinstvenom spoju prirodnih ljepota i povijesne baštine koje čine ključni temelj turističke ponude. Analiza atrakcija uzima u obzir njihov broj, vrstu, kvalitetu, posebnosti, te izazove s kojima se suočavaju u okviru trenutnih tržišnih trendova i potencijala turističkih proizvoda.

Tablica 4. Analiza turističkih proizvoda i usluga

Analiza turistički proizvoda i usluga		
Smještaj		
Opis	Hoteli	1 objekt (Hotel Kanjon Zrmanje) sa ukupno 48 kreveta
	Kampovi	2 kampa sa ukupno 168 kreveta
	Nekomercijalni smještaj	1.857 objekata, u što spadaju kuće stanovnika grada i kuće za odmor (vikendice), stanovi stanovnika grada i stanovi za odmor (vikendice), sa ukupno 16.368 kreveta
	Objekti u domaćinstvu	354 objekta u domaćinstvu s ukupno 1800 kreveta
	Ostali ugostiteljski objekt za smještaj (Druge vrste – skupina kampovi)	5 objekata s ukupno 31 krevetom
Kvaliteta	Kvaliteta smještaja na području Turističke zajednice Grada Obrovca većinom je kategorizirana s 3 ili 4 zvjezdice, što predstavlja dobru razinu opremljenosti i udobnosti, s naglaskom na mirnu i autentičnu lokaciju, s nedostatkom dodatnih sadržaja za obitelji ili lošiju infrastrukturu u ruralnim dijelovima.	
Posebnosti	Smještajni kapaciteti na području Turističke zajednice Grada Obrovca pružaju jedinstvenu kombinaciju tradicionalnog dalmatinskog šarma i suvremenog stila. Brojne obnovljene kamene kuće odišu autentičnim dalmatinskim duhom te su smještene u mirnim predjelima, pružajući gostima opuštajući boravak u neposrednoj blizini prirodnih ljepota, poput kanjona rijeke Zrmanje i planine Velebit. Iako infrastruktura u ruralnim područjima može biti skromnija, gostoljubivost domaćina i autentičnost ambijenta čine boravak u Obrovcu nezaboravnim iskustvom.	
Promjene i izazovi	S obzirom na porast broja turista i razvoj smještajnih jedinica, postoji rizik prekomjerne izgradnje i urbanizacije koja bi mogla narušiti prirodni krajolik i tradicionalni način života. Održavanje ravnoteže između turističkog razvoja i očuvanja prirodnog okoliša ostaje jedan od ključnih izazova. U posljednje vrijeme bilježi se sve veća potražnja za kvalitetnijim i luksuznijim smještajem, uključujući vile s bazenima i modernim sadržajima. Iako to doprinosi unapređenju turističke ponude, postoji rizik od gubitka lokalnog identiteta i pretvaranja ponude u jednoličnu, nespecifičnu turističku infrastrukturu.	
Tržišni trendovi i potencijali	Sve veći interes turista za autentične i manje posjećene destinacije stavlja Grad Obrovac u povoljan položaj. Prirodne atrakcije poput rijeke Zrmanje, kanjona i planine Velebit dodatno potiču interes posjetitelja. Ciljani sadržaji izvan ljetne sezone poput eno - gastronomskih manifestacija, pješačkih i biciklističkih tura te programa za opuštanje u prirodi mogu produžiti sezonu i ravnomjernije rasporediti posjetitelje. Razvoj ponude usmjeren na aktivni i avanturistički turizam, poput planinarenja, kajakarenja, raftinga i speleologije, može dodatno privući posjetitelje tijekom proljeća i jeseni, kada priroda pruža jedinstveni doživljaj, a vremenski uvjeti su idealni za boravak u prirodi.	
Ugostiteljstvo		
Opis	Restorani i konobe	- 6 restorana i 1 konoba
	Caffe barovi	- 12 caffe barova i 1 beach bar
	Agroturizam	- vinarije i OPG-ovi na području destinacije

Kvaliteta	Ugostiteljski objekti u Obrovcu očarat će vas autentičnim jelima dalmatinskog zaleđa – janjetinom s ražnja, domaćim sirevima i pršutom sušenim na buri. Ne propustite kušati domaće peke, pripremljene po starim receptima koji čuvaju okus prošlih vremena. Uz to, uživajte u svježoj ribi iz Novigradskog mora. Ugostiteljski objekti smješteni uz Zrmanju nude jedinstven doživljaj objedovanja u spoju prirode i tradicije. Svaki restoran priča svoju priču, spajajući lokalne namirnice i globalne okuse u gastronomski doživljaj koji nikoga ne ostavlja ravnodušnim.
Posebности	Posebности ugostiteljske usluge su autentična jela dalmatinskog zaleđa, prirodni ambijent i pogledi na rijeku Zrmanju i okolne planine. Ugostiteljski objekti uspješno prilagođavaju svoje kapacitete sezonskoj potražnji – tijekom ljetnih mjeseci proširuju terase i nude objedovanje na otvorenom, a dodatnu ponudu obogaćuju tematskim večerima i lokalnim manifestacijama, čime privlače turiste i domaće posjetitelje.
Promjene i izazovi	Obrovac ima značajan potencijal za rast, ali se suočava s izazovima poput sezonalnosti, promjena u turističkim trendovima i očuvanja prirodnog okruženja. Prilagodba novim zahtjevima tržišta, održivom turizmu i razvoju dodatnih sadržaja bit će ključna za unaprjeđenje i dugoročni uspjeh ugostiteljske ponude ovog područja.
Tržišni trendovi i potencijali	Ugostiteljstvo ima značajan potencijal za rast, posebno ako nastavi pratiti globalne trendove održivog turizma, digitalizacije i autentičnih iskustava. Korištenjem tih trendova, regija može poboljšati svoju konkurentnost i privući širi spektar turista.
Turističke atrakcije	
Opis	Na području Grada Obrovca nalaze se značajne atrakcije koje privlače posjetitelje iz Hrvatske i inozemstva, osobito one u potrazi za prirodnim ljepotama, kulturnom baštinom i aktivnim odmorom. Glavne atrakcije uključuju povijesne lokalitete, rijeku Zrmanju, sakralne objekte i mogućnosti za pustolovni turizam. Kulturno-povijesne atrakcije: Zavičajni muzej Obrovac, Crkva sv. Josipa, Benediktinski samostan sv. Jurja Koprivskoga, Tvrđava Kurjakovića, Crkva sv. Trojice, Kapelica Sv. Nikole, Crkva sv. Kuzme i Damjana, Crkva sv. Jurja, Crkva sv. Jurja na groblju, Crkva Gospe od Zečeva. Prirodne atrakcije: Kanjon rijeke Zrmanje, Kudin most na Krupi, jedinstvena kombinacija morskog, riječnog i planinskog krajolika, što ovo područje čini izuzetno atraktivnim za ljubitelje prirode i aktivnog odmora. Agroturističke atrakcije: Autentičan doživljaj dalmatinske unutrašnjosti kroz spoj tradicije, prirode i ruralnog načina života.
Kvaliteta	Povijesni lokaliteti dobro su očuvani, no pojedini dijelovi zahtijevaju dodatna ulaganja u obnovu. Veliki je potencijal za unaprjeđenje turističkog doživljaja kroz modernizaciju muzejske ponude, postavljanje informativnih tabli te organizaciju tematskih i vođenih tura. Prirodne značajke poput rijeke Zrmanje, kanjona i bogate flore i faune omogućuju autentičan i održiv doživljaj prirode, uz minimalno narušavanje okoliša. Zeleno okruženje, brojne staze za planinarenje, biciklizam te mogućnosti za rafting i kajakarenje na Zrmanji značajno doprinose razvoju aktivnog i ekoturizma na području Grada Obrovca.
Posebности	Područje Grada Obrovca pruža jedinstven doživljaj kroz spoj divlje prirode, kulturno-povijesne baštine i tradicionalnog načina života. Kulturna baština koja uključuje srednjovjekovne utvrde i crkve, daje ovom prostoru iznimnu povijesnu dubinu i autentičnost. Zahvaljujući netaknutoj prirodi, rijeci Zrmanji, spektakularnim kanjonima, tradicijskoj gastronomiji (janjetina, sir, domaća rakija) te jedinstvenom spoju planinskog i riječnog krajolika, Obrovac nudi istinski doživljaj dalmatinskog zaleđa – mirnog, autentičnog i u skladu s prirodom.
Promjene i izazovi	Rastući interes za aktivni i održivi turizam otvara priliku za jaču promociju prirodnih bogatstava poput rijeke Zrmanje, planinskog zaleđa i ruralnih krajeva oko Obrovca. Modernizacija turističke destinacije kroz digitalne alate, mobilne aplikacije i interaktivne sadržaje približila bi bogatu baštinu i prirodne ljepote suvremenim posjetiteljima. Potrebno je dodatno ulaganje u očuvanje i obnovu kulturnih i povijesnih lokaliteta, kako bi se očuvala njihova vrijednost. Potrebno je unaprijediti infrastrukturu za pristup prirodnim atrakcijama, uključujući označavanje i održavanje planinarskih i biciklističkih staza. Izazov predstavlja očuvanje ravnoteže između turističke ponude i zaštite okoliša.

	Nedostatna međunarodna prepoznatljivost zahtijeva jače brendiranje i ciljane marketinške kampanje kako bi se Obrovac pozicionirao kao atraktivna destinacija za održivi i aktivni turizam.
Tržišni trendovi i potencijali	Raste potražnja za lokalnim gastronomskim doživljajima, što predstavlja priliku za korištenje domaćih proizvoda poput pršuta, sira, meda, vina i maslinovog ulja. Kulturni turizam ima veliki potencijal, posebno kroz organizaciju festivala, izložbi i kulturnih događanja koji povezuju tradiciju i suvremenu kulturu.

Slika 1. Kulturna i prirodna dobra

Izvor: Internet stranica Turističke zajednice Grada Obrovca, internet stranica Grada Obrovca

Turističke usluge

Turističke usluge koje se nude na području Turističke zajednice Grada Obrovca uključuju aktivan odmor u netaknutoj prirodi, poput raftinga i kajakarenja na rijeci Zrmanji, planinarenje i biciklizam na obroncima Velebita, uz panoramske poglede na kanjon Zrmanje i okolnu prirodu, vožnje brodom i quad vožnje.

Turistička zajednica aktivno radi na promociji Grada Obrovca na domaćem i inozemnom tržištu, u suradnji s lokalnim dionicima u cilju jačanja prepoznatljivosti destinacije. Organiziraju se razne kulturne, zabavne i sportske manifestacije koje privlače posjetitelje tijekom cijele godine.

Autentična gastronomija, aktivni odmor u netaknutoj prirodi te prirodne atrakcije poput rijeke Zrmanje privlače posjetitelje. Područje se ističe gostoljubivošću lokalnog stanovništva, tradicionalnim manifestacijama i raznovrsnim sadržajima prilagođenim prirodnom okruženju.

Ključni izazovi i promjene s kojima se susreće Turistička zajednica Grada Obrovca su izražena sezonalnost turizma, potreba za dodatnim smještajnim kapacitetima, razvoj prometne povezanosti, digitalna promocija destinacije te uključivanje lokalne zajednice u turističke aktivnosti. Tržišna prilagodba i iskorištavanje lokalnih potencijala ključni su za uspjeh Turističke zajednice Grada Obrovca. Fokusiranje na održivost, digitalizaciju i autentična iskustva može značajno poboljšati kvalitetu ponude i privući više turista.

Atrakcije Turističke zajednice Grada Obrovca imaju veliki potencijal, osobito zbog iznimne prirodne baštine poput rijeke Zrmanje, kanjona, kao i bogate kulturno - povijesne ostavštine koja još nije u potpunosti razvijena u turističke svrhe. Ključne prilike leže u razvoju održivog turizma, aktivnog odmora, kulturnih i edukativnih sadržaja te promociji autentične lokalne gastronomije i tradicije. Potrebna su dodatna ulaganja u turističku infrastrukturu, smještajne kapacitete te snažniju marketinšku strategiju kako bi se povećala vidljivost i atraktivnost Obrovca na domaćem i inozemnom tržištu.

2.2.2. Analiza popisa resursne osnove

Popis resursne osnove Turističke zajednice Grada Obrovca obuhvaća prirodne i kulturne infrastrukturne resurse koji su temelj za razvoj turizma. Prilikom izrade takvog popisa potrebno je uzeti u obzir broj i vrstu resursa, njihovu kvalitetu, posebnosti, te promjene i izazove s kojima se destinacija suočava. Također, važno je identificirati tržišne trendove i potencijalne turističke proizvode koji se mogu razviti na temelju ovih resursa.

Tablica 5. Popis resursne osnove Turističke zajednice Grada Obrovca

Popis resursne osnove Turističke zajednice Grada Obrovca	
Kulturna baština	
Opis	<ul style="list-style-type: none"> - Bogatu kulturnu baštinu Grada Obrovca čine povijesne građevine, arheološki lokaliteti i tradicija koja svjedoči o dugoj i raznolikoj povijesti ovog kraja. - Vjerska baština uključuje Crkvu sv. Josipa, Benediktinski samostan sv. Jurja Koprivskoga, Tvrđavu Kurjakovića, Crkvu Sv. Trojice, Kapelicu Sv. Nikole, crkvu Sv. Kuzme i Damjana, crkvu Sv. Jurja kao i brojne kapelice i stare kamene crkve u okolnim naseljima koje su važne za lokalni identitet. - Turistička zajednica organizira i podržava lokalne manifestacije koje oživljavaju tradiciju, običaje i zajedništvo. Među važnijim događajima izdvajaju se Go! Festival na području Obrovca i Gračaca, Bukovačka večer u Obrovcu, Prsnac fest u Zelengradu, Dan Grada Obrovca i blagdan Sv. Josipa u Obrovcu.
Kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Bogatstvo kulturno - povijesne baštine, - Očuvana autentičnost kraja i održiv pristup razvoju turizma.
Posebности	<ul style="list-style-type: none"> - Tradicionalna dalmatinska arhitektura i slikovita naselja koja odražavaju autentičan duh ovog kraja, - Povijesne utvrde i crkve koje svjedoče o bogatoj prošlosti i kulturnoj baštini područja.
Promjene i izazovi	<ul style="list-style-type: none"> - Potrebno je kontinuirano ulaganje u očuvanje i obnovu povijesnih lokaliteta i sakralnih objekata, - Nedovoljno korištenje prirodne i kulturne baštine u razvoju turističke ponude, - Nedostatak infrastrukture prilagođene modernim turističkim trendovima, - Potrebna je bolja prometna povezanost između priobalnog i kopnenog dijela radi ravnomjernijeg razvoja turizma.
Tržišni trendovi i potencijali	<ul style="list-style-type: none"> - Potencijal za razvoj kulturnih i edukativnih tura vezanih uz povijest, tradiciju i prirodnu baštinu, - Porast interesa za aktivni turizam, uključujući rafting i kajakarenje, biciklizam i planinarenje. - Rastuća popularnost održivog i prirodnog turizma, što pogoduje pozicioniranju Obrovca kao zelene i ekološki osviještene destinacije, - Porast interesa za obiteljski turizam i destinacije koje nude sigurne i mirne uvjete za obiteljski odmor.
Prirodni resursi	
Opis	<ul style="list-style-type: none"> - Krajolik rijeke Zrmanje i njezin kanjon obiluju netaknutom prirodom, idealnom za razvoj ekoturizma i aktivnog odmora, - Rijeka Krupa s brojnim slapovima, vodenicama i mostom pruža jedinstven doživljaj prirodne baštine i mirnog okruženja, - Prostrani zeleni prostori, krški reljef i maslinici u zaleđu Obrovca nude mogućnosti za šetnje, biciklizam i boravak u prirodi, - Prirodne špilje i geološki fenomeni u okolici (npr. Cerovačke špilje) predstavljaju atrakciju za ljubitelje speleologije i geoturizma, - Bogatstvo autohtonih biljnih i životinjskih vrsta čini ovu regiju posebnom za ljubitelje prirode i fotografe.
Kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Očuvana priroda, s čistim zrakom i ekološki netaknutim područjima, bogata raznolikom florom i faunom.
Posebности	<ul style="list-style-type: none"> - Idealno za ekoturizam s očuvanim prirodnim područjima, netaknutom prirodom te bogatstvom flore i faune, - Pogodno za razvoj poljoprivrednog i ruralnog turizma, - Pogodno za razvoj biciklističkih i pješačkih staza.
Promjene i izazovi	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje ekološke ravnoteže s obzirom na rast interesa u netaknutoj prirodi, - Klimatske promjene i potreba za održivim korištenjem prirodnih resursa.
Tržišni trendovi i potencijali	<ul style="list-style-type: none"> - Rastući interes za ekoturizam i agroturizam. - Potencijal za promoviranje zdravog života u prirodnom okruženju.

Grad Obrovac raspolaže bogatim prirodnim i kulturnim resursima, no daljnji razvoj turizma zahtijeva bolju promociju, edukaciju lokalnog stanovništva te ulaganja u održivu infrastrukturu. Iskorištavanjem prirodnih ljepota, kulturne baštine i tradicionalnog načina

života, moguće je razviti specijalizirane turističke proizvode koji nude autentične doživljaje u netaknutoj prirodi. Na taj način, Obrovac se može pozicionirati kao prepoznatljiva destinacija za aktivni, ekološki i kulturni turizam.

2.2.3. Analiza javne turističke infrastrukture

Analiza javne turističke infrastrukture obuhvaća procjenu osnovnih elemenata koji omogućuju turističku djelatnost u određenom području. Primarna turistička infrastruktura odnosi se na biciklističke rute i popratnu infrastrukturu (stanice za servis bicikala, brojila, biciklističkog prometa, parkirališta za bicikle i sl.), dvorci, utvrde i kurije, kongresni centri, odmorišta i vidikovci, kamp odmorišta, kupališta, plaže i popratna infrastruktura, planinarska infrastruktura: planinarski putovi i planinarski objekti (domovi, kuće, skloništa), pješačke trekking staze i staze dugog hodanja, poučne, hodočasničke, konjičke, zipline i druge tematske staze, staze, šetnice, stajališta uz more, jezera i rijeke, centri za posjetitelje, interpretacijski centri, info ploče i turistička signalizacija, vozila odnosno plovila namijenjena za prijevoz posjetitelja turističkih atrakcija. Sekundarnu turističku infrastrukturu čine arheološka nalazišta, speleološki objekti, povijesni spomenici i popratna infrastruktura, parkirališta i pristupne ceste u funkciji turističke infrastrukture koja nisu javne ceste, javni sanitarni čvorovi, sportski objekti i ostala sportska infrastruktura na otvorenom prostoru u funkciji aktivnog turizma i rodne kuće poznatih osoba.

Tablica 6. Javna turistička infrastruktura u Gradu Obrovcu

Javna turistička infrastruktura	
Primarna turistička infrastruktura	
Opis	<p>- Zavičajni muzej Obrovac - Svojim zbirkama nastoji afirmirati bogatu kulturno-povijesnu baštinu i prirodoslovno bogatstvo područja na kojemu djeluje</p> <p>Biciklističke rute na području Grada Obrovca su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Muškovci – Golubić – Krupa – Golubić – kaštel Žegarski duljine 45 km - Karin Gornji – Popovići – Bruška – ruta duga 52 kilometara - Zaton Obrovački – Manastir Krupa – ruta duga 59 kilometara, - Karin Gornji – Obrovac – Kaštel Žegarski – ruta duga 75 km - Posedarje – Obrovac – Benkovac – ruta duga 116 km <p>Šetnice i planinarske staze na području Grada Obrovca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planinarska Staza „Put malog princa“, - Planinarska Staza "Crnopac", - Staza iz projekta Južni velebit (8 trail staza i biciklistička staza) <p>Plaže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gradska plaža na Zrmanji (plaža Obrovac), - Pisak – plaža u Kruševu, - Meka Draga – plaža u Kruševu, - Crna Punta – plaža u Kruševu, - Crna Dujmova – plaža u Kruševu, - Šušnjar I & II - dvije uređene plaže u Kruševu, - Cicigaj – plaža u Kruševu, - Pomišalj – plaža u Kruševu, - Sveti Kuzma i Damjan – plaža u Kruševu, - Vozarica – plaža u Kruševu, - Centar - plaža u Gornjem Karinu, - Bijeli potok - plaža u Gornjem Karinu, - Višić - plaža u Gornjem Karinu, - Vrulje – plaža u Gornjem Karinu, - Plaža Karin – plaža u Gornjem Karinu, - Vanilijina plaža – plaža u Gornjem Karinu, - Plaža sa školjkama – plaža u Gornjem Karinu, <p>Vozila-plovila za prijevoz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Berekin boat excursions - Raftrek Travel d.o.o. - Zrmanja River Tours d.o.o. <p>Adrenalinski doživljaj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cerovac Adventures – Rent a Quad, E – bike, vođene ture s vodičem i teambuilding. <p>Rijeke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zrmanja, - Krupa, - Krnjeza - Una,

	<ul style="list-style-type: none"> - Bijela, - Otuča, - Dabarnica, - Karišnica. <p>Mora:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novigradsko more, - Karinsko more. <p>Jezera:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Babića jezero, - Jezero Štikada. <p>Punionica za električne bicikle:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obrovac, - Gračac, - Golubić. <p>Rafting na rijeci Zrmanji Quad vožnje Vožnja brodom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vožnja brodom kroz kanjon rijeke Zrmanje
Kvaliteta	Grad Obrovac karakteriziraju vrijedni prirodni resursi poput rijeke Zrmanje, mora i planinskih predjela. Ovo prirodno bogatstvo povezano je šetnicama, planinarskim i biciklističkim stazama, što posjetiteljima omogućuje aktivan boravak u prirodi. Brojne plaže u Kruševu i Gornjem Karinu dodatno obogaćuju ljetnu ponudu, dok atrakcije poput vožnje brodom kroz kanjon Zrmanje, kajakarenje i rafting nude jedinstvene doživljaje.
Posebnosti	Grad Obrovac nudi jedinstven doživljaj u okruženju rijeke Zrmanje, impresivnih kanjona i blizine Velebita. Naglasak je na aktivnom boravku u prirodi, miru, autentičnom ambijentu i bogatoj kulturno - povijesnoj baštini.
Promjene i izazovi	Unaprjeđenje turističke infrastrukture, uključujući razvoj sadržaja na rijeci Zrmanji (info - centri, odmorišta, vidikovci, uređena kupališta). Izazovi uključuju nedovoljno razvijenu mrežu biciklističkih i planinarskih staza te nedostatak punktova za popravak bicikala, stanica za odmor i mjesta za najam opreme. Uz razvoj infrastrukture, važno je poboljšati prometnu povezanost te vidljivost destinacije na turističkim tržištima, a bolja signalizacija i jasno označeni sadržaji dodatno bi olakšali kretanje i istraživanje područja.
Tržišni trendovi i potencijali	Grad Obrovac ima značajan potencijal za razvoj ekoturizma i održivih praksi, zahvaljujući netaknutoj prirodi i kulturnoj baštini. Posebne mogućnosti leže u razvoju aktivnog turizma, poput planinarenja, biciklizma i sportova na vodi, iskorištavanjem rijeke Zrmanje i okolnih područja. Unaprjeđenje digitalne promocije i implementacija pametnih turističkih rješenja dodatno bi povećali privlačnost destinacije za suvremene putnike.
Sekundarna turistička infrastruktura	
Opis	<ul style="list-style-type: none"> - Tvrđava Kurjakovića – ostaci srednjovjekovne tvrđave, - Stari Obrovac, Bilišane – ostaci srednjovjekovne utvrde Klisine s ostacima mosta, - Klisina, Bilišane – ostaci srednjovjekovne utvrde Klisine s ostacima mosta, - Zelengradina – skromni ostaci nekadašnje srednjovjekovne utvrde, - Lokalitet sv. Vida u Gornjem Karinu – arheološko nalazište, - Crkva sv. Trojice - jednobrodna građevina sagrađena 1756. godine, a uz crkvu se nalazilo groblje, - Crkva sv. Josipa u Obrovcu - jednobrodna građevina sagrađena 1756. godine, a uz crkvu se nalazilo groblje, - Manastir Krupa - Crkva posvećena Uspenju Bogorodice

	<ul style="list-style-type: none"> - Cvijina gradina – arheološki lokalitet, liburnsko – rimsko naselje smješteno na dominantnoj koti od 356 m nadmorske visine, - Kapelica Sv. Nikole – znamenitost, - Kip bl. Alojzija Stepinca, - Spomen – obilježje žrtvama u Medvidi, - Kusa 2– Speleološki objekt, - Kudin most - nalazi se podno sela Golubić (zaseok Veselinovići) na rijeci Krupi, izgrađen na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće u suhozidnoj tehnici, - Gornji most - premošćuje rijeku Zrmanju kod sela Prndelj, - Donji most - premošćuje rijeku Zrmanju na putu Žegar – Krupa. - Sportski objekti u Obrovcu: Grad Obrovac posjeduje sportske objekte koji se koriste za sportske aktivnosti. <p>Špilje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cerovačke špilje, - Pećina Svetinja.
Kvaliteta	Grad Obrovac ima značajan potencijal za razvoj kulturnog turizma poput sakralnih objekata i povijesnih lokaliteta. Iako ti lokaliteti imaju kulturnu i povijesnu vrijednost, potreban je dodatni rad na njihovom očuvanju, interpretaciji i promociji kako bi se u potpunosti valorizirali u turističkoj ponudi. Crkve sv. Trojice i sv. Josipa te drugi povijesni lokaliteti zahtijevaju dodatne zahvate i bolju prezentaciju kako bi se osigurala njihova dugoročna održivost i vidljivost u kontekstu kulturnog turizma.
Posebnosti	Sakralni objekti poput Crkve sv. Trojice i sv. Josipa, smješteni u srcu dalmatinskog zaleđa, spajaju duhovnu važnost s tišinom krajolika i arhitektonskom jednostavnošću prošlih vremena. Njihova autentičnost i smiren ambijent privlače posjetitelje zainteresirane za kulturnu baštinu i duhovni mir. U okolici grada nalaze se i manje istraženi arheološki ostaci i speleološki objekti koji, iako izvan glavnih turističkih ruta, nude intrigantan uvid u bogatu prošlost i netaknutu prirodu obrovačkog kraja.
Promjene i izazovi	Integracija lokalne kulturne baštine i prirodnih posebnosti Obrovca u suvremeni turistički doživljaj ostaje ključni izazov za daljnji razvoj destinacije. Nedostatak komercijalizacije omogućuje očuvanje autentičnog ambijenta, što privlači posjetitelje u potrazi za iskonskim iskustvima, ali istovremeno ograničava potencijal za masovni turizam i širu vidljivost na tržištu.
Tržišni trendovi i potencijali	Sekundarna turistička infrastruktura u Gradu Obrovcu posjeduje značajan potencijal, no potrebno je dodatno ulaganje u interpretaciju, povezivanje s turistima i razvoj dodatnih sadržaja koji bi obogatili doživljaj posjetitelja. Sakralni objekti, arheološki lokaliteti i speleološki oblici baštine mogu postati ključni elementi kulturnog turizma. Zato je potrebno uvesti vodičke ture, digitalne prezentacije i razviti kulturno-edukativne programe usmjerene na očuvanje i interpretaciju lokalne povijesti. Kulturno-povijesna baština Obrovca ima snažno značenje za lokalno stanovništvo, što otvara mogućnost za stvaranje zajedničkih turističkih inicijativa koje povezuju identitet zajednice s održivim razvojem turizma.

Grad Obrovac bogat je prirodnim ljepotama i kulturno – povijesnom baštinom, no turistički potencijali još su nedovoljno iskorišteni. Njegove prednosti leže u očuvanoj prirodi rijeke Zrmanje, povijesnim lokalitetima i mirnom dalmatinskom okruženju, no ograničena infrastruktura i nedostatak organiziranih sadržaja koče razvoj. Ciljana promocija, ulaganja u infrastrukturu i održivi turistički sadržaji mogu ih pretvoriti u atraktivne destinacije za *Analiza komunalne infrastrukture*

Komunalna infrastruktura ključni je element u razvoju turizma. Prednost Turističke zajednice Grada Obrovca je u autentičnoj i netaknutoj prirodi, rijeci Zrmanji i blizini Velebita, što omogućuje razvoj aktivnog i održivog turizma izvan masovnih tokova. Ključan element za

unapređenje turističke ponude je ulaganja u šetnice, vidikovce, pristupne točke uz rijeku te sadržaje poput parkirališta i javne rasvjete koji mogu znatno podići razinu doživljaja i zadovoljstva posjetitelja. Kako bi Obrovac postao prepoznatljiva i održiva destinacija, nužno je strateški razvijati komunalnu infrastrukturu koja će istovremeno služiti lokalnoj zajednici i odgovarati potrebama modernog turista.

2.2.4.1. Energetska infrastruktura

Grad Obrovac posjeduje razvijenu elektroenergetsku infrastrukturu koja osigurava stabilnu opskrbu električnom energijom za sve svoje stanovnike. Energetska infrastruktura Grada Obrovca uključuje: RHE Velebit – 2x138mW, transformatorsko postrojenje 400/110 kV Obrovac, te hidroelektranu na Krupi.

Osim toga, na području Grada Obrovca u pogon je puštena Sunčana elektrana Obrovac s instaliranom snagom od 8,7 MW i priključnom snagom od 7,35 MW, koja trenutno predstavlja najveću sunčanu elektranu u komercijalnom pogonu u Hrvatskoj. Godišnjom proizvodnjom električne energije od oko 11,3 milijuna kWh može zadovoljiti potrebe više od 3.500 kućanstava.

Elektroenergetske građevine:

Visokonaponski dalekovodi i transformatorska postrojenja (postojeće):

- DV 400 kV RHE Velebit - TS Konjsko
- DV 400 kV RHE Velebit - TS Melina
- RP 400/110 kV RHE Velebit
- DV 110 kV TS Gračac - TS Obrovac
- DV 110 kV RHE Obrovac - TS Obrovac
- DV 110 kV TS Obrovac - TS Nin
- DV 110 kV TS Obrovac - TS Zadar
- DV 110 kV TS Obrovac - TS Benkovac
- DV 35 (110) kV TS Obrovac - TS Seline
- TS 110/35 kV Obrovac
- TS 30/110 VE Zelengrad
- DV 110 kV VE Zelengrad - TS Obrovac

Grad Obrovac ima značajan potencijal za razvoj obnovljivih izvora energije, posebno solarne, male hidroelektrane te vjetroelektrane. Tržišni trendovi usmjereni su na modernizaciju elektroenergetske mreže, povećanje energetske učinkovitosti i poticanje ulaganja u projekte energetske neovisnosti.

2.2.4.2. Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta

Telekomunikacijska infrastruktura Grada Obrovca u cijelosti je pokriveno sustavom fiksne telefonske mreže, dok je mobilna mreža dostupna u većini naselja. Proširenje i unapređenje 4G i 5G mreže doprinosi poboljšanju kvalitete mobilne povezanosti i pristupa internetu. Iako se upotreba fiksne telefonije smanjuje, ona i dalje predstavlja važan segment telekomunikacijske infrastrukture, osobito u ruralnim i slabije pokrivenim područjima.

Grad Obrovac ima pokrivenost mobilnim signalom svih vodećih telekomunikacijskih operatora u Hrvatskoj, uključujući Hrvatski Telekom, A1 Hrvatska i Telemach. Mobilna pokrivenost je dobra u urbanim i turističkim dijelovima grada, dok u udaljenijim i brdskim područjima signal može biti slabiji. Internetska infrastruktura na području Obrovca postupno se razvija i poboljšava, prateći trendove modernih telekomunikacijskih tehnologija.

Postoji značajan potencijal za razvoj telekomunikacijske infrastrukture, osobito kroz ulaganja u optičke mreže i modernizaciju baznih stanica. Rastuća potražnja za brzim internetom stvara prilike za privlačenje investicija koje potiču digitalizaciju, unapređuju turizam i jačaju lokalno gospodarstvo. Povećanje mrežne povezanosti ključno je za smanjenje digitalne neravnopravnosti i poboljšanje kvalitete života stanovnika.

2.2.4.3. Vodoopskrba i odvodnja

Vodoopskrba na području Grada Obrovca većim je dijelom osigurana putem "Regionalnog vodovoda sjeverne Dalmacije", uz lokalne vodovode za manja naselja. Približno 45 % stanovništva priključeno je na javni vodoopskrbni sustav, dok ostatak koristi bunare, lokalne izvore i kišnicu. Na području Grada Obrovca za sada riješenu vodoopskrbu imaju: grad Obrovac, naselje Karin, veći dio naselja Kruševo, naselje Bogatnik (u rekonstrukciji), naselje Kaštel Žegarski (u rekonstrukciji) dio naselja Muškovci (u rekonstrukciji).

Vodovod d.o.o. Zadar na području Grada Obrovca omogućuje priključenje građevina na različite vrste priključaka: stalni priključak građevine, priključak za poljoprivredno zemljište, privremeni priključak gradilišta i druge privremene građevine, kao i privremeni priključak za jednostavne građevine na javnim površinama.

Sustav odvodnje otpadnih voda nije u potpunosti riješen; u Gradu Obrovcu djeluje razdjelni kanalizacijski sustav duljine oko 5,1 km i sastoji se od gravitacijskih kolektora, 3 crpne stanice i 1 tlačnog cjevovoda. Na sustav je priključeno oko 207 objekata. Otpadne vode većinom se ispuštaju u rijeku Zrmanju bez pročišćavanja, jer uređaj za pročišćavanje još nije izgrađen. Naselja Gornji Karin i Kruševo imaju djelomično izgrađene sustave odvodnje s manjim lokalnim pročišćavačima, ali većina naselja još uvijek nema organiziran sustav sakupljanja i pročišćavanja otpadnih voda. Daljnja izgradnja kanalizacijskih sustava i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u svim naseljima ključna je za zaštitu okoliša, zdravlje stanovnika i održivi razvoj grada.

2.2.4.4. Gospodarenje otpadom

Na području Grada Obrovca usluge odvoza komunalnog otpada obavlja komunalno poduzeće Infra – grad d.o.o. koje se bavi zbrinjavanjem otpada i održavanja komunalne čistoće. Ovisno o vrsti otpada, koriste se različiti spremnici i kontejneri za odvajanje otpada na mjestu nastanka. Sakupljeni otpad odvozi se na postojeće odlagalište otpada „Kljakovača“ – Bilišani.

Iako Grad Obrovac ima uspostavljen sustav prikupljanja i odvoza otpada, suočava se s izazovima poput nedostatka infrastrukture za odvojeno prikupljanje otpada, ograničene dostupnosti reciklažnih dvorišta te potrebe za jačanjem ekološke svijesti među građanima. Ovi faktori negativno utječu na učinkovitost sustava i mogu potaknuti nepropisno odlaganje otpada. Povećana količina miješanog otpada ukazuje na nedovoljno razvrstavanje, što dodatno šteti okolišu.

2.2.4. Analiza prometne infrastrukture

Prometna infrastruktura je ključna za razvoj turizma, jer omogućuje lakši pristup turističkim atrakcijama i sadržajima. Dobra prometna povezanost, uključujući ceste, biciklističke staze i javni prijevoz, pomaže u privlačenju posjetitelja i potiče mobilnost unutar regije. Osim toga, razvijena prometna infrastruktura doprinosi sigurnosti i udobnosti putnika, što povećava njihovo zadovoljstvo i potiče ponovne posjete.

Tablica 7. Analiza prometne infrastrukture

Analiza prometne infrastrukture Turističke zajednice Grada Obrovca	
Prometna infrastruktura	
Opis	<p>Glavne prometne veze: Autocesta A1 (Zagreb – Split – Dubrovnik) – Najvažnija prometna arterija Hrvatske nalazi se u blizini Obrovca. Najbliži izlaz s autoceste je Maslenica (odvojak Jasenice), koji je udaljen otprilike 20 km od samog Obrovca. Autocesta omogućuje brzu povezanost prema Zadru, Zagrebu i južnoj Dalmaciji.</p> <p>LOKALNE CESTE I POVEZANOST: Lokalne ceste - Turistička zajednica Grada Obrovca obuhvaća prostrano i raznoliko područje koje povezuje obalna i zaleđna naselja, uključujući sam Grad Obrovac, Gornji Karin, Gračac, Kruševo te mnoga manja mjesta uz rijeku Zrmanju. Prometna infrastruktura ovog područja temelji se na mreži lokalnih cesta koje spajaju atrakcije prirodne baštine, kulturno-povijesne lokalitete i glavne prometnice.</p> <p>Državna cesta D27 – Povezuje Obrovac s Benkovcem i Zadrom na jugu te s Gračacem i Plitvičkim jezerima na sjeveru.</p> <p>Državna cesta D54 – Vodi od Maslenice prema Obrovcu, povezujući grad s autocestom A1 i jadranskom magistralom (D8), te je ključna za regionalni promet.</p> <p>Državna cesta 502 – Povezuje međusobno naselja: Zadar, Zemunik, Smilčić i Karin.</p> <p>Županijske ceste:</p> <ul style="list-style-type: none">• ŽC 5166 na potezu Udbina-Lovinac-Rok-Obrovac,• ŽC 6024 na potezu DC 27-Kruševo,• ŽC 6025 na potezu Obrovac-Kaštel Žegarski-Ervenik-DC1,• ŽC 6026 na potezu Obrovac-Medvida-Kistanje- Manastir Krka,• ŽC 6027 na potezu DC 27-Kaštel Žegarski-Bruška-Benkovac-DC 27,

- ŽC 6028 na potezu DC 27-Muškovci
- ŽC 6029 na potezu ŽC 6027-Golubić,
- ŽC 6030 na potezu Nadvoda-Kaštel Žegarski,
- ŽC 6031 na potezu Krupa-ŽC 6027,
- ŽC 6032 na potezu ŽC 6025-Komazeci.

Lokalne ceste:

- LC 63069 na potezu Otišna-DC 27,
- LC 63070 na potezu M. Draga-DC 27,
- LC 63071 na potezu Vožarica-LC 63070,
- LC 63073 na potezu Brkići-LC 63069,
- LC 63074 na potezu Muškovci (Ž 6028)-Ogari,
- LC 63075 na potezu Obrovac: DC 27-DC 27,
- LC 63076 na potezu DC 27-Orljak,
- LC 63077 na potezu DC 27-Šušnjar-G. Karin-DC 27,
- LC 63078 na potezu Kruševo (ŽC 6024)-Vrkići,
- LC 63079 na potezu LC 63078-”Gospa od Zečeva”,
- LC 63080 na potezu G. Karin-LC 63129,
- LC 63081 na potezu ŽC 6025-Bilišane-ŽC 6025,
- LC 63082 na potezu ŽC 6026-Zelengrad-ŽC 6025,
- LC 63083 na potezu ŽC 6025-Mitrovići,
- LC 63084 na potezu Radmilovići-Nadvoda,
- LC 63085 na potezu ŽC 6025-Ušljebrke,
- LC 63086 na potezu ŽC 6030-Bundale,
- LC 63087 na potezu Komazeci-G. Komazeci-ŽC 6027,
- LC 63 129 na potezu ŽC 6027-Kum-Bruška.

JAVNI PRIJEVOZ I AUTOBUSNE LINIJE:

Glavni pružatelj usluga javnog prijevoza u ovom području Liburnija, koja nudi autobusne linije prema Zadru.

Prometna infrastruktura Turističke zajednice Grada Obrovca predstavlja temelj za daljnji razvoj turizma, no zahtijeva strateška ulaganja i usklađivanje s modernim turističkim potrebama. Ključni prioriteti uključuju:

- Modernizaciju prometne mreže, s posebnim naglaskom na pristupne ceste prema prirodnim atrakcijama poput rijeke Zrmanje,
- Unaprjeđenje parkirališnih kapaciteta,
- Uvođenje pametnih rješenja za upravljanje prometom i informiranje posjetitelja,
- Razvoj održive mobilnosti kroz poboljšanje biciklističke i pješačke staze,
- Jačanje javnog prijevoza te bolju međusobnu povezanost naselja unutar grada i prema regionalnim središtima.

Održiva i funkcionalna prometna infrastruktura ključna je za ravnomjeran razvoj turizma u Gradu Obrovcu te za očuvanje kvalitete života lokalnog stanovništva.

2.2.5. Analiza stanja digitalizacije

Digitalizacija predstavlja sve važniji segment upravljanja turističkom destinacijom, unapređenja iskustva posjetitelja i optimizacije korištenja resursa. Obrovac raspolaže osnovnim oblicima digitalne prisutnosti (web-stranica TZ-a, online prikaz smještaja i turističke ponude, digitalni promocijski kanali), međutim, digitalni sadržaji i informacijski resursi nisu ujednačeni, često nisu ažurni te nisu objedinjeni u jedinstven digitalni sustav koji bi pružio cjelovito korisničko iskustvo.

Na području Obrovca postoji dostupnost širokopojasnog interneta, a grad je dio inicijative WiFi4EU, u sklopu koje je postavljeno 12 pristupnih točaka besplatnog Wi-Fi-a na važnim javnim lokacijama. Unatoč tome, optička mreža nije ravnomjerno razvijena, posebno u prigradskim i ruralnim naseljima, što ograničava digitalnu transformaciju lokalnih pružatelja usluga, gospodarstvenika i turističkih subjekata.

Slika 2. Pristupne točke besplatnog Wi-Fi-a i Obrovcu

2.2.6. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom odnosi se na sveobuhvatno istraživanje i ocjenu koliko je turistička destinacija prilagođena osobama s različitim vrstama invaliditeta.

Iako grad pokazuje pozitivan pomak u svjesnosti i uključivanju u ovakve inicijative, trenutačna razina pristupačnosti još uvijek nije zadovoljavajuća – fizička infrastruktura i javni prostori često nisu prilagođeni osobama s invaliditetom.

Turistička zajednica Grada Obrovca sve više prepoznaje važnost pristupačnosti za osobe s invaliditetom. Ulaganjima u prilagodbu javnih površina, pristupačnih ulaza u kulturne i prirodne atrakcije te smještajnih objekata, postavljaju se temelji za stvaranje ugodnijeg turističkog okruženja. Iako postoje izazovi u pogledu infrastrukture, postoje i značajni tržišni potencijali za daljnji razvoj inkluzivnog turizma. Nastavak rada na uvođenju specijaliziranih usluga,

dostupnijih prijevoznih opcija te širenju pristupačnih sadržaja može značajno poboljšati kvalitetu života i boravka osoba s invaliditetom te osigurati konkurentnost ovog područja na tržištu turističkih destinacija.

2.2.7. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji

Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji obuhvaća procjenu kako su usluge organizirane, koliko su dostupne stanovnicima i turistima, te koliko zadovoljavaju njihove potrebe.

Tablica 8. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u Gradu Obrovcu

Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji		
Organiziranost i dostupnost usluga u destinaciji		
Opis	Gradska uprava	Gradska uprava pruža administrativne usluge i podršku građanima, uključujući vođenje lokalnih poslova, izdavanje dozvola i potvrda, upravljanje prostornim planiranjem te koordinaciju razvoja lokalne infrastrukture. Nalazi se na adresi Trg dr. Franje Tuđmana 1, 23450 Obrovac.
	Matični ured	Matični ured Obrovac i dalje djeluje kao dio sustava državne uprave. Pruža usluge vođenja matičnih knjiga, izdavanja izvoda iz matica rođenih, vjenčanih i umrlih, te sklapanja brakova. Nalazi se na adresi Stjepana Radića 41, 23450 Obrovac.
	Dom zdravlja	U Gradu Obrovcu nalazi se ambulanta (Dom zdravlja). Adresa je Stjepana Radića 33, 23450 Obrovac.
	Ljekarne	U Gradu Obrovcu nalazi se ljekarna Prima Pharme. Adresa je Obala hrv. časnika Senada Župana 1 .
	Vrtići, osnovna i srednja škola	Grad Obrovac ima dječji vrtić, osnovnu i srednju školu koje su od izuzetne važnosti za obitelji s djecom. Dječji vrtić smješten je u Obrovcu. Nalazi se na adresi Ivane Brlić Mažuranić 4, 23450 Obrovac. Pod Osnovnom školom Obrovac djeluje još tri Područne škole: Gornji Karin, Kruševo i Žegar. Osnovna škola nalazi se na adresi Bana Josipa Jelačića 13, 23450 Obrovac. Srednja škola ima 4 obrazovna programa: opća gimnazija, ekonomist, instalater kućnih instalacija i prodavač. Srednja škola nalazi se na adresi Obala hrv. časnika Senada Župana 17, 23450 Obrovac.
	Knjižnica i muzej	U Gradu Obrovcu nalaze se Knjižnica i čitaonica Obrovac i Zavičajni muzej Obrovac koji djeluju u sastavu Pučkog otvorenog učilišta Obrovac. Knjižnica i čitaonica nalaze se na adresi Trg dr. Franje Tuđmana 2, a Zavičajni muzej na adresi Trg dr. Stjepana Radića 8, 23450 Obrovac.
	Policija	Policijska postaja osigurava sigurnost građana i turista, uključujući prevenciju kriminala i prometni nadzor. Policijska postaja Benkovac, ispostava Obrovac nalazi se na adresi Put Grkovca 12, 23450 Obrovac.
	Vatrogasna služba	Vatrogasne usluge na području Grada Obrovca pruža Dobrovoljno vatrogasno društvo (DVD) Obrovac, koje djeluje u sklopu Vatrogasne zajednice Zadarske županije. Njihova prisutnost ključna je za sigurnost lokalnog stanovništva i posjetitelja, osobito tijekom ljetnih mjeseci kada je povećan rizik od požara.
	Civilna zaštita	Civilna zaštita Grada Obrovca dio je sustava zaštite i spašavanja na području Republike Hrvatske. Organizirana je radi zaštite ljudi, imovine i okoliša od prirodnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća i drugih izvanrednih situacija.

Grad Obrovac raspolaže osnovnom infrastrukturom i ključnim javnim službama koje osiguravaju kvalitetu života stanovnika i pružaju podršku razvoju lokalne zajednice. Institucije poput gradske uprave, obrazovnih ustanova, zdravstvenih i sigurnosnih službi, kulturnih

ustanova te vatrogasne i civilne zaštite čine stabilan temelj za funkcioniranje grada i njegov daljnji razvoj. Njihova prisutnost i međusobna povezanost važni su za unapređenje javnih usluga, poticanje gospodarskih aktivnosti i jačanje kvalitete boravka kako stanovnika tako i posjetitelja Obrovca.

Potencijal razvoja leži u jačanju dostupnosti i kvalitete javnih usluga, unaprjeđenju digitalne komunikacije i boljoj koordinaciji među institucijama. Izazovi uključuju osiguravanje održivosti postojećih kapaciteta, ravnomjernu dostupnost usluga u svim dijelovima grada te privlačenje i zadržavanje stručnog kadra. Uz postojeće resurse i funkcionalnu osnovu, Obrovac ima prostor za daljnje unapređenje javnih servisa na učinkovit, održiv i zajednici prilagođen način.

2.2.8. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala je proces koji uključuje procjenu trenutne situacije u pogledu ljudskih resursa u određenom području, organizaciji ili zajednici. Cilj analize je identificirati postojeće prednosti i slabosti ljudskih potencijala te prepoznati specifične potrebe koje treba zadovoljiti kako bi se poboljšala učinkovitost, razvoj i održivost.

Grad Obrovac suočava se s izraženom potražnjom za radnom snagom u sektorima turizma, poljoprivrede, šumarstva, građevinarstva i komunalnih usluga, osobito tijekom ljetne sezone kada se bilježi povećana potreba za sezonskim radnicima. Posebno su traženi radnici sa srednjom stručnom spremom, ali raste i potreba za visokoobrazovanim stručnjacima u području ekologije, održivog razvoja i javne uprave. Sezonska radna snaga od ključne je važnosti za podupiranje turističkih i pratećih djelatnosti, dok stručni i iskusni kadrovi čine temelj za dugoročan gospodarski razvoj, osobito u segmentima održivog turizma, obrade prirodnih resursa i lokalne proizvodnje.

2.2.9. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Analiza komunikacijskih aktivnosti Turističke zajednice proučava učinkovitost marketinških kampanja, promotivnih materijala i digitalnih kanala u privlačenju turista. Pomoću analize mjeri se angažman posjetitelja, uspješnost promotivnih događanja i društvenih medija te se identificiraju prilike za poboljšanje strategije, jačanje prepoznatljivosti destinacije i unaprjeđenje korisničkog iskustva.

Tablica 9. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Analiza konkurencijskih aktivnosti	
Komunikacijske aktivnosti	
Opis	<p>Ključne komunikacijske aktivnosti Turističke zajednice Grada Obrovca su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocija putem digitalnih kanala – Upravljanje službenom web stranicom s informacijama o prirodnim atrakcijama, smještajnim kapacitetima, događanjima i lokalnim proizvodima. Aktivno vođenje profila na društvenim mrežama (Instagram) radi promocije prirodnih ljepota, kulturne baštine, specijaliteta i turističkih usluga. - Organizacija i promocija događanja – Organizacija i podrška manifestacijama koje ističu lokalnu tradiciju, kulturu, sport i gastronomiju. - Tiskani i digitalni promotivni materijali - Izrada brošura, letaka, karata i vodiča koji pružaju informacije o ponudi destinacije, prirodnim i kulturnim znamenitostima te aktivnostima u prirodi.

	- Sudjelovanje na turističkim sajmovima - Predstavljanje destinacije na domaćim i međunarodnim turističkim sajmovima s ciljem povećanja vidljivosti i privlačenja novih posjetitelja zainteresiranih za aktivni, kulturni i održivi turizam.
Kvaliteta	Kvaliteta komunikacijskih aktivnosti Turističke zajednice na zadovoljavajućoj je razini. Koriste se različiti komunikacijski kanali – digitalni, tiskani promotivni materijali. Postoji pozitivan odaziv turista, a komunikacijske aktivnosti doprinose jačanju imidža i prepoznatljivosti destinacije. Ipak, postoji prostor za daljnji razvoj i strateško unaprjeđenje komunikacije kako bi se dodatno povećao turistički promet i poticali oblici održivog turizma.
Posebnosti	Posebnosti komunikacijskih aktivnosti Turističke zajednice Grada Obrovca uključuju fokus na autentične doživljaje povezane s prirodnim i kulturnim naslijeđem područja. Ističe se promocija rijeke Zrmanje, kanjona kao i aktivnosti na otvorenom poput kajakarenja, planinarenja i biciklizma. Koriste se različiti komunikacijski kanali – digitalni, tiskani materijali te prisutnost na manifestacijama. Aktivnosti uključuju angažman na društvenim mrežama, suradnju s lokalnom zajednicom i promociju događanja koja oživljavaju tradiciju i identitet destinacije. Cilj je istaknuti Obrovac kao autentičnu i aktivnu destinaciju koja povezuje prirodu, kulturu i održivi turizam.
Promjene i izazovi	Promjene i izazovi u komunikacijskim aktivnostima Turističke zajednice uključuju prilagodbu digitalnim trendovima, poput sve veće upotrebe društvenih mreža, video sadržaja i online promocije. Potrebno je kontinuirano usklađivati interese suvremenih turista, koji traže autentične, aktivne i održive doživljaje. Izazovi se odnose na ograničene resurse, jačanje vidljivosti u odnosu na razvikanije destinacije, te istovremeno očuvanje prirodne i kulturne autentičnosti područja.
Tržišni trendovi i potencijali	Tržišni trend uključuje sve veću potražnju za autentičnim i aktivnim doživljajima u prirodnom okruženju, što Obrovac kao destinacija prirodno nudi. Potencijal leži u razvoju personaliziranih marketinških kampanja koje ističu aktivnosti poput kajakarenja, biciklizma, planinarenja i istraživanja kulturno-povijesne baštine. Povećanje angažmana kroz video sadržaje, blogove, iskustvene priče i virtualne ture otvara nove mogućnosti za jačanje prepoznatljivosti Obrovca te aktivniju komunikaciju s turistima.

Komunikacijske aktivnosti Turističke zajednice ključne su za učinkovitu promociju destinacije. Korištenjem digitalnih kanala, društvenih mreža i sudjelovanjem na lokalnim manifestacijama, Turistička zajednica povezuje turiste s autentičnom ponudom područja – prirodnim ljepotama rijeke Zrmanje, kulturnom baštinom i aktivnim odmorom. Kvalitetna komunikacija doprinosi većoj prepoznatljivosti Obrovca, potiče angažman posjetitelja i podržava održivi razvoj turizma u destinaciji.

2.2.10. Analiza konkurencije

Analiza konkurencije je proces prikupljanja i evaluacije informacija o konkurentnim destinacijama kako bi se razumjele njihove prednosti, slabosti, strategije i tržišni položaj. Pomaže organizacijama da identificiraju prilike i prijetnje na tržištu, prilagode svoje strategije te donesu informirane odluke s ciljem postizanja konkurentne prednosti.

Grad Obrovac suočava se sa specifičnom konkurencijom koja obuhvaća destinacije slične ponude (direktna konkurencija), poput područja uz Zrmanju, Velebit i obližnje avanturističke destinacije koje nude aktivni odmor u prirodi. Istovremeno, prisutna je i indirektna konkurencija koja nudi drugačiji tip turizma, ali se nalazi u blizini, što utječe na izbor posjetitelja.

Općina Jasenice se ističe kao direktna konkurencija jer nudi prirodne atrakcije i aktivnosti u prirodi, slične onima koje privlače posjetitelje Obrovca. Blizina rijeke Zrmanje, Masleničkog

ždrila, planine Velebit te mogućnosti za rafting, planinarenje i rekreativne aktivnosti čine ovu destinaciju privlačnom za ljubitelje aktivnog odmora, prirode i avanturizma.

Grad Zadar predstavlja indirektnu konkurenciju jer nudi drugačiji tip turizma u vidu urbanog, kulturnog i obalnog turizma. Kao regionalno središte, Zadar privlači posjetitelje bogatom kulturno - povijesnom baštinom, razvijenom infrastrukturom, manifestacijama i atraktivnim sadržajima poput Morskih orgulja i Pozdrava Suncu. Također, blizina mora i široka ponuda smještaja, ugostiteljstva i zabave čine ga privlačnim za obiteljski i gradski turizam.

Tablica 10. Analiza konkurencije – direktna konkurencija

Analiza konkurencije			
Direktna konkurencija			
Opis	Općina Jasenice - popularna je destinacija među turistima koji traže aktivan odmor u prirodi, osobito zbog blizine rijeke Zrmanje, Masleničkog ždrila i planinskog zaleđa Velebita što ga čini konkurentnijim u odnosu na manje razvijene destinacije u okolici te je pozicionira kao izravnog konkurenta Obrovcu.		
Kvaliteta	<p>Razvijena infrastruktura i smještajni kapaciteti u blizini prirodnih atrakcija, što povećava privlačnost za veći broj posjetitelja</p> <p>Prepoznatljivost na regionalnoj razini zahvaljujući atraktivnoj lokaciji uz Zrmanju i neposrednoj blizini spoja kopna i mora, što omogućuje raznoliku ponudu doživljaja</p> <p>Bogata ponuda aktivnosti u prirodi – uključujući rafting, planinarenje, sportski ribolov i biciklizam, što privlači aktivne turiste</p> <p>Cjelogodišnja privlačnost– prirodne aktivnosti su dostupne tijekom cijele godine, čime se smanjuje sezonalnost.</p>		
Posebности	Općina Jasenice je destinacija koja se ističe specifičnim karakteristikama zahvaljujući ponudi koja uključuje blizinu rijeke Zrmanje i Masleničkog ždrila, razvoju aktivnog turizma poput raftinga i planinarenja, pristupačnosti Velebitu te kombinaciji morskog i kontinentalnog ambijenta. Raznovrsna ponuda smještaja i dobra prometna povezanost dodatno povećavaju atraktivnost destinacije, dok se profilira kao poželjno odredište za posjetitelje željne prirode, avanture i autentičnih doživljaja.		
Promjene i izazovi	Jedan od najvećih izazova za Općinu Jasenice je sezonalnost turizma, a izazov predstavlja i očuvanje prirodnog okoliša, kao i usklađivanje razvoja turizma s potrebama lokalne zajednice. Potrebna su daljnja ulaganja u infrastrukturu, posebno prometna povezanost s većim centrima poput Zadra i drugih popularnih destinacija. Digitalizacija, jačanje online promocije i kreiranje novih, održivih turističkih proizvoda ključni su koraci za jačanje konkurentnosti ove destinacije na turističkom tržištu.		
Tržišni trendovi i potencijali	Općina Jasenice nudi privatni smještaj, kuće za odmor i manji broj apartmana, uz rastući interes domaćih i stranih posjetitelja za miran i prirodan odmor. Razvija turističku ponudu poput Tulovih greda, prirodnih atrakcija, Majstorske ceste i blizine rijeke Zrmanje, s naglaskom na pustolovni i aktivni turizam. U tijeku su projekti poput izgradnje nautičke luke u Maslenici, koji dodatno jačaju konkurentnost.		
Benchmarking (direktna konkurencija)			
	Broj turističkih dolazaka	Cijene smještaja i turističkih paketa	Kvaliteta smještaja i ugostiteljskih objekata
Grad Obrovac	15.212	<p>Apartmani (60-90€ po noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p> <p>Hotel (80-105 € o noćenju, prosječna</p>	U Obrovcu smještajna ponuda uključuje pristojno uređene apartmane i manji privatni smještaj, dok kuće za odmor s bazenom nude atraktivan oblik

		<p>cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p> <p>Kuće za odmor s bazenom (200-400 € o noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p>	<p>opuštanja u prirodi. Ugostiteljska scena temelji se na domaćoj kuhinji i tradiciji.</p>
Općina Jasenice	15.766	<p>Apartmani (50-80€ po noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p> <p>Kuće za odmor s bazenom (200-400 € o noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p>	<p>Kvaliteta smještaja u Jasenicama je solidna, s urednim i dobro ocijenjenim apartmanima, dok kuće za odmor s bazenom nude komforniji smještaj i povremeno luksuzniji doživljaj. Ugostiteljska ponuda je skromna, usmjerena na lokalnu kuhinju i pristupačne cijene.</p>

Tablica 11. Analiza konkurencije- indirektna konkurencija

Analiza konkurencije	
Indirektna konkurencija	
Opis	<p>Grad Zadar predstavlja indirektnu konkurenciju jer nudi razvijenu urbanu turističku ponudu s bogatim kulturno - povijesnim sadržajima, suvremenom infrastrukturom i raznovrsnim događanjima tijekom cijele godine. Kao regionalno središte, privlači širok spektar posjetitelja koji traže dinamično i sadržajno turističko iskustvo, čime neizravno utječe na turistički promet manjih destinacija poput Obrovca.</p>
Kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena kulturna i povijesna ponuda koja uključuje znamenitosti poput Crkve sv. Donata, Morskih orgulja i Pozdrava Suncu, što privlači ljubitelje kulture i arhitekture. • Široka ponuda manifestacija, festivala i događanja tijekom cijele godine, pogodna za turiste svih dobnih skupina. • Raznolika smještajna i ugostiteljska ponuda, od luksuznih hotela do hostela i privatnog smještaja, prilagođena različitim profilima gostiju.
Posebnosti	<p>Grad Zadar predstavlja jedinstvenu destinaciju koja uspješno povezuje bogatu povijest, suvremeni urbani ritam i iznimne prirodne ljepote. Nudi impresivno kulturno - povijesno naslijeđe koje uključuje rimske forume, srednjovjekovne crkve i suvremene atrakcije poput Morskih orgulja i Pozdrava Suncu. Grad živi tijekom cijele godine kroz brojne kulturne manifestacije, festivale, izložbe i koncerte, nudeći sadržaje za sve generacije. Zadar je istovremeno i moderna mediteranska metropola, s razvijenom infrastrukturom, bogatom gastronomskom scenom i izravnim pristupom otocima i prirodnim parkovima. Kombinacija povijesnog šarma, živahnog gradskog duha i blizine mora čini Zadar idealnom destinacijom za one koji traže autentično, ali i dinamično turističko iskustvo.</p>
Promjene i izazovi	<p>Turizam u gradu Zadru suočava se s nizom promjena i izazova u dinamičnom okruženju turističkog tržišta:</p> <p>Promjene:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> Digitalizacija i promocija: Porast korištenja digitalnih platformi za rezervacije, informiranje i promociju omogućuje Zadru široku međunarodnu vidljivost. Istodobno, to zahtijeva stalna ulaganja u napredne alate digitalnog marketinga. Raznolikost ponude: Sve veća potražnja za autentičnim, kulturnim i održivim doživljajima potiče razvoj novih sadržaja – od tematskih ruta kroz staru jezgru, preko gastronomskih tura, do integracije lokalne baštine u suvremenu turističku ponudu. Sezonalnost: Zadar nastoji produžiti turističku sezonu kroz ulaganja u kulturne manifestacije, sportske događaje i sadržaje prilagođene jesenskim i proljetnim mjesecima, čime se smanjuje ovisnost o ljetnoj sezoni. <p>Izazovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> Održivi razvoj: Balansiranje povećanja broja turista i očuvanju kulturne baštine i kvalitete života lokalnog stanovništva. Potrebno je pametno upravljati prostorom, prometom i otpadom kako bi se očuvala privlačnost destinacije i spriječio preopterećenje resursa. Klimatske promjene: Porast temperatura, ekstremni vremenski uvjeti i porast razine mora utječu na gradsku infrastrukturu, obalni prostor i sigurnost posjetitelja, što zahtijeva dugoročno planiranje i prilagodbu turističkih aktivnosti. Konkurencija: Rast broja turistički razvijenih destinacija na obali i u zaleđu povećava potrebu za stalnim unapređenjem kvalitete usluge i raznovrsnosti sadržaja. Infrastruktura: Unatoč značajnom razvoju, potrebna su dodatna ulaganja u prometnu, komunalnu i turističku infrastrukturu kako bi se odgovorilo na rastuće potrebe posjetitelja. 						
Tržišni trendovi i potencijali	<p>Grad Zadar bilježi kontinuirani rast u turističkom sektoru, zahvaljujući bogatoj povijesnoj baštini, urbanoj dinamici i raznolikoj turističkoj ponudi.</p> <p>Tržišni trendovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> Porast interesa za kulturni turizam: Posjetitelji sve više traže sadržaje koji povezuju povijest, umjetnost i lokalni identitet, a Zadar na to odgovara atrakcijama poput crkve sv. Donata, Morskih orgulja i stare gradske jezgre. Digitalna transformacija: Promocija putem digitalnih kanala i online platformi povećava vidljivost Zadra, posebno među mlađim putnicima i stranim gostima koji traže urbanu i autentičnu destinaciju. Produženje sezone: Fokus na kulturne događaje, sportske manifestacije i gastronomsku ponudu potiče posjetitelje i izvan glavne ljetne sezone. <p>Potencijali:</p> <ol style="list-style-type: none"> Razvoj aktivnog turizma: Biciklističke i pješačke staze, rekreativne aktivnosti uz more i izleti u okolno zaleđe pružaju mogućnosti za privlačenje aktivnih turista. Unapređenje smještajnih kapaciteta: Ulaganja u hotele viših kategorija, boutique objekte i održivi smještaj mogu povećati kvalitetu usluge i privući veći broj zahtjevnih gostiju. Kongresni i poslovni turizam: Zadar ima potencijal za razvoj poslovnog turizma kroz moderne kongresne prostore, povezivost i infrastrukturu, osobito u predsezoni i posezoni. Gastronomski potencijal: Lokalna kuhinja, vinski putevi i manifestacije poput Zadar Wine Festivala predstavljaju snažan adut za promociju autentične eno-gastro ponude. 						
Benchmarking (indirektna konkurencija)							
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Broj turističkih dolazaka</th> <th style="width: 25%;">Cijene smještaja i turističkih paketa</th> <th style="width: 50%;">Kvaliteta smještaja i ugostiteljskih objekata</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">Grad Obrovac</td> <td style="text-align: center;">15.212</td> <td style="text-align: center;">Apartmani (60-90€ po noćenju, prosječna U Obrovcu smještajna ponuda uključuje pristojno</td> </tr> </tbody> </table>	Broj turističkih dolazaka	Cijene smještaja i turističkih paketa	Kvaliteta smještaja i ugostiteljskih objekata	Grad Obrovac	15.212	Apartmani (60-90€ po noćenju, prosječna U Obrovcu smještajna ponuda uključuje pristojno
Broj turističkih dolazaka	Cijene smještaja i turističkih paketa	Kvaliteta smještaja i ugostiteljskih objekata					
Grad Obrovac	15.212	Apartmani (60-90€ po noćenju, prosječna U Obrovcu smještajna ponuda uključuje pristojno					

		<p>cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p> <p>Hotel (80-105 € po noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p> <p>Kuće za odmor s bazenom (200-400 € po noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p>	<p>uređene apartmane i manji privatni smještaj, dok kuće za odmor s bazenom nude atraktivan oblik opuštanja u prirodi. Ugostiteljska scena temelji se na domaćoj kuhinji i tradiciji.</p>
Grad Zadar	668.243.	<p>Apartmani (40-120€ po noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p> <p>Hotel (80-150 € po noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p> <p>Hosteli (30-60€ po noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p> <p>Kuće za odmor s bazenom (od ~ 180 € po noći naviše – ovisno o noćenju, prosječna cijena ovisno o kapacitetu, sadržajima i veličini)</p>	<p>Smještajna ponuda u Zadru je raznolika i kvalitetna, prilagođena različitim profilima turista. Grad nudi apartmane, hostele, hotele srednje i više kategorije te luksuzne vile i kuće za odmor s bazenom, uz razne dodatne sadržaje. Veći broj objekata nalazi se u neposrednoj blizini mora i povijesne jezgre, što dodatno povećava atraktivnost boravka. Ugostiteljska scena u Zadru je bogata i raznovrsna – od tradicionalnih dalmatinskih konoba i restorana s lokalnom kuhinjom, preko modernih gastro-restorana, do kafića i barova. Posjetitelji mogu uživati u sezonskim jelima, morskim specijalitetima i domaćim vinima, dok su cijene u rasponu koji odgovara različitim budžetima.</p>

Grad Obrovac ima potencijal postati konkurentna destinacija na turističkom tržištu, osobito u segmentu eko-turizma, avanturističkih aktivnosti i boravka u netaknutoj prirodi. Iako se natječe s direktnim konkurentima poput Jasenice koja nudi slične prirodne i adrenalinske doživljaje, te s indirektnim konkurentom poput grada Zadra, koji privlači posjetitelje bogatom kulturno - urbanom ponudom, Obrovac može svoju prednost graditi na autentičnosti, prirodnim resursima i mirnijem ambijentu. Razvoj turističke i komunalne infrastrukture, intenzivnija promocija izvan glavne sezone te strateška suradnja s okolnim destinacijama i lokalnim dionicima ključni su čimbenici za jačanje konkurentne pozicije.

2.3. Izvješće o provedenoj analizi stanja

Izvješće o provedbi analize stanja destinacije prikazuje trenutnu situaciju i potencijale turističke destinacije na temelju različitih aspekata kao što su tržišne prilike, resursi, konkurentnost, održivost i potrebe turista. Cilj ovog izvješća je pružiti sveobuhvatan uvid u destinaciju kako bi se razumjele njene prednosti i nedostaci te osmislili strateški koraci za unapređenje i održivi razvoj turizma.

Grad Obrovac smješten je u zaleđu Zadarske županije, uz rijeku Zrmanju i u podnožju Velebita. Kroz analizu stanja izrađen je pregled turističkih proizvoda i usluga koje pruža sama destinacija, pregled resursne osnove, prometne povezanosti i digitalizacije te konkurentne pozicije u odnosu na druge destinacije u okruženju.

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine Grad Obrovac bilježi ukupno 3.453 stanovnika. Područje Grada Obrovca karakteriziraju dva klimatska podtipa: sub-mediteranska klima u priobalnim područjima uz more i rijeke te planinska klima u najvišim predjelima gorskog masiva južnog Velebita. Zime su blage, ali nešto hladnije u odnosu na priobalje, dok su ljeta topla i suha. Na klimu značajno utječu vjetrovi – posebno bura koja s Velebita donosi hladan, suh zrak i često snažno puše kroz kanjon Zrmanje. Jugo s mora donosi toplinu i vlagu, dok ljetni maestral osigurava ugodno osvježanje tijekom toplijih mjeseci. Takvi klimatski uvjeti pogoduju razvoju aktivnosti na otvorenom tijekom većeg dijela godine.

Među najznačajnijim kulturnim atrakcijama su Tvrđava Kurjakovića, Crkva sv. Josipa, Crkva sv. Trojice, Zavičajni muzej Obrovac te brojni sakralni i povijesni objekti u okolnim naseljima. Što se tiče prirodnih atrakcija, najpoznatije su rijeka Zrmanja i njezin kanjon, zatim rijeka Krupa s impresivnim slapovima te planinski predjeli južnog Velebita. Posebnu atrakciju predstavljaju brojne pješačke i biciklističke staze koje povezuju prirodne i kulturne lokalitete na području grada i njegove okolice.

Područje Grada Obrovca dio je ekološke mreže Natura 2000, čime se naglašava njegova vrijednost u kontekstu očuvanja bioraznolikosti i razvoja održivog turizma. Posebno se ističu rijeke Zrmanja i Krupa, kanjoni, travnjaci i planinski predjeli koji pružaju staništa za brojne zaštićene biljne i životinjske vrste.

U vidu ugostiteljskih sadržaja, Grad Obrovac raspolaže raznolikim izborom lokalnih restorana, konoba, pizzeria i caffe barova, uglavnom smještenih uz Zrmanju i u središtu grada. U ponudi se ističe tradicionalna dalmatinska i lička kuhinja, uz korištenje domaćih namirnica i naglasak na autentičnosti ambijenta.

Područje Obrovca ima velik potencijal za razvoj cikloturizma, planinarenja i ekoturizma a ključ uspjeha je u povezivanju prirodnih ljepota, sportskih aktivnosti i kulturnih sadržaja u cjelovitu turističku ponudu.

Grad Obrovac u potpunosti je pokriven električnom energijom, ulaže se u poboljšanje telekomunikacijske infrastrukture kako bi se zadovoljile potrebe lokalnog stanovništva i turista,

posebice u udaljenijim i ruralnim naseljima. Javne Wi-Fi točke postavljene su na ključnim lokacijama, što doprinosi digitalnoj povezanosti i podršci lokalnom gospodarstvu i turizmu.

Vodoopskrba na području Grada Obrovca najvećim je dijelom osigurana putem Regionalnog vodovoda sjeverne Dalmacije, pri čemu je oko 45 % stanovništva priključeno na javni sustav, dok ostatak koristi lokalne izvore. Sustav odvodnje otpadnih voda djelomično je razvijen, s postojećim razdjelnim kanalizacijskim sustavom u Obrovcu i manjim lokalnim pročištačima u pojedinim naseljima. Postoji izražena potreba za daljnjom modernizacijom vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava, kao i za proširenjem mreže u slabije pokrivenim dijelovima. Obrovac ima uspostavljen sustav gospodarenjem otpadom, no izazovi su prisutni zbog sezonskih oscilacija u broju stanovnika i posjetitelja, nedostatka prikupljanja odvojenog otpada, ograničene dostupnosti reciklažnog dvorišta kao i udaljenosti pojedinih naselja. Dodatna ulaganja u selektivno prikupljanje otpada, reciklažu i edukaciju lokalnog stanovništva doprinijela bi održivijem razvoju destinacije.

Prometna povezanost destinacije s većim središtima je zadovoljavajuća. Grad Obrovac nalazi se u neposrednoj blizini autoceste A1, što omogućava brz i jednostavan dolazak iz smjera Zagreba, Splita i drugih dijelova unutrašnjosti Hrvatske. Također, blizina Zadra i njegove zračne luke dodatno olakšava pristup međunarodnim gostima.

Na području Grada Obrovca postoji osnovna digitalna infrastruktura i vidljivost, no digitalni sadržaji još uvijek nisu dovoljno usklađeni. Unatoč dostupnosti širokopojasnog interneta i postavljenim 12 WiFi4EU pristupnim točkama na ključnim javnim lokacijama, nedovoljno razvijena optička mreža u prigradskim i ruralnim naseljima i dalje ograničava puni digitalni razvoj lokalnih usluga, gospodarstva i turizma. Javno dostupne Wi-Fi točke ipak predstavljaju važan doprinos digitalnoj povezanosti i podršci lokalnoj zajednici i turističkom razvoju.

Pristupačnost za osobe s invaliditetom u Gradu Obrovcu napreduje, ali još uvijek zahtijeva dodatna ulaganja u infrastrukturu i prilagodbu javnih prostora. Turistička zajednica prepoznaje važnost inkluzivnosti te svojim inicijativama postavlja temelje za razvoj pristupačnijeg i kvalitetnijeg turističkog okruženja.

Grad Obrovac raspolaže ključnim javnim ustanovama – gradskom upravom, dječjim vrtićem, osnovnom i srednjom školom, ambulantom Doma zdravlja, ljekarnom te matičnim uredom koji i dalje djeluje u sklopu državne uprave. Kulturni život obogaćuju Knjižnica i čitaonica Obrovac, Zavičajni muzej, ustanove koje djeluju u sastavu Pučkog otvorenog učilišta. Sigurnost i civilna zaštita osigurani su kroz djelovanje Policijske postaje i Dobrovoljnog vatrogasnog društva Obrovac.

Turistička zajednica Grada Obrovca za potrebe promocije i informiranja koristi svoju službenu web stranicu, a dodatnu vidljivost i komunikaciju s posjetiteljima ostvaruje i putem društvenih mreža – aktivan je Instagram profil [visit_obrovac](#).

S obzirom na dostupne turističke resurse, glavne turističke proizvode i relevantne pokazatelje turističkog prometa, u analizu konkurencije Grad Obrovac uključio je Općinu Jasenice kao izravnu konkurenciju te Grad Zadar kao neizravnu konkurenciju. Zbog sličnosti u strukturi turističkih proizvoda, prirodnih atrakcija i blizine ključnih emitivnih tržišta, preporučuje se da se daljnji razvoj turističke ponude usmjeri na razvoj autentičnih i personaliziranih doživljaja, s naglaskom na isticanje lokalne baštine i prirodnih posebnosti.

Provođenjem projekata od značaja za lokalno stanovništvo i turiste potiče se održivi razvoj destinacije te doprinosi poboljšanju kvalitete života i ukupnog turističkog doživljaja.

Zaključno, unatoč postojećim izazovima, Turistička zajednica Grada Obrovca raspolaže vrijednim prirodnim i kulturnim resursima koji predstavljaju temelj za razvoj održivog turizma, osobito aktivnog turizma, etnoturizma i turizma temeljenog na kulturnoj baštini. Glavni izazovi i dalje obuhvaćaju potrebu za dodatnim infrastrukturnim ulaganjima, poboljšanju prometne povezanosti te jačanjem digitalne komunikacije. Aktivno uključivanje lokalne zajednice, očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti te strateška promocija mogu znatno doprinijeti jačanju turističke privlačnosti destinacije i poboljšanju kvalitete života njegovih stanovnika.

3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

Turistički proizvodi destinacije su kombinacija svih usluga, doživljaja, atrakcija i aktivnosti koje određena turistička destinacija nudi posjetiteljima. Ovi proizvodi čine ukupnu ponudu koja privlači turiste i zadovoljava njihove potrebe tijekom boravka. Svaka destinacija može razviti specifične turističke proizvode temeljene na svojim prirodnim, kulturnim i povijesnim resursima, uz infrastrukturu i dodatne sadržaje.

Analiza turističkih proizvoda destinacije obuhvaća nekoliko elemenata:

1. Proizvodi i usluge (smještaj, gastronomija, aktivni i kulturni turizam)
2. Resursi i atrakcije
3. Javna turistička infrastruktura

3.1. Razvojni potencijal proizvoda i usluga

Obrovac se ističe jedinstvenim prirodnim krajolikom kanjona rijeke Zrmanje, bogatom kulturno-povijesnom baštinom te autentičnom eno-gastro ponudom. Poseban potencijal leži u razvoju održivog i aktivnog turizma, uključujući outdoor aktivnosti poput kajakarenja, raftinga, planinarenja i brdskog biciklizma, kao i u jačanju eno-gastro doživljaja kroz promociju lokalnih OPG-ova i tradicionalnih proizvoda. Marketinška strategija treba se fokusirati na digitalne platforme, storytelling o autentičnim iskustvima Zrmanje i kulturnog naslijeđa, te ciljano oglašavanje prema posjetiteljima koji traže boravak u prirodi, aktivan odmor i autohtone lokalne doživljaje.

Tablica 12. Razvojni potencijal proizvoda i usluga

Razvojni potencijal proizvoda i usluga
Smještaj Smještajna ponuda na području Obrovca temelji se pretežno na privatnom i nekomercijalnom smještaju, prvenstveno na kućama za odmor i apartmanima, što destinaciji daje značajan prostor za kvalitetno unapređenje. U kontekstu sve većeg interesa za aktivni turizam, boravak u prirodi i autentične lokalne doživljaje, Obrovac ima potencijal razviti smještaj koji će biti usklađen s potrebama modernih putnika. Razvojni potencijal: Obrovac ima značajan potencijal za razvoj smještaja zahvaljujući rijeci Zrmanji, kanjonu i blizini prirodnih atrakcija. Daljnji razvoj može se usmjeriti na modernizaciju postojećih objekata te otvaranje manjih obiteljskih hotela, kuća za odmor i eko-smještaja. Prirodno okruženje pogodno je za razvoj avanturističkog i ekoturizma (rafting, kajak, planinarenje), što otvara mogućnost smještaja specijaliziranog za aktivne goste. Ruralni dijelovi pružaju dobru osnovu za agroturizam i autentične lokalne sadržaje, što može doprinijeti stvaranju cjelogodišnje ponude.
Gastronomija (restorani, konobe) Gastronomija Obrovca temelji se na bogatoj dalmatinskoj i zadarskoj tradiciji, s naglaskom na svježe riblje specijalitete, domaće maslinovo ulje, sireve i autohtone proizvode poput janjetine i pršuta. Lokalni restorani i konobe nude autentične okuse regije, a razvoj gastro ponude može dodatno privući turiste zainteresirane za kulinarske doživljaje i promociju tradicije Obrovca. Razvojni potencijal: Gastronomija Obrovca ima veliki potencijal kroz promociju lokalnih proizvoda i specijaliteta, osobito svježe ribe, maslinovog ulja i tradicionalnih jela. Razvoj gastro-tura, povezivanje s obiteljskim poljoprivrednim

gospodarstvima i ulaganja u kvalitetu restorana mogu povećati prepoznatljivost destinacije i privući posjetitelje zainteresirane za autentične okuse regije.

Biciklističke i planinarske staze

Grad Obrovac iznimno je bogat raznolikim biciklističkim rutama i planinarskim stazama koje prolaze očuvanom prirodom, uz rijeku Zrmanju, kroz kanjone, visoravni i povijesne lokalitete. Među najpoznatijim biciklističkim rutama ističu se: Muškovci – Golubić – Krupa – Golubić – Kaštel Žegarski (45 km), Karin Gornji – Popovići – Bruška (52 km), Zaton Obrovački – Manastir Krupa (59 km), Karin Gornji – Obrovac – Kaštel Žegarski (75 km), Posedarje – Obrovac – Benkovac (116 km). Ove rute spajaju atraktivne prirodne lokalitete, tradicionalna sela i kulturno-povijesne točke, čineći područje Obrovca posebno privlačnim ljubiteljima aktivnog odmora. Šetnice i planinarske staze na području Obrovca dodatno upotpunjuju ponudu: Planinarska staza „Put malog princa“, Planinarska staza „Crnopac“ i Staza „Berbekov buk“

Razvojni potencijal:

Zahvaljujući iznimnoj raznolikosti terena, spoju rijeke, kanjona i blizine Velebita, područje Obrovca posjeduje snažan potencijal za razvoj aktivnog i održivog turizma. Ulaganja u infrastrukturu, bolju signalizaciju, sigurnosne elemente i umrežavanje staza mogu dodatno povećati atraktivnost destinacije među cikloturistima, planinarima i ljubiteljima prirode. Povezivanje postojećih ruta s lokalnim kulturnim sadržajima, gastronomskim punktovima, vidikovcima te edukativnim i interpretacijskim tablama može stvoriti zaokruženu i prepoznatljivu turističku ponudu. Time bi Obrovac dodatno istaknuo svoje jedinstvene prirodne vrijednosti, bogatu baštinu i autentičan doživljaj prostora.

3.2. Razvojni potencijal resursa i atrakcija

Grad Obrovac obiluje iznimnim prirodnim i kulturnim resursima koji predstavljaju snažan temelj za razvoj različitih oblika turizma, osobito aktivnog, pustolovnog i ekoturizma. Spoj rijeke Zrmanje, njenih slapova, kanjona, krških formacija te blizina Velebita čini ovaj prostor jedinstvenim u regiji i izrazito privlačnim posjetiteljima koji traže autentičan i doživljajni boravak u prirodi.

Povezivanje ovih atrakcija s aktivnostima poput planinarenja, brdskog biciklizma, kayak avantura i edukativnih tura može značajno unaprijediti turističku ponudu. Ulaganja u održivu infrastrukturu, signalizaciju i interpretacijske sadržaje te promocija lokalne baštine doprinijet će stvaranju prepoznatljive i konkurentne destinacije. Obrovac tako ima jasnu mogućnost daljnjeg razvoja kao kvalitetna destinacija aktivnog i održivog turizma.

Razvojni potencijal javne turističke infrastrukture - Rijeka Zrmanja

Razvojni potencijali

- Unapređenje ponude vodenih sportova (kajak, rafting, SUP).
- Uređenje pristupnih točaka, vidikovaca i odmorišta uz rijeku.
- Razvoj ekoturizma i edukacijskih programa vezanih uz očuvanje rijeke.
- Povezivanje Zrmanje s kulturnim i povijesnim lokalitetima u jedinstvenu turističku rutu

Izvor:: magic croatia.com

Slika 3. Rijeka Zrmanja

Razvojni potencijal javne turističke infrastrukture - Kudin most

Razvojni potencijali

- Zaštita tradicionalne suhozidne gradnje i promicanje lokalne baštine.
- Uređenje pristupnih puteva i signalizacije kako bi posjet mostu bio sigurniji i jednostavniji.
- Kreiranje edukativnih šetnji uz rijeku Krupu koje povezuju prirodne vrijednosti i priču o Kudinom mostu.
- Promocija mosta kao simboličnog i identitetskog lokaliteta kroz tematske događaje, interpretacijske priče ili male kulturne programe.
- Razvoj održivog posjetiteljskog modela koji štiti okolnu prirodu i istovremeno potiče lokalni turizam.

Slika 4. Kudin most

Izvor: obrovac.hr i punkufer.com

3.3. Razvojni potencijal javne turističke infrastrukture

Javna turistička infrastruktura u Obrovcu ima velik potencijal za unapređenje kroz uređenje prostora uz rijeku Zrmanju, razvoj vidikovaca, šetnica, biciklističkih i pješačkih staza te bolje iskorištavanje kulturno-povijesne jezgre. Poseban naglasak može biti na poboljšanju pristupa rijeci, stvaranju interpretacijskih sadržaja i jačanju ponude rekreacijskih aktivnosti. Marketinški, ključ je u digitalnoj promociji i isticanju autentičnih doživljaja koji Obrovac pozicioniraju kao destinaciju prirodnih ljepota i aktivnog odmora.

Razvojni potencijal javne turističke infrastrukture - Tvrđava Kurjakovića

Razvojni potencijali

- Uređenje i konzervacija tvrđave kao kulturno-povijesnog lokaliteta
- Postavljanje interpretacijskih sadržaja i edukativnih informacija za posjetitelje
- Razvoj tematskih kulturnih ruta i stručnih vođenja na tvrđavu.

Izvor: dreamstime.com

Slika 5. Tvrđava Kurjakovića

Razvojni potencijal javne turističke infrastrukture - Manastir Krupa

Razvojni potencijali

- Uređenje manastira kao kulturno-povijesnog lokaliteta.
- Postavljanje interpretacijskih i edukativnih sadržaja za posjetitelje.
- Razvoj tematskih ruta i stručnih vođenja kroz tvrđavu.
- Unaprjeđenje pristupne infrastrukture i vidikovaca.

Izvor: tz-obrovac.hr

Slika 6. Manastir Krupa

Razvojni potencijal javne turističke infrastrukture - Zavičajni muzej Obrovac

Razvojni potencijali

- Unapređenje edukativnih i interaktivnih sadržaja (radionice, demonstracije starih obrta).
- Povezivanje muzeja s tematskim kulturnim i prirodoslovnim rutama (špilje, Zrmanja, tradicijska sela).
- Organizacija privremenih izložbi i

Izvor:facebook.com

Slika 7. Zavičajni muzej Obrovac

Razvojni potencijal javne turističke infrastrukture - Cvijina gradina

Razvojni potencijali

- Očuvanje i zaštita lokaliteta kao kulturno-povijesnog i arheološkog spomenika.
- Postavljanje interpretacijskih sadržaja i informativnih ploča za edukaciju posjetitelja o povijesti gradine.
- Razvoj pješačkih i edukativnih ruta kroz gradinu i okolnu prirodu.
- Organizacija vođenih obilazaka i radionica za učenike, studente i turiste.
- Promocija lokaliteta u okviru kulturnog i povijesnog turizma povezivanjem s drugim lokalitetima u okolici.

Izvor: obrovac.hr

Slika 8. Cvijina gradina

Kako bi donositelji odluka, turističke zajednice i poduzetnici, bolje razumjeli potencijal atrakcija te usmjerili resurse na najvažnije segmente, ocjenjuju se razvojni i marketinški potencijali koji su potrebni za analizu potencijala daljnjeg razvoja i podizanja kvalitete turističkih proizvoda.

Za svaki proizvod ocjenjuje se razvojni i marketinški potencijal koji se odnosi na: sezonalnost, prihvatni kapacitet atrakcije, boravišno-izletničke značajke, pripadnost širem sustavu atrakcija i značaj u smislu mogućnosti privlačenja tržišta. Marketinški potencijal odnosi se na fizičku i javnu dostupnost, stanje obilježnosti i dostupnost informacija.

Tablica 13. Ocjenjivanje razvojnog i marketinškog potencijala

Ocjenjivanje razvojnog i marketinškog potencijala – proizvodi i usluge			
	Smještaj	Gastronomija	Biciklističke i planinarske staze
Sezonalnost→	Visoka u ljetnim mjesecima, u zimskim mjesecima znatno niža.	Sezonska ponuda bogatija je u ljetnim mjesecima (sezona).	Dostupnost tijekom cijele godine. Ljeti popularnije među turistima.
Prihvatni kapacitet proizvoda i usluga→	Dominira privatni smještaj u obliku apartmana i soba. Umjeren do visok u ljetnim mjesecima, niži u zimskim mjesecima.	Visok ljeti, smanjen u zimskim mjesecima.	Iskorištenost usluga veća je u ljetnim mjesecima.
Boravišno izletničke značajke→	Boravišni turizam veći je u ljetnim mjesecima, u zimskim mjesecima potražnja je veća za izletničkim turizmom.	Velika potražnja i izraženost u ljetnim mjesecima, znatno smanjena u zimskim mjesecima.	Atraktivnije u ljetnim mjesecima (potrebno prilagoditi ranijim ili kasnijim satima zbog visokih temperatura), zimi su ugodniji uvjeti, određene staze izložene su vjetru i hladnijim vremenskim uvjetima, manji broj posjetitelja.
Pripadnost širem sustavu proizvoda i usluga→	Povezano s obližnjim mjestima. Temelj turističke ponude.	Integralni dio turističke ponude, povezana sa smještajem, enološkim turizmom, lokalnim manifestacijama i outdoor aktivnostima, čime obogaćuje cjelokupno iskustvo destinacije	Nadopunjuju turističku ponudu potičući aktivni turizam i dulji boravak posjetitelja.
Značaj za tržište→	Ključan za tržište jer izravno utječe na duljinu boravka, potrošnju turista i ukupno iskustvo destinacije. Kvalitetna ponuda povećava konkurentnost, privlači ciljane segmente gostiju i potiče razvoj povezanih usluga.	Privlači turiste, produljuje boravak, povećava potrošnju i jača identitet destinacije.	Potiču aktivni turizam, produljuju sezonu, privlače specijalizirane goste i povećavaju lokalnu potrošnju.

Fizička i javna dostupnost→	Dostupan cestovnim putem, povezan glavnom regionalnom cestom; blizina autoceste A1. Javni prijevoz je ograničen, a rezervacije su moguće putem digitalnih platformi.	Dostupna cestovnim putem, promoviranje putem digitalnih platformi i turističkih centara.	Biciklističke i planinarske staze u okolini Obrovca dostupne su cestovnim putem. Oznake i infrastruktura variraju, a promocija se odvija putem lokalnih turističkih centara i digitalnih platformi.
Stanje obilježenosti→	Obilježenost smještaja u destinaciji varira – u Obrovcu su glavni smještajni objekti označeni i dostupni online, dok manji privatni smještaji često nemaju jasnu vidljivost i zahtijevaju dodatnu promociju.	U samom gradu djelomično ograničena, Glavni restorani i konobe u središtu mjesta i uz prometnice jasno su označeni, dok manji lokalni objekti i specijaliteti često nemaju dovoljno promocije, što otežava posjetiteljima pronalazak autentičnih lokalnih doživljaja.	Biciklističke i planinarske staze djelomično su obilježene. Nedostaju jasno označene i promovirane staze, što ukazuje na potrebu za boljom infrastrukturom i promocijom.
Dostupnost informacija→	Dostupnost informacija o smještaju u destinaciji djelomično je zadovoljavajuća. Glavni objekti su vidljivi na digitalnim platformama, dok manji privatni smještaji često nemaju dovoljnu online prisutnost.	Informacije o restoranima i lokalnim specijalitetima postoje, ali nisu sustavno objedinjene i često zahtijevaju dodatnu promociju.	Informacije o biciklističkim stazama u Obrovcu dostupne su putem interneta.

Ocjenjivanje razvojnog i marketinškog potencijala – resursi i atrakcije

	Rijeka Zrmanja	Kudin most
Sezonalnost	Cjelogodišnja atrakcija, ali najposjećenija u proljeće i ljeto.	Cjelogodišnja atrakcija, ali znatno posjećenija u toplijim mjesecima

Prihvatni kapacitet resursa i atrakcija→	Dobar, ali ograničen u nekim dijelovima zbog ekološke zaštite i specifičnih uvjeta terena.	Ograničen, pogodan za manje grupe posjetitelja i izlete zbog prirodnog okoliša, pristupnih staza.
Boravišno izletničke značajke→	Idealno za jednodnevne izlete i aktivnosti na vodi	Primarno izletnička i pješačka atrakcija u prirodi s kulturno-povijesnim značajem
Pripadnost širem sustavu resursa i atrakcija→	Povezano sa širim sustavom prirodnih i avanturističkih atrakcija	Uključena je u mrežu kulturno – prirodnih atrakcija
Značaj za tržište→	Atraktivno za domaće i regionalne posjetitelje, posebno za ljubitelje prirode i avanturističkog turizma; sve veći interes stranih posjetitelja	Popularna među posjetiteljima koji traže prirodne i kulturne izlete te pješačke ture, još nije široko poznat međunarodnoj publici u odnosu na veće atrakcije
Fizička i javna dostupnost	Djelomično ograničena, dostupnost ovisi o prometnim uvjetima.	Djelomično ograničena, dostupnost ovisi o vlastitom prijevozu i lokalnoj signalizaciji
Stanje obilježnosti	Osnovna turistička signalizacija, može se poboljšati.	Osnovne oznake na pristupnim putevima i stazama, može se poboljšati.
Dostupnost informacijama→	Dobra online i offline promocija, ali moguće proširenje sadržaja.	Dostupnost osnovna do umjerena, prostor za bolju digitalnu promociju.

Ocjenjivanje razvojnog i marketinškog potencijala – javna turistička infrastruktura

	Tvrđava Kurjakovića	Manastir Krupa	Zavičajni muzej Obrovac	Cvijina gradina
Sezonalnost	Cjelogodišnja atrakcija, ali najposjećenija tijekom proljeća i ljeta, kada vremenski uvjeti omogućuju ugodniji obilazak i razgledavanje.	Cjelogodišnja atrakcija, ali znatno posjećenija u toplijim mjesecima zbog povoljnog vremena i povećanog interesa posjetitelja za kulturno-povijesne sadržaje.	Cjelogodišnja atrakcija, no najveći broj posjeta bilježi u proljetnim i ljetnim mjesecima, kada je turistički promet u regiji najizraženiji.	Cjelogodišnja atrakcija, ali najposjećenija u toplijem dijelu godine, posebno u proljeće i ljetno, kada su arheološke lokacije najprivlačnije za obilazak.
Prihvatni kapacitet javne	Umjeren, s ograničenim prostorom za kretanje	Umjeren, s kapacitetom prilagođenim posjetu vjernika	Umjeren do manji, s obzirom na muzejski postav i	Umjeren, s ograničenim kapacitetom zbog otvorenog

turističke infrastrukture	posjetitelja zbog konfiguracije terena i očuvanosti fortifikacije. Pogodna je za manje skupine, dok veće grupe zahtijevaju organiziran pristup radi sigurnosti i zaštite lokaliteta.	i manjim turističkim skupinama. Kao aktivni vjerski objekt ima ograničenja u prihvatu većeg broja posjetitelja, posebno tijekom liturgijskih aktivnosti.	raspoloživ izložbeni prostor. Optimalan je za individualne posjetitelje i manje organizirane grupe, dok veće posjete zahtijevaju prethodnu najavu i prilagodbu obilaska.	arheološkog prostora i osjetljivosti lokaliteta. Najpogodnija je za manje skupine uz stručno vođenje, dok masovni posjeti nisu preporučljivi radi očuvanja lokaliteta.
Boravišno izletničke značajke→	Nudi kulturno-povijesni doživljaj te je privlačna izletnicima koji žele istražiti povijest, uživati u vidikovcima i sudjelovati u povremenim kulturnim događanjima.	Ističe se duhovnom i kulturnom ponudom. Privlači posjetitelje koji žele doživjeti sakralnu baštinu, sudjelovati u obredima i uživati u mirnom ambijentu.	Pružna kulturne i edukativne sadržaje kroz stalne i povremene izložbe te je zanimljiv izletnicima i školskim grupama koje žele upoznati lokalnu povijest.	Nudi arheološki i povijesni ugođaj, privlačeći izletnike koji žele istražiti ostatke prošlosti i uživati u prirodnom okruženju lokaliteta.
Pripadnost širem sustavu javne turističke infrastrukture	Ogleda se unutar mreže kulturno-povijesnih lokaliteta Zadarske županije. Kao važna povijesna znamenitost doprinosi ponudi kulturnih ruta i izletničkih sadržaja u regiji.	Duhovnom i kulturnom vrijednošću uklapa se u širi sustav vjerskog i kulturnog turizma regije. Povezan je s tradicijskim manifestacijama i hodočasničkim rutama, obogaćujući duhovnu i kulturnu ponudu šireg područja.	Dio je mreže kulturnih institucija Zadarske županije, pridonoseći očuvanju i prezentaciji lokalne baštine. Uključuje se u širu muzejsku i edukativnu ponudu te podupire kulturne programe.	Kao arheološki lokalitet doprinosi sustavu baštinskih i izletničkih destinacija regije. Povezana je s kulturnim i edukativnim rutama te obogaćuje ponudu povijesnih lokaliteta dostupnih posjetiteljima.
Značaj za tržište→	Značaj leži u njezinoj vrijednosti kao kulturno-povijesne atrakcije koja obogaćuje ponudu izletničkog i kulturnog turizma te privlači posjetitelje zainteresirane	Značaj proizlazi iz njegove duhovne i kulturne uloge, čineći ga važnim mjestom vjerskog i kulturnog turizma te atrakcijom za posjetitelje koji žele doživjeti sakralnu	Značaj se očituje u njegovoj funkciji očuvanja i prezentiranja lokalne povijesti, što ga čini važnim za edukativni i kulturni turizam te privlačnim za posjetitelje koji žele upoznati identitet regije.	Značaj leži u njezinoj arheološkoj i povijesnoj vrijednosti, čineći je privlačnom destinacijom za ljubitelje baštine i izletničkog turizma te važnim elementom kulturne ponude šireg područja.

	za baštinu i povijest regije.	baštinu područja.		
Fizička i javna dostupnost	Dostupnost je umjerena. Do tvrđave se dolazi lokalnom cestom i kraćom pješačkom dionicom. Pristup automobilom je moguć do blizine lokaliteta, a ostatak je potrebno prijeći pješice po prirodnom terenu.	Vrlo dobra. Do manastira vodi asfaltirana cesta povezana s glavnim prometnicama. Dostupan je automobilom, organiziranim prijevozom i manjim turističkim grupama, uz jednostavan pješački pristup.	Odlična. Smješten u centru Obrovca, lako dostupan automobilom, pješice i biciklom. U blizini se nalazi i javni prijevoz, što olakšava dolazak posjetiteljima.	Umjerena. Dostupna je lokalnim cestama, nakon čega slijedi pješački prilaz prema arheološkom području. Nije izravno povezana s javnim prijevozom, pa je najpogodniji dolazak osobnim vozilom ili organiziranim obilaskom.
Stanje obilježenosti	Osnovna signalizacija postoji, ali je nedovoljna. Dodatne putokazne table i informativni panoi na prilaznim cestama značajno bi poboljšali vidljivost i snalaženje posjetitelja.	Obilježenost je zadovoljavajuća, s jasnim oznakama koje vode do manastira. Ipak, poboljšana signalizacija na udaljenijim prilazima pridonijela bi boljem informiranju posjetitelja.	Dobra osnovna obilježenost zbog smještaja u centru grada, no dodatne informativne table na glavnim prilaznim cestama mogle bi olakšati pronalazak turistima koji nisu iz područja.	Obilježenost je osnovna i ograničena. Potrebne su dodatne putne oznake i informativne table uz prilazne ceste i na terenu kako bi se posjetiteljima olakšao pristup lokalitetu.
Dostupnost informacija	Osnovne informacije dostupne su online.	Osnovne informacije dostupne su online.	Osnovne informacije dostupne su online.	Osnovne informacije dostupne su online.

Analiza ocjenjivanja razvojnog i marketinškog potencijala pokazala je da sve promatrane atrakcije imaju značajan turistički potencijal, no s različitim izazovima i mogućnostima razvoja.

Ključne preporuke za daljnji razvoj:

- Produljenje turističke sezone,
- Poboljšanje infrastrukture i signalizacije,
- Jačanje digitalne i fizičke dostupnosti informacija,
- Integracija atrakcija u tematske rute,
- Očuvanje prirodnih resursa uz održivi razvoj.

Implementacijom ovih mjera, povećava se konkurentnost, privlači veći broj posjetitelja tijekom cijele godine te osigurava održivi razvoj turizma.

a) Marketinški potencijal proizvoda i usluga u destinaciji

Grad Obrovac i njegova okolica imaju značajan marketinški potencijal zahvaljujući spoju kulturne, povijesne i prirodne baštine. Povijesni lokaliteti poput Tvrđave Kurjakovića, manastira Krupa, arheološkog lokaliteta Cvijina gradina te Zavičajnog muzeja stvaraju atraktivnu kulturno-edukativnu ponudu. Destinacija nudi mogućnosti za tematski turizam – od arheoloških i povijesnih tura, preko duhovnog turizma, do kulturnih manifestacija i izletničkih programa. Lokalna gastronomija, bazirana na ribljim i mesnim specijalitetima, maslinovom ulju i vinima regije, te smještaj u obiteljskim pansionima i manjim hotelima dodatno pojačavaju privlačnost destinacije za turiste koji traže autentična iskustva i miran odmor u prirodnom i kulturno bogatom okruženju.

Tablica 14. Marketinški potencijal proizvoda i usluga u destinaciji

Marketinški potencijal
Ključne prednosti i diferencijacija destinacije
<p>Grad Obrovac i njegova okolica ističu se bogatom kulturno-povijesnom baštinom, autentičnim lokalitetima i prirodnim ljepotama poput kanjona rijeke Zrmanje i obližnjih planinskih krajolika. Ključne prednosti uključuju povijesne i arheološke lokalitete (Tvrđava Kurjakovića, Cvijina gradina, Manastir Krupa), Zavičajni muzej te lokalnu gastronomsku ponudu utemeljenu na ribljim i mesnim specijalitetima, maslinovom ulju i vinima regije.</p> <p>Diferencijacija destinacije temelji se na kombinaciji kulturno-edukativnog, duhovnog i aktivnog turizma – posjetitelji mogu istraživati povijesne lokalitete, sudjelovati u manifestacijama, uživati u kajakingu, planinarenju, biciklizmu ili ribolovu. Obrovac se izdvaja po autentičnosti iskustava i mirnom ambijentu, nudeći posjetiteljima pristup stvarnoj lokalnoj kulturi i tradiciji, daleko od masovnog turizma.</p> <p>Uz ciljanu digitalnu promociju i fokus na održivost, Obrovac se može pozicionirati kao destinacija za posjetitelje koji traže kombinaciju kulturnih, edukativnih i aktivnih doživljaja u autentičnom i prirodnom okruženju.</p>
Digitalna promocija
<p>Digitalna promocija proizvoda i usluga u Obrovcu, osobito u segmentima kulturnih lokaliteta, smještaja, gastronomije i aktivnog turizma (kajaking, biciklizam, planinarenje), ključna je za privlačenje posjetitelja i isticanje destinacije. Evo ključnih elemenata uspješne strategije digitalnog marketinga:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Web stranica kao temelj<ul style="list-style-type: none">• Profesionalno dizajnirana, responzivna i optimizirana za pretragu (SEO).• Jasne informacije o kulturnim lokalitetima, manifestacijama, smještaju i gastronomiji.• Online rezervacije za smještaj i interaktivne mape za biciklističke i planinarske rute.2. Društvene mreže (Facebook, Instagram, TikTok, LinkedIn)<ul style="list-style-type: none">• Vizualno privlačan sadržaj – fotografije i videa tvrđava, muzeja, manastira, lokalne hrane i aktivnosti u prirodi.• Storytelling – priče o povijesti, tradiciji, manifestacijama i iskustvima posjetitelja.• Influenceri i suradnje – lokalni i turistički influenceri mogu povećati vidljivost.• Facebook i Instagram oglasi – ciljano oglašavanje prema interesima korisnika..3. Google My Business i recenzije<ul style="list-style-type: none">• Optimizacija profila za bolju lokalnu pretraživost.• Poticanje posjetitelja da ostavljaju recenzije na Googleu, TripAdvisoru i Booking.com-u.4. Content marketing i blog<ul style="list-style-type: none">• Redovito objavljivanje blogova.• Promocija autentičnih iskustava u Obrovcu, uključujući izlete, aktivni turizam i manifestacije.5. Lokalna suradnja i cross-promocija<ul style="list-style-type: none">• Partnerstva s restoranima, turističkim vodičima, kajak i biciklističkim klubovima.• Promocije kroz lokalne manifestacije, turističke portale i društvene mreže.
Promocija i događanja

Klasične metode marketinga, poput sajmova, konferencija i kulturno-turističkih događanja, važni su alati za promociju Obrovca i njegove ponude. Ovi oblici promocije omogućuju izravan kontakt s posjetiteljima, turističkim agencijama i medijima te jačaju prepoznatljivost destinacije.

Marketinški potencijal:

- Direktna prezentacija proizvoda/usluga ciljanoj publici.
- Mogućnost testiranja i demonstracije (degustacije, virtualne ture, probe opreme).
- Edukacija posjetitelja o lokalnoj povijesti, tradiciji i aktivnostima u prirodi.
- Stvaranje vizualnog identiteta kroz brendirane elemente, promotivne materijale i prisutnost na događanjima.

b) Marketinški potencijal resursa i atrakcija u destinaciji

Resursi i atrakcije destinacije ključni su faktori u oblikovanju njene prepoznatljivosti i privlačnosti na turističkom tržištu. Njihov marketinški potencijal leži u sposobnosti privlačenja različitih segmenata turista, stvaranju autentičnog doživljaja i diferencijaciji destinacije od konkurencije.

Tablica 15. Marketinški potencijal resursa i atrakcija u destinaciji

Marketinški potencijal
Ključne prednosti i diferencijacija destinacije
<p>Da bi destinacija bila konkurentna na tržištu, potrebno je istaknuti jedinstvene karakteristike koje se razlikuju od drugih obalnih turističkih lokacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekološka očuvanost i netaknuta priroda – promicanje održivog turizma i autentičnih iskustava. • Savršena kombinacija mora i planina – omogućava raznolike aktivnosti (plivanje, trekking, kajakarenje, biciklizam, panoramske vožnje). • Blizina nacionalnih parkova i atrakcija – povezanost s NP Paklenica, PP Velebit i zaštićenim područjem rijeke Zrmanje povećava privlačnost destinacije. • Mogućnost avanturističkog turizma – rafting, brdski biciklizam, planinarenje i off-road ture čine destinaciju iznimno atraktivnom za ljubitelje adrenalina i aktivnog odmora. • Kulturno-povijesni aspekti – Zavičajni muzej i sakralni objekti doprinose kulturnoj ponudi destinacije i omogućuju razvoj interpretacijskog turizma.
Digitalna promocija
<p>Kako bi atrakcije koje nudi Obrovac bile prepoznate, nužno je koristiti suvremene marketinške alate:</p> <p>A) Web stranica i SEO optimizacija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrada moderne i vizualno privlačne web stranice s informacijama o prirodnim atrakcijama. • SEO optimizacija za ključne riječi, • Blog s pričama turista, vodičima i preporukama za posjetitelje. <p>B) Društvene mreže i influencer marketing</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instagram & TikTok – kratki videozapisi prirodnih atrakcija i adrenalinskih aktivnosti. • YouTube i vloge – suradnja s putopisnim blogerima koji istražuju destinaciju. • Facebook grupe – ciljane objave u grupama avanturističkog i ekoturizma. <p>C) Google My Business i TripAdvisor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ažuriranje informacija o atrakcijama i smještaju. • Poticanje turista da ostavljaju recenzije i fotografije.
Promocija i događanja
<p>Iako je digitalna promocija ključna, ne treba zanemariti niti klasične metode marketinga :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turistički sajmovi i konferencije – predstavljanje Obrovca kao destinacije avanturističkog i eko turizma. • Tiskani vodiči i brošure – dostupni u turističkim centrima, hotelima, kampovima i restoranima.

- Organizacija manifestacija i događanja – biciklističke ture, raftinga, kajaka, festivali lokalne gastronomije.

Marketinški potencijal Obrovca iznimno je visok, osobito u segmentima avanturističkog, ekološkog, kulturnog i održivog turizma. Iako Obrovac nije klasična masovna destinacija, upravo u tome leži njegova najveća konkurentska prednost. Autentičnost prostora, netaknuta priroda kanjona rijeke Zrmanje i posebna kombinacija aktivnosti na otvorenom čine ga iznimno privlačnim za suvremene turiste koji traže prirodna, aktivna i manje komercijalizirana odredišta.

c) Marketinški potencijal javne turističke infrastrukture u destinaciji

Javna turistička infrastruktura - poput trgova, šetnica uz Zrmanju i kulturnih lokaliteta, ima važnu ulogu u brendiranju destinacije. Kvalitetno uređeni i promovirani javni prostori mogu povećati atraktivnost destinacije, produljiti boravak posjetitelja i doprinijeti lokalnom gospodarskom razvoju.

Tablica 16. Marketinški potencijal javne turističke infrastrukture u destinaciji

Marketinški potencijal
Ključne prednosti i diferencijacija destinacije
Javna turistička infrastruktura Grada Obrovca, osobito prostori uz rijeku Zrmanju, šetnice, vidikovci i javni prostori u prirodnom okruženju, ima snažan potencijal za diferencijaciju destinacije. Ključna prednost Obrovca je povezivanje očuvane prirode, aktivnog boravka na otvorenom i autentičnog ambijenta u jedinstven turistički doživljaj.
Marketinški potencijal:
<ul style="list-style-type: none"> • Brendiranje šetnica i ruta uz Zrmanju kroz tematske priče o prirodi, povijesti i tradiciji, • Razvoj atraktivnih vidikovaca i javnih prostora kao „Instagram-friendly“ točaka, • Jačanje identiteta destinacije kroz autentične lokalne priče i pejzaž.
Digitalna promocija
Javna turistička infrastruktura u Obrovcu treba biti jasno označena na digitalnim platformama poput Google Mapsa i TripAdvisora, uz opise, fotografije i recenzije kako bi se olakšalo planiranje posjeta i povećala dostupnost informacija potencijalnim posjetiteljima. Obrovac već koristi digitalne alate uključujući virtualnu šetnju (360° tura) na službenoj web stranici turističke zajednice, što pridonosi vizualnoj prezentaciji destinacije i potiče interes online publike. Poticanje posjetitelja na dijeljenje fotografija i iskustava uz unaprijed definirane hashtagove dodatno jača online vidljivost i prepoznatljivost destinacije.
Marketinški potencijal:
<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje online vidljivosti destinacije. • Digitalna dostupnost informacija olakšava planiranje putovanja.
Promocija i događanja
Za postizanje maksimalnog učinka, promocija turističke infrastrukture i ponude treba koristiti kombinaciju tradicionalnih i digitalnih marketinških alata:
<ul style="list-style-type: none"> • PR kampanje i press putovanja Pozivanje novinara i blogera na destinaciju • Sajmovi i turističke konferencije Predstavljanje infrastrukture kroz brošure i VR prikaze • Plaćeno oglašavanje Google Ads i društvene mreže za targetiranje specifičnih skupina • Društvene mreže Influenceri, user-generated content i live stream eventi • Outdoor reklame Jumbo plakati na strateškim lokacijama • Turistički vodiči i brošure Fizički i digitalni materijali na info centrima i smještajima

Javna turistička infrastruktura ima ogroman marketinški potencijal kada se pravilno iskoristi. Ključ uspješne promocije leži u stvaranju autentičnih priča povezanih s prirodnim i kulturnim vrijednostima destinacije, povezivanju infrastrukture s digitalnim alatima te organizaciji događanja koja privlače posjetitelje i produžuju njihov boravak.

3.4. Zaključak razvojnih i marketinških potencijala za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda

Razvojni i marketinški potencijali ključni su za unapređenje turističkih proizvoda kroz inovacije, održivost i autentičnost. Razvoj kvalitetne turističke infrastrukture, očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti te uključivanje lokalne zajednice omogućuju stvaranje jedinstvenih i atraktivnih turističkih iskustava. Istodobno, učinkovite marketinške strategije, osobito korištenje digitalnih kanala i promocija autentičnosti destinacije, osiguravaju prepoznatljivost i povećavaju njezinu tržišnu privlačnost. Sinergija razvojnih i marketinških aktivnosti doprinosi podizanju kvalitete turističke ponude i jačanju konkurentnosti destinacije.

Grad Obrovac posjeduje značajan, ali još uvijek nedovoljno iskorišten razvojni i marketinški potencijal za unapređenje kvalitete turističkih proizvoda, temeljen na iznimnim prirodnim resursima, kulturno-povijesnoj baštini i autentičnom dalmatinskom zaleđu. Rijeka Zrmanja s kanjonom, vidikovci, ruralni krajolik te tradicijska baština čine snažnu osnovu za razvoj selektivnih oblika turizma, posebice aktivnog, pustolovnog, ruralnog i održivog turizma.

Razvoj tematskih ruta, unapređenje javne turističke infrastrukture te povezivanje prirodnih atrakcija s lokalnom gastronomijom i manifestacijama omogućuju oblikovanje cjelovitih turističkih proizvoda koji se temelje na doživljaju prostora i lokalnog identiteta. Upravo takva kombinacija prirode, autentičnosti i aktivnog boravka pozicionira Obrovac kao destinaciju s potencijalom za produženje turističke sezone i privlačenje tržišnih niša izvan masovnog turizma.

Uz strateško planiranje, daljnja ulaganja u infrastrukturu, jačanje digitalne promocije i aktivno uključivanje lokalne zajednice, Obrovac može razviti prepoznatljiv i održiv turistički proizvod, temeljen na kvaliteti i autentičnosti, čime se dugoročno povećava konkurentnost destinacije na turističkom tržištu.

4. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

Pokazatelji održivosti destinacije su alat za praćenje održivosti i informirano upravljanje razvojem turizma. Pokazatelji koji se prate, mjere utjecaje turizma na gospodarske, društvene, okolišne i prostorne aspekte održivosti destinacije. Definiranjem pokazatelja održivosti ocjenjujemo utjecaj turizma na destinaciju i utvrđujemo područja koja zahtijevaju poboljšanje. Na taj način identificiramo objektivne podatke koji podržavaju donošenje odluka i planiranje dugoročnog održivog razvoja. Mjerenjem pokazatelja održivosti, destinacije mogu uspostaviti održivije prakse, osigurati zadovoljstvo svih dionika, očuvati prirodne i kulturne resurse te osigurati dugoročnu ekonomsku stabilnost.

Pokazatelji koji se prate su sljedeći:

- broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone,
- zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom,
- zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji,
- udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom,
- broj organiziranih turističkih ambulanti,
- omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i noćenju),
- omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvu u destinaciji (tone),
- udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite),
- omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije,
- uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika,
- ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem
- prosječna duljina boravka turista u destinaciji,
- ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane,
- poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane,
- identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija,
- status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom,
- broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS.

Svaka grupa pokazatelja sadrži obvezne i specifične pokazatelje održivosti. Obvezni pokazatelji održivosti prate se na razini svake destinacije i ima ih 17. Za 2 pokazatelja nužno se provode primarna istraživanja dok su za ostale podaci dostupni na zahtjev upućen različitim upravljačkim tijelima unutar destinacije. Specifični pokazatelji održivosti koji se prate na razini destinacije određuju se planom upravljanja destinacijom.

Mjerenje pokazatelja održivosti omogućuje dionicima donošenje informiranih odluka temeljenih na objektivnim podacima, pomaže u praćenju napretka prema postavljenim ciljevima održivog razvoja, identificiraju područja koja zahtijevaju poboljšanje i intervencije te osigurava transparentnost i odgovornost u upravljanju destinacijom.

Praćenje održivosti provodi se kroz aktivnosti prikupljanja, praćenja i analize podataka o pokazateljima održivosti i drugim podacima vezanim uz turizam i utjecaj turizma na druge djelatnosti te o raspoloživoj infrastrukturi, suprastrukturi i socio-demografskim pokazateljima.

Podatke i analize podataka o turističkom prometu u destinaciji, uključujući i podatke o turistima koji ne koriste uslugu smještaja u destinaciji, prikupljene od strane turističkih zajednica, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su koristiti kao podlogu za donošenje odluka o modernizaciji i prilagođavanju javne i privatne infrastrukture, kao i komunalne i prometne infrastrukture i za definiranje alata za upravljanje turističkim tokovima.

4.1. Definiranje i mjerenje pokazatelja održivosti destinacije

Pokazatelji održivosti u upravljanju destinacijom alati su koji se koriste za mjerenje i procjenu gospodarskih, društvenih, okolišnih i prostornih aspekata održivosti turističke destinacije. Oni pomažu donositeljima odluka, turističkim organizacijama i drugim dionicima razumjeti kako turističke aktivnosti utječu na destinaciju te identificirati područja koja zahtijevaju poboljšanja.

4.2. Metodološki okvir obveznih pokazatelja

Kako bi definirali sveobuhvatan uvid u održivost turističke destinacije i olakšali dionicima donošenje informiranih odluka za budući razvoj i upravljanje mjerimo pokazatelje održivosti na sljedeće načine:

- provođenje anketa među turistima i lokalnim stanovništvom o zadovoljstvu i percepcijama,
- praćenje službenih statističkih podataka o prihodima, zaposlenosti, potrošnji i drugim ekonomskim pokazateljima,
- mjerenje sensorima i laboratorijskim analizama kvalitete zraka, vode i razine bioraznolikosti,
- analiziranje turističke infrastrukture, uključujući smještajne kapacitete, prometnu povezanost i dostupnost javnih usluga,
- osnivanje radnih grupa i ispitivanje ključnih dionika radi definiranja specifičnih izazova i prilika u upravljanju destinacijom.

Mjerenje pokazatelja održivosti u turizmu zahtijeva sustavan pristup koji uključuje prikupljanje, analizu i interpretaciju podataka. Većina podataka nije javno dostupna, dostupni su na zahtjev, te je stoga komunikacija unutar destinacije različitih upravljačkih tijela preduvjet za prikupljanje podataka i izračun pokazatelja. Ta tijela su turistička zajednica, Grad, komunalno društvo, MUP, HEP, JU za zaštićena prirodna područja te druga tijela.

Metodološke smjernice za primarna istraživanja za potrebe obveznih pokazatelja daju se za tri primarna istraživanja: istraživanje percepcije i stavova lokalnog stanovništva, istraživanje zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja te istraživanje gospodarskih subjekata u turizmu. Navedena istraživanja su podloga za kreiranje primarnih istraživanja za sveukupno devet pokazatelja za koja je u ovoj studiji detektirana nužnost provođenja primarnih istraživanja.

a) Istraživanje percepcije i stavova lokalnog stanovništva

Istraživanje percepcije i stavova lokalnog stanovništva fokusira se na razumijevanje mišljenja, osjećaja i stavova lokalnih zajednica o utjecaju turizma na njihovu destinaciju. Cilj je utvrditi kako stanovnici doživljavaju turizam – percipiraju li ga pozitivno kao ekonomski i društveni poticaj ili negativno zbog mogućih problema poput prenapučenosti, rasta cijena i ekoloških posljedica.

Istraživanje se provodi putem anketa, fokus grupa i intervjua sa stanovnicima, pri čemu se koriste kvantitativne i kvalitativne metode analize. Rezultati omogućuju turističkim upravama i donositeljima odluka da bolje razumiju potrebe i očekivanja lokalne zajednice te oblikuju strategije razvoja turizma koje su održive i prihvatljive za stanovništvo.

b) Istraživanje zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja

Ovo istraživanje analizira iskustva i percepciju posjetitelja u destinaciji kako bi se utvrdilo u kojoj mjeri turistička ponuda ispunjava njihova očekivanja te identificirale mogućnosti za poboljšanje. Fokus je na prikupljanju podataka o ključnim aspektima boravka, uključujući kvalitetu usluga, infrastrukturu, gostoprimstvo i ukupni doživljaj destinacije.

Podaci se prikupljaju putem anketa, online upitnika, intervjua i analiza recenzija na turističkim platformama (TripAdvisor, Google Reviews, Booking.com). Koriste se kvantitativne metode (statistička obrada podataka) i kvalitativne analize (otvoreni odgovori i komentari).

Rezultati istraživanja pomažu turističkim dionicima u poboljšanju ponude, prilagođavanju strategija marketinga i unaprjeđenju ukupnog doživljaja destinacije, čime se povećava zadovoljstvo gostiju i potiče njihov ponovni dolazak.

c) Istraživanje gospodarskih subjekata u turizmu

Ovo istraživanje usmjereno je na prikupljanje podataka o poslovanju poduzetnika i drugih gospodarskih subjekata koji djeluju u turističkom sektoru. Cilj je analizirati izazove, prilike i potrebe poslovne zajednice kako bi se unaprijedili uvjeti za razvoj održivog i konkurentnog turizma.

Podaci se prikupljaju putem anketa, dubinskih intervjua i fokus grupa s predstavnicima ugostiteljskih objekata, smještajnih kapaciteta, turističkih agencija, prijevoznih kompanija i drugih povezanih sektora.

Analiza rezultata omogućava donositeljima odluka bolje razumijevanje potreba poslovne zajednice, oblikovanje ciljanih poticaja i razvoj strategija za povećanje konkurentnosti turističkog sektora.

Za svako istraživanje opisuju se sljedeći koraci u provođenju:

1. definiranje sadržaja istraživanja i izrada instrumenta istraživanja (upitnika),
2. određivanje populacije od interesa,
3. odabir metode prikupljanja podataka,
4. određivanje nacrta i veličine uzorka,
5. prikupljanje podataka i kontinuirana kontrola procesa prikupljanja podataka,
6. obrada i analiza podataka,
7. izvještavanje.

4.3. Procjena trenutnog stanja održivosti

Procjena trenutnog stanja održivosti u upravljanju destinacijom uključuje sveobuhvatnu analizu gospodarskih, društvenih, okolišnih i prostornih aspekata. Ovaj proces omogućuje dobivanje detaljnog uvida u trenutne izazove i potencijale destinacije, te identifikaciju područja koja zahtijevaju intervencije za poboljšanje održivosti.

4.3.1. Gospodarski aspekti

Gospodarska analiza procjenjuje ekonomski utjecaj turizma na destinaciju. Održivost ekonomskih aktivnosti može se analizirati kroz nekoliko ključnih točaka:

- **Turistički prihodi:** Analiza prihoda generiranih iz turizma, uključujući smještaj, ugostiteljstvo, atrakcije i usluge. Proširenje ponude autohtonih proizvoda i organizacija degustacija te ruralnih iskustava mogla bi dodatno povećati prihode lokalnog gospodarstva. Potrebno je više raditi na razvoju smještajnih kapaciteta i produljenju boravka turista.
- **Zaposlenost:** Zapošljavanje u turizmu na području Obrovca uglavnom je vezano uz privatni smještaj, ugostiteljstvo i sezonske uslužne djelatnosti, dok je manji broj radnih mjesta povezan s organiziranim turističkim sadržajima i kulturnim programima. Razvoj selektivnih oblika turizma, poput aktivnog, pustolovnog, ruralnog i kulturnog turizma, mogao bi doprinijeti smanjenju sezonalnosti te stvaranju dodatnih i stabilnijih radnih mjesta tijekom većeg dijela godine.
- **Lokalna ekonomija:** Turizam ima sve veći utjecaj na lokalnu ekonomiju Obrovca, osobito kroz povezivanje s poljoprivredom, obrtništvom i malim poduzetništvom. Lokalni OPG-ovi i obrtnici imaju priliku plasirati domaće proizvode, suvenire i tradicionalne prehrambene proizvode turistima, čime se potiče razvoj lokalnog gospodarstva i jača povezanost turizma s ostalim gospodarskim granama.

4.3.2. Društveni aspekti

Društvena analiza procjenjuje utjecaj turizma na lokalnu zajednicu. U Obrovcu društveni aspekti održivosti ogledaju se u nekoliko bitnih faktora:

- **Zadovoljstvo lokalnog stanovništva:** Procjena stavova lokalnog stanovništva o turizmu putem anketa i intervjua. Lokalna zajednica uglavnom cijeni miran način života, prirodne ljepote i povezanost zajednice. Međutim, suočavaju se s izazovima poput sezonalnosti turizma, ograničenih radnih prilika izvan ljetnih mjeseci i odlaska mlađe populacije u veće gradove. Inicijative za razvoj gospodarstva i poboljšanje infrastrukture ključne su za dugoročno zadovoljstvo stanovnika.
- **Kvaliteta života:** Utjecaj turizma na životni standard, cijene nekretnina i troškove života u Obrovcu, trenutačno je ograničen zbog manjeg obujma turističkih aktivnosti. Lokalno stanovništvo uglavnom pozitivno gleda na turizam, no postoji bojazan da bi nekontrolirani razvoj mogao narušiti kvalitetu života. Uključivanje građana u planiranje turističkog razvoja i poticanje cjelogodišnjih turističkih sadržaja mogu pridonijeti očuvanju socijalne stabilnosti.
- **Kulturni identitet:** Obrovac raspolaže vrijednom kulturno-povijesnom baštinom i snažnim lokalnim identitetom. Očuvanje lokalnih običaja, tradicije i manifestacija ima važnu ulogu u jačanju osjećaja pripadnosti zajednici. Veće uključivanje turizma u promociju kulturne baštine može dodatno valorizirati ovaj aspekt, uz poštivanje autentičnosti prostora i lokalnog načina života.

4.3.3. Okolišni aspekti

Okolišna analiza procjenjuje utjecaj turizma na prirodne resurse i okoliš. Razvojem ekološki prihvatljivih praksi i boljim upravljanjem resursima, destinacija može očuvati svoje prirodne ljepote i osigurati održivi razvoj. Trenutno stanje u ovoj kategoriji može se ocijeniti kroz sljedeće čimbenike:

- **Korištenje resursa:** Prirodni resursi, rijeka Zrmanja i obradive površine, ključni su za turizam, ribarstvo i poljoprivredu. Održivo korištenje tih resursa postaje sve važnije zbog klimatskih promjena i povećane potražnje u turističkoj sezoni, posebno u ljetnim mjesecima.
- **Otpad i onečišćenje:** Sezonski rast broja turista povećava količinu otpada i pritisak na postojeću infrastrukturu za gospodarenje otpadom. Iako lokalne inicijative za recikliranje i održive prakse postoje, još uvijek je izazov pravilno zbrinjavanje otpada, posebno u priobalnim i prirodnim područjima oko rijeke Zrmanje.
- **Bioraznolikost:** Turizam, urbanizacija i intenzivna poljoprivreda mogu predstavljati prijetnju ekosustavima, uključujući rijeku Zrmanju, njene pritoke i okolne šumske komplekse. Očuvanje prirodnih staništa kroz zaštitu područja i odgovorno korištenje zemljišta ključno je za dugoročnu održivost i očuvanje bioraznolikosti te privlačnosti destinacije.

4.3.4. Prostorni aspekti

Prostorna analiza procjenjuje upravljanje prostorom i utjecaj turizma na fizičku infrastrukturu destinacije. Prostorni aspekti održivosti u upravljanju turističkom destinacijom odnose se na način na koji se prostori unutar destinacije planiraju, koriste i razvijaju, s ciljem očuvanja prirodnih resursa, kulturnih vrijednosti i osiguravanja dugoročnog blagostanja lokalne zajednice. Prostorni aspekti održivosti ogledaju se u nekoliko faktora:

- **Prostorno planiranje:** Usuglašenost turističkog razvoja s prostornim planovima i regulativama. Prostorni planovi moraju definirati jasno zoniranje zemljišta, odvajajući područja za poljoprivredu, stambene objekte i turističku infrastrukturu. Na taj način može se osigurati da se prostori koriste na način koji minimizira sukobe između različitih namjena i smanjuje negativan utjecaj na okoliš. U okviru prostornog planiranja potrebno je identificirati i zaštititi ekološki osjetljiva područja, poput šuma, vodenih tokova i prostora s visokom biološkom raznolikošću. Ograničavanje izgradnje u ovim područjima smanjuje rizik od degradacije prirodnih resursa.
- **Infrastruktura:** Kvaliteta i kapacitet prometne, komunalne i turističke infrastrukture od ključnog su značaja za održiv razvoj. Potrebno je razvijati pješačke i biciklističke staze koje povezuju turističke atrakcije, lokalne OPG-ove i prirodne lokacije, čime se smanjuje korištenje automobila i emisija CO₂. Cestovna povezanost Obrovca relativno je dobra zbog blizine Jadranske magistrale i cesta prema nacionalnim parkovima, no poboljšanja su potrebna u lokalnoj prometnoj mreži, sustavu vodoopskrbe, odvodnje i digitalnoj infrastrukturi kako bi se povećala kvaliteta života i gospodarske mogućnosti.
- **Urbanizacija:** Utjecaj turizma na urbanizaciju i korištenje zemljišta. Potrebno je izbjegavati prekomjernu izgradnju i betonizaciju ruralnih prostora koji su ključni za održivost poljoprivrede. Planiranje turističkih smještajnih kapaciteta trebalo bi se odvijati unutar postojećih urbaniziranih područja kako bi se izbjegla fragmentacija prirodnih staništa i očuvala prirodna bioraznolikost.

4.3.5. Zaključak o trenutnom stanju održivosti

Trenutno stanje održivosti u destinaciji pokazuje balans između gospodarskog razvoja i očuvanja prirodnih i kulturnih resursa, ali uz određene izazove. Turizam donosi ekonomske koristi, no sezonalnost i nedostatak smještajnih kapaciteta ograničavaju njegov puni potencijal. Većina zapošljavanja u turizmu je sezonska, što stvara nesigurnost, dok lokalna poduzeća i OPG-ovi imaju priliku za rast kroz bolje povezivanje s tržištima i turističkim tokovima.

S okolišnog aspekta, izazovi uključuju povećanu potrošnju resursa, gospodarenje otpadom i očuvanje bioraznolikosti, što zahtijeva bolje upravljanje i ekološki osviještene inicijative. Prostorno planiranje i infrastruktura bilježe napredak, ali su potrebna daljnja ulaganja u prometnu, komunalnu i digitalnu povezanost.

Za postizanje dugoročne održivosti, ključno je usmjeriti se na razvoj cjelogodišnjeg turizma, poboljšanje infrastrukture, zaštitu okoliša i poticanje lokalnog gospodarstva. Time bi se osigurala ravnoteža između ekonomskog rasta, kvalitete života i očuvanja prirodnih ljepota ovog područja.

4.4. Izvori podataka potrebnih za praćenje i izračun pokazatelja održivosti

Izvori podataka potrebni za praćenje i izračun pokazatelja održivosti dijele se na:

1. primarna istraživanja koja je potrebno provoditi u kontinuitetu, prema utvrđenoj frekvenciji, instrumentu i uzorku,
2. sekundarne izvore podataka, koji su javno dostupni,
3. sekundarne izvore podataka iz evidencija, baza, registara organizacija i institucija, a koji nisu javno dostupni te je za dostavu podataka potrebno uputiti poseban zahtjev za dostavom podataka organizaciji ili instituciji koja vodi baze tih podataka.

Turističke zajednice podatke potrebne za izračun pokazatelja održivosti destinacije prikupljaju primarno iz javno dostupnih izvora i službenih evidencija javnopravnih tijela putem integriranog informacijskog sustava turizma.

4.5. Izračun pokazatelja održivosti

Izračun pokazatelja održivosti turizma važan je korak za procjenu utjecaja turističkih aktivnosti na okoliš, društvo i ekonomiju određene destinacije. Okolišni, društveni i ekonomski pokazatelji i pokazatelji održivosti infrastrukture omogućuju turističkim destinacijama da održe ravnotežu između ekonomskih koristi i očuvanja resursa, prirodnih i kulturnih dobara.

U nastavku se nalazi metodološka tablica pokazatelja održivosti destinacije.

Tablica 17. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

1. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA DRUŠTVENE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

1.1.1. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST/ European Tourism Indicator System (u daljnjem tekstu: ETIS) (prilagodba) – Broj turista/jednodnevnih posjetitelja na 100 stanovnika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom, održivo upravljanje prostorom
	Povezanost s ciljevima Ujedinjenih naroda za održivi razvoj (Sustainable Development Goals, u daljnjem tekstu: SDG)	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. (Narodne novine, br. 2/23; u daljnjem tekstu: Strategija) i Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan)	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje, kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizmu, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.
Podatci	Naziv podataka	Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja. Stalnim stanovnikom se smatra osoba koja ima prebivalište ili boravište na lokaciji turističke destinacije.

	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Stalni stanovnik destinacije.
	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor; DZS, Statistika u nizu »Gradovi u statistici« (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx) PC-Axis baza podatka Turizam, Intenzitet turizma, PX-Web – informacije (dzs.hr)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja		<p>Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika</p> $pokazatelj = \frac{ukupan\ broj\ noćenja\ turista\ u\ vršnom\ mjesecu}{broj\ dana\ u\ vršnom\ mjesecu \cdot broj\ stalnih\ stanovnika\ u\ destinaciji / 100}$ <p>Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.</p>
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
69,80		

1.1.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: C.1.2 Udio lokalnog stanovništva koje je zadovoljno turizmom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice

	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.
	Podpokazatelji	– udio lokalnog stanovništva zadovoljnog turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – udio lokalnog stanovništva zadovoljnog turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma
Podatci	Naziv podataka	Zadovoljstvo turizmom u destinaciji
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika.</p> <p>Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma.</p> <p>Udio lokalnog stanovništva zadovoljnog turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjericama za provođenje primarnih istraživanja.</p>	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine	
Rezultati:		

Početna vrijednost
0

1.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom

1.2.1. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji UN TOURISM – MST: Namjera preporuke destinacije od strane posjetitelja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 – Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom

		<p>metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja.</p> <p>Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.</p>
	Pod pokazatelji (opcionalno)	<ul style="list-style-type: none"> – Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni
Podatci	Naziv podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji 2. nepotvrđivanje očekivanja 3. usporedba s idealnim boravkom 4. namjera preporuke destinacije prijateljima, rodbini ili kolegama
	Mjerna jedinica	<ol style="list-style-type: none"> 1., 2. i 3. Prosječna vrijednost zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja 4. Udio (%) promotora (eng. promoters) odnosno onih koji su skloni preporučiti destinaciju
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2., 3. i 4. Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1., 2., 3. i 4. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1., 2., 3. i 4. <p>Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine</p>
Metodologija izračuna pokazatelja		<p>Vrijednost pokazatelja ZT-1 – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije</p> <p>Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.</p>

Učestalost mjerenja	Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Rezultati:	
	Početna vrijednost
	-16,66

1.3. Pristupačnost destinacije

1.3.1 Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom PD-1	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS – Postotak turističkih atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom i/ili koje sudjeluju u prepoznatim shemama pristupačnosti
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatih planom upravljanja
	Opis i svrha	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.

	Podpokazatelji	<ul style="list-style-type: none"> – Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom – Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.
Podatci	Naziv podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukupan broj atrakcija dostupnih za posjećivanje (temeljem plana upravljanja) 2. Broj pristupačnih atrakcija
	Mjerna jedinica	Broj atrakcija
	Izvor podataka/potencijalni izvor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plan upravljanja 2. Evidencija TZ-a o pristupačnosti atrakcija (turistički katastar) 3. Evidencija TZ-a Javne turističke infrastrukture (JTI) destinacije za Popis Javne turističke infrastrukture (JTI).
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	<ol style="list-style-type: none"> 1. i 2. Podatci su dostupni 3. Podatak je dostupan
	Primarno istraživanje (smjernice)	Kontinuirano vođenje evidencija o stanju i dostupnosti atrakcija od strane TZ-ova
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>EA</i> – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji <i>EAP</i> – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom</p> $\text{Udio pristupačnih atrakcija} = \frac{EAP}{EA} \times 100$	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
13,33		

1.4. Sigurnost destinacije

1.4.1. Broj organiziranih turističkih ambulanti

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja sa međunarodnim sustavima	Global Sustainable Tourism Council (dalje u tekstu: GSTC) – Usluge u zajednici (community services)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.
	Opis	Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine. Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta. Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.
	Podpokazatelj (opcionally)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	Broj organiziranih turističkih ambulanti temeljem posebnog zakona kojim se uređuje zdravstvena djelatnost
	Mjerna jedinica	Broj
	Izvor /potencijalni izvor	Jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb

	Dostupnost i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj direktno preuzima i služi kao pokazatelj.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
0		

Tablica 18. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

2. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA OKOLIŠNE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

2.1. Upravljanje vodnim resursima

2.1.1. Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja sa međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja pitke vode po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom vode općeg stanovništva po osobi po noći (D.5.1.)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – upravljanje vodnim resursima

	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 6 Čista, pitka voda i higijenski uvjeti Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (m ³) 2. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (m ³) 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup sigurnoj vodi ili imaju priključak na javnu vodoopskrbu ili imaju mogućnost priključenja na javnu vodoopskrbu u destinaciji
	Mjerna jedinica	N/P
	Izvor /potencijalni izvor	1. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 2. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 3. – 5. eVisitor 6. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. – 6. Podatak je dostupan

	Periodičnost prikupljanja podataka	1 – 6. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		<p>Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m³) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m³).</p> <p>F_1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja</p> <p>F_2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja</p> <p>T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja</p> <p>T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja</p> <p>N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)</p> <p>N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)</p> <p>S – broj stanovnika u destinaciji</p> $\text{potrošnja vode po noćenju turista} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ $\text{potrošnja vode po noćenju stanovnika} = \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ $\text{omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika} = \frac{\text{potrošnja vode po noćenju turista}}{\text{potrošnja vode po noćenju stanovništva}} \times 100$ <p>Alternativna metoda: Anketa gospodarskih subjekata u turizmu u smještajnim objektima = norma potrošnje vode turista po noćenju / potrošnja vode</p>
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
642		

2.2. Gospodarenje otpadom

2.2.1. Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Količina otpada koju proizvodi odredište (tone po stanovniku po godini ili po mjesecu) (D.3.1.) (prilagođeno)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – gospodarenje otpadom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja)
	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P

Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) 2. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (tone) 3. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji
	Mjerna jedinica	1. i 2. tone 3, 4 i 5. N/P
	Izvor /potencijalni izvor	1. i 2. pružatelj javne usluge koje je a) trgovačko društvo koje osniva jedna ili više jedinica lokalne samouprave (JLS), temeljem odluke predstavničkog tijela JLS ili pravna ili b) fizička osoba – obrtnik temeljem koncesije dodijeljene odlukom predstavničkog tijela JLS / Upravni odjeli jedinica lokalne/područje samouprave 3. – 4. eVisitor 5. DZS, Popis stanovništva RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak je dostupan (potencijalno djelomična dostupnost kvalitetnih/verificiranih podataka na razini pojedinih gradova/općina) 3. i 4. Podatak je dostupan 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 5. Svake dvije godine

<p>Metodologija izračuna pokazatelja</p>	<p>Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti</p>
	<p> F_1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F_2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) W_{TN} – količina otpada po turističkom noćenju, </p> $W_{TN} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$
	<p> W_{RN} – količina otpada po noćenju stanovnika, </p> $W_{RN} = \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$
	<p> W_T – količina otpada nastalog zbog noćenja turizma u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T_2) i količine otpada po turističkom noćenju (W_{TN}), </p> $W_T = T_2 \times W_{TN}.$ <p> W_R – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N_2) i količine otpada po noćenju stanovnika (W_{RN}), </p> $W_R = S \times N_2 \times W_{RN}.$ <p style="text-align: center;"> <i>omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turist u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo</i> </p> $(za promatrani period) = \frac{W_T}{W_R}$
<p>Učestalost mjerenja</p>	<p>Svake dvije godine</p>
<p>Rezultati:</p>	
<p>2024. (početna vrijednost)</p>	
<p>Podatak je zatražen</p>	

2.3. Zaštita bioraznolikosti

2.3.1. Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite) (BR-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST – Postotak zaštićenih područja (morskih i kopnenih) prema ukupnoj površini
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zaštita bioraznolikosti
	Povezanost sa SDG	Cilj 13: Klimatske promjene – zaštita prirodnih područja doprinosi ublažavanju klimatskih promjena kroz očuvanje šuma i drugih ekosustava koji apsorbiraju ugljikov dioksid. Cilj 14: Život ispod vode – ovaj cilj uključuje očuvanje i održivo korištenje oceana, mora i morskih resursa. Zaštićena prirodna područja mogu uključivati morske i obalne ekosustave. Cilj 15: Život na zemlji – usredotočuje se na zaštitu, obnovu i održivu upotrebu kopnenih ekosustava te očuvanje bioraznolikosti i zaustavljanje degradacije zemljišta i gubitka staništa.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolika područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućuje pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinaciji – kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji

Podatci	Naziv podataka	1. Površina zaštićenih prirodnih područja prema kategoriji 2. Kategorija zaštite prirodnih područja 3. Površina destinacije
	Mjerna jedinica	1. Površina ZPP 2. Kategorija zaštite 3. Površina destinacije
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Bioportal Bioportal Podatci JLS-a
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 3. Na razini godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite temeljem zakona kojim se uređuje zaštita prirode
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
406,34		

2.4. Održivo upravljanje energijom

2.4.1. Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja energije po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom energije općeg stanovništva po osobi po noći
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje energijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 7. Pristupačna energija iz čistih izvora Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja 2. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenih noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup elektro-energetskoj mreži
	Mjerna jedinica	1. i 2. kWh

		3., 4. – noćenje 5. stanovnik
	Izvor/potencijalni izvor	1. i 2. HEP-ODS 3., 4. – eVisitor 5. DZS, Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak je dostupan (uz poseban zahtjev) 3. – 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 5. Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		<p>Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh).</p> <p>F_1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F_2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)</p> <p><i>potrošnja el. energije po noćenju turista</i></p> $= \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ <p><i>potrošnja el. energije po noćenju stanovnika</i></p> $= \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ <p><i>omjer potrošnje el. energije po noćenju turista i stanovnika</i></p> $= \frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine

Rezultati:
2024. (početna vrijednost)
93,57

2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

2.5.1. Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Postojeći sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i dobrobit Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime
Pokazatelj	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.

	Podpokazatelji (opcionalno)	– N/P
Podatci	Naziv podataka	Doneseni i provedeni strateški, planski ili programski dokumenti koji integriraju koncept prilagodbe klimatskim promjenama i procjenu rizika na razini destinacije
	Mjerna jedinica	N/P
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Upravni odjeli JLS
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
	Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE/ udio mjera u provedbi i/ili implementiranih
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
Da		

Tablica 19. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

3. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA EKONOMSKE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

3.1. Turistički promet

3.1.1. Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Postotak godišnjeg broja dolaznih posjetitelja u mjesecima ili tromjesečju s najvećim opterećenjem
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa/ Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.
Podatci	Naziv podataka	Ukupan broj dolazaka turista kao broj osoba koje su se u destinaciji prijavile i ostvarile noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja.

	Mjerna jedinica	Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu
	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih dolazaka, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
6490		

3.1.2. Prosječna duljina boravka turista u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST/ETIS (prilagodba) – Prosječna duljina boravka dolaznih posjetitelja i prosječna duljina boravka domaćih posjetitelja/ Prosječna duljina boravka turista
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.
	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćivanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.
	Podpokazatelji (opcionarno)	<ul style="list-style-type: none"> – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju
Podatci	Naziv podataka	Dolazak turista predstavlja posjetitelja koji se prijavio i ostvario noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja. Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja.
	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu.

	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni
Metodologija izračuna pokazatelja	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji $= \frac{\text{Ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji}}{\text{Ukupan broj dolazaka turista u destinaciju}}$	
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
9,53		

3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu

3.2.1. Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Udio zaposlenih u turističkim djelatnostima u odnosu na ukupno gospodarstvo
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti

	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD)
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.
	Podpokazatelji (opcionalno)	<ul style="list-style-type: none"> – Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada – Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek – Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)
Podatci	Naziv podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj zaposlenih prema mjestu rada 2. Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
	Mjerna jedinica	Fizička osoba u radnom odnosu
	Izvor podataka/potencijalni izvor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Portal za napredno praćenje tržišta rada 2. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i podatci dostupni u Ministarstvu
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 2. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 2. Podatak je kontinuirano dostupan podatak na mjesečnoj razini
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		

2024. (početna vrijednost)	
I.	7,00
II.	6,75
III.	7,36
IV.	8,22
V.	9,82
VI.	7,43
VII.	13,52
VIII.	13,03
IX.	7,95
X.	8,26
XI.	7,39
XII.	7,49

3.2.2. Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD): Izravni bruto domaći proizvod turizma, Produktivnost rada u turističkim djelatnostima (kombinacija – prilagodba)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu i turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta

Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine – bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine
Podatci	Naziv podataka	Poslovni prihod ostvaren tijekom godine
	Mjerna jedinica	EUR
	Izvor podataka/potencijalni izvor	FINA/Porezna uprava – podatak iz Registra godišnjih financijskih izvještaja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan na zahtjev od FINA/Porezna uprava, podrazumijeva posebnu obradu kako bi se dobili podaci na razini destinacije
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini
Metodologija izračuna pokazatelja	Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu	
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
2.376.234,00		

Tablica 20. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti i organizaciju turizma

4. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA PROSTORNE ASPEKTE ODRŽIVOSTI DESTINACIJE I ORGANIZACIJU TURIZMA

4.1. Turistička infrastruktura

4.1.1. Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Trenutačni popis i klasifikacija turističkih dobara i atrakcija uključujući prirodna i kulturna mjesta
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistička infrastruktura
	Povezanost sa SDG	Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – promicanje održivog turizma koji pridonosi zapošljavanju i rastu. Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – očuvanje kulturne i prirodne baštine urbanog okruženja. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – odgovorno upravljanje prirodnim resursima. Cilj 15: Život na zemlji – zaštita, obnova i promicanje održive uporabe ekosustava, očuvanje biološke raznolikosti.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene attribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.

	Podpokazatelji (opcionalno)	<ul style="list-style-type: none"> – popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) – identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine – popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.
Podatci	Naziv podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara 2. Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja 3. Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara 4. Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH
	Mjerna jedinica	1. – 4. broj/vrsta (kategorija)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	<ol style="list-style-type: none"> 1. – 3. Registar kulturnih dobara RH (ministarstvo nadležno za kulturu) 4. Biportal (ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 4. Kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja		
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024.		
Crkva sv. Josipa Kulturno-povijesna cjelina grada Obrovca		

4.2. Održivo upravljanje destinacijom

4.2.1. Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Višegodišnji plan ili strategija odredišta koja je ažurna i javno dostupna
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	<p>Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Ovaj cilj se fokusira na stvaranje održivih i otpornih urbanih područja. Višegodišnji planovi ili strategije za odredišta, koji su ažurni i javno dostupni, igraju ključnu ulogu u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije.</p> <p>Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Strategije koje promiču održivi razvoj turističkih destinacija mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta.</p> <p>Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – Višegodišnje strategije koje uključuju načela održive potrošnje i proizvodnje mogu pomoći u smanjenju ekološkog otiska turizma i promicanju održivih praksi u lokalnim zajednicama.</p> <p>Cilj 17: Partnerstva za ciljeve – Uspostavljanje partnerstava između različitih dionika, uključujući vladine i nevladine organizacije, privatni sektor i lokalne zajednice, ključno je za razvoj i provedbu uspješnih strategija održivog razvoja.</p>
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	<p>Strateški cilj: Otporan turizam</p> <p>Posebni cilj: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog razvoja</p>
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije
	Opis i svrha	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.
	Podpokazatelji (opcionalno)	<ul style="list-style-type: none"> – Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije. – Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online. – Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)

Podatci	Naziv podataka	1. Strategija/ plan izrađen i javno dostupan – DA/NE 2. Ukupan broj aktivnosti definiranih Planom 3. Broj implementiranih aktivnosti definiranih planom
	Mjerna jedinica	1. Višegodišnji plan i/ili strategija 2. Broj aktivnosti 3. Broj implementiranih aktivnosti / ukupan broj aktivnosti
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2. i 3. Turistička zajednica / JLS
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3. Podatak dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 3. jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Omjer implementiranih aktivnosti / ukupni broj aktivnosti definiranih Planom X 100 Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
Podatci su zatraženi		

4.3. Održivo upravljanje prostorom

4.3.1. Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Broj posjetitelja po hektaru građevinskog područja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 15 – Očuvanje života na zemlji
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene.
	Opis	S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.
	Podpokazatelji (opcionalno)	-
Podatci	Naziv podataka	1. noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju 2. površina izgrađenog dijela zona stambene namjene destinacije 3. površina izgrađenog dijela zona mješovite namjene pretežito stambene namjene 4. površina izgrađenog dijela zona ugostiteljsko-turističke namjene destinacije
	Mjerna jedinica	1. noćenje 2., 3., 4. hektar

	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor i porezna uprava 2., 3. i 4. jedinice lokalne samouprave + PPUG/O (prostorni planovi uređenja gradova/ općina)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2., 3. i 4. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan na godišnjoj razini
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>T_N – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini P_S – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) P_M – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene ((pretežito stambene namjene) (ha) P_T – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti</p> <p style="text-align: center;">broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju</p> $\text{po izgrađenoj građevinskoj površini} = \frac{T_N}{P_S + P_M + P_T}$	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
Podatci su zatraženi		

Tablica 21. Specifični pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

1. SPECIFIČNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA DRUŠTVENE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

1.1.4. Promjena broja stanovnika u zadnjih pet godina u odnosu na promjenu broja turističkih noćenja

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Promjena broja stanovnika u zadnjih pet godina u odnosu na promjenu broja turističkih noćenja (SZL – 5)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Demografski trendovi i kvaliteta života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Promjena broja stanovnika uvjetovana prirodnim kretanjima i migracijama prema promjeni turističke aktivnosti mjerene brojem noćenja u smještajnim kapacitetima
	Opis i svrha	Pokazatelj omogućava praćenje relativnog odnosa broja stanovnika i turističke aktivnosti u petogodišnjem razdoblju. Pokazatelj se izračunava kao dvojni razlomak. Djeljenik dvojnog razlomka je razlomak u čijem je brojniku procjena broja stanovnika na 31.12. u godini t (prethodna godina), a nazivniku procjena broja stanovnika 31. 12. u godini t-4 Djelitelj dvojnog razlomka je razlomak u čijem je brojniku broj ostvarenih noćenja u smještajnim kapacitetima u godini t (prethodna godina), a nazivniku broj ostvarenih noćenja smještajnim u kapacitetima u godini t-4
	Podpokazatelji (opcionalno)	

Podatci	Naziv podataka	1. Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje, Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca u godini t (prethodna godina) i godini t-4 2. Turizam, noćenja turista
	Mjerna jedinica	1. i 2. Realni broj
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Državni zavod za statistiku: <i>Statistika u nizu, Gradovi i općine u statistici</i> 2. eVisitor
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Izvor osiguravaju potrebne podatke za izračun, a ograničenje je vezano uz sadržaj pokazatelja koji tek neizravno ukazuje na povećanje/smanjenje društvenog standarda odnosno demografske trendove generirane turizmom budući da rast ili smanjenje broja stanovnika na području destinacije može biti potaknuto bitno širim spektrom utjecaja od turističke aktivnosti.
Rezultati:		
Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
		0,95

1.3. Pristupačnost destinacije

1.3.1. Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji (SPD-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Udio smještajnih objekata s pristupačnim smještajem
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 9 – Prilagodljiva infrastruktura, uključiva i održiva industrijalizacija i inovativnost Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio smještajnih jedinica pristupačnih za osobe s motoričkim, senzornim ili mentalnim oštećenjima u destinaciji u ukupnom broju smještajnih jedinica.
	Opis	Dostupnost turističkih sadržaja, proizvoda i usluga osobama s motoričkim, senzornim ili mentalnim oštećenjima je središnji dio odgovornih i održivih turističkih politika. Udio pristupačnih smještajnih jedinica odražava tržišnu dostupnost i privlačnost destinacije, te može imati pozitivan utjecaj na gospodarstvo, društvenu inkluzivnost i imidž destinacije.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Udio pristupačnih smještajnih jedinica u kolektivnim smještajnim kapacitetima – Udio pristupačnih smještajnih jedinica u privatnim smještajnim kapacitetima

Podatci	Naziv podataka	1. Broj smještajnih jedinica u destinaciji 2. Broj pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji
	Mjerna jedinica	1. i 2. smještajna jedinica
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor 2. Jedinstveni turistički informatički registar
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2. Podatak nije trenutno dostupan, no u postupku je prikupljanje
	Primarno istraživanje (smjernice)	Metodološke smjernice za prikupljanje podataka i provođenje primarnih istraživanja objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva (smještajni kapaciteti)
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. Kontinuirano dostupan podatak 2. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio pristupačnih smještajnih jedinica $= \left(\frac{\text{Broj pristupačnih smještajnih jedinica}}{\text{Ukupan broj smještajnih jedinica}} \right) \times 100$	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	
Ograničenja pokazatelja i perspektive	-	
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
100%		

1.3.2. Javno dostupne informacije o atrakcijama u turističkim i informativnim centrima

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Javno dostupne informacije o atrakcijama u turističkim i informativnim centrima (SPD-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Interpretativne informacije dostupne posjetiteljima u turističkim uredima te na prirodnim i kulturnim lokacijama
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – Informacije koje uključuju načela održive potrošnje i proizvodnje mogu pomoći u smanjenju ekološkog otiska turizma.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao skup informacije o lokalnim atrakcijama, kulturnim događanjima, povijesnim znamenitostima i prirodnim ljepotama u turističkoj destinaciji, koji su namijenjeni posjetiteljima.
	Opis i svrha	Ovaj pokazatelj odnosi se na dostupnost informacija o turističkim atrakcijama koje pružaju turistički i informativni centri. Uključuje detalje o lokacijama, radnom vremenu, pristupačnosti, kulturnim i povijesnim kontekstima atrakcija, što pridonosi boljem iskustvu posjetitelja. Pružene informacije igraju ključnu ulogu u održivom upravljanju turističkim tokovima te promicanju kulturne i prirodne baštine destinacije
	Podpokazatelji (opcionalno)	

Podatci	Naziv podataka	1. Dostupne brošure o turističkim atrakcijama na barem tri strana jezika u uredu turističke zajednice / turističkim informativnim centrima / lokalitetima – DA/NE 2. Informacije dostupne na web stranicama turističkih zajednica/lokaliteta o ključnim aspektima turističke ponude (atrakcije, ugostiteljska ponuda, dostupnost destinacije) na barem tri strana jezika na web stranici turističke zajednice / turističkog informativnog centra – DA/NE
	Mjerna jedinica	1. i 2. Dostupan dokument u fizičkom i/ili virtualnom obliku.
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Turistička zajednica / JLS 2. Odabrani turistički lokaliteti od značaja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem 2. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem od strane odabranih lokaliteta
	Primarno istraživanje (link na smjernice)	Anketiranje upravitelja turističkih lokaliteta
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. Jednom godišnje 2. Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj predstavlja niz kvalitativnih podataka	
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Aktualnost i točnost: Informacije mogu zastarjeti ili biti netočne ako se ne ažuriraju redovito. Doseg i pristupačnost: Informacije možda nisu dostupne na svim jezicima ili prilagođene osobama s posebnim potrebama. Objektivnost: Informacije mogu biti pristrane ili fokusirane samo na popularne atrakcije, zanemarujući manje poznate lokalitete.	
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
DA		

1.3.3. Postotak pristupačnih linija javnog prijevoza u destinaciji za osobe s invaliditetom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Postotak pristupačnih linija javnog prijevoza u destinaciji za osobe s invaliditetom (SPD-3)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS – Postotak javnog prijevoza dostupan osobama s invaliditetom i specifičnim potrebama pristupačnosti
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj se definira kao postotak linija javnog prijevoza u destinaciji koji opslužuje javni prijevoz pristupačan osobama s invaliditetom i osobama s posebnim zahtjevima za pristup
	Opis i svrha	Osnovna svrha pokazatelja je uvid u mogućnosti kretanja javnim prijevozom unutar destinacije osobama s motoričkim ili osjetilnim invaliditetom, a time i njihova mogućnost da posjećuju različite sadržaje unutar destinacije. Osnovo obilježje javnog prijevoza pristupačnog osobama s invaliditetom, jest postojanje zvučne signalizacije, rampa za invalidska kolica i mjesta za njihov smještaj unutar javnog prijevoza.
	Podpokazatelji	-

Podatci	Naziv podataka	1. Broj javnih linija u destinaciji 2. Broj javnih linija pokrivenih javnim prijevozom dostupnim osobama s invaliditetom
	Mjerna jedinica	1 i 2. broj linija
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. i 2. Javno prijevozničko poduzeće s koncesijom za prometovanje na području destinacije
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatci dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake 2 godine
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>JL</i> – broj svih javnih linija u destinaciji <i>PJL</i> – broj javnih linija pokrivenih javnim prijevozom dostupnim osobama s invaliditetom <i>postotak linija pokrivenih JP dostupnim osobama s invaliditetom</i> = $\frac{PJL}{JL} \times 100$</p>	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Ograničenje predstavlja eventualno nepostojanje podataka o prijevoznim sredstvima i njihovoj prilagođenosti. Drugo ograničenje je što pokazatelj se ne referira na frekvenciju vozila na liniji, kao ni na ostale pristupne i infrastrukturne objekte u okruženju stanica javnog linijskog prijevoza	
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
0		

1.4. Sigurnost destinacije

1.4.1. Ukupan broj kaznenih djela i prekršaja prijavljenih policiji po mjesecima

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Ukupan broj kaznenih djela i prekršaja prijavljenih policiji po mjesecima (SSD-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS (prilagodba) – Postotak turista koji su podnijeli prijavu policiji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Posebni cilj: Odogovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj kaznenih djela i prekršaja koji su prijavljeni lokalnim policijskim postajama po mjesecima u godini.
	Opis	U svrhu očuvanja percepcije destinacije kao sigurnog mjesta za odmor od strane posjetitelja, izuzetno je važno pratiti dinamiku prijavljenih kaznenih djela i prekršaja policiji. Povećanje vrijednosti ovog pokazatelja, u slučaju zadržavanja ukupnog broja i strukture stalnih stanovnika destinacije nepromijenjenom, svakako može predstavljati rani nagovještaj moguće promjene percepcije posjetitelja destinacije u pogledu njezine sigurnosti.
	Podpokazatelji (opcionalno)	Ukupan broj kaznenih djela protiv imovine, života, tijela te spolne slobode i prekršaja protiv javnog reda i mira prijavljenih policiji po mjesecima
Podatci	Naziv podataka	Ukupan broj kaznenih djela i prekršaja službeno prijavljenih u policijskoj postaji.

	Mjerna jedinica	Kazneno djelo sukladno kaznenom zakonu Prekršaj sukladno zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Ministarstvo unutarnjih poslova (dalje u tekstu: MUP)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Javno su dostupni podaci o broju prijavljenih kaznenih djela po županijama na godišnjoj razini. Javno nisu dostupni podaci za destinacije kao niti podaci po mjesecima.
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja		Podatak se preuzima iz službenih izvora
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Ograničenja pokazatelja		Iako se podaci o podnesenim kaznenim djelima i prekršajima u lokalnim policijskim postajama službeno evidentiraju od strane Ministarstva unutarnjih poslova, ti podaci nisu javno dostupni. Javno su dostupni podaci o ukupno prijavljenim kaznenim djelima i prekršajima na nacionalnoj i godišnjoj razini, dok su podaci za županije također javno dostupni na godišnjoj razini, ali samo za ukupan broj prijavljenih kaznenih djela. Podaci na razini jedinica lokalne uprave i samouprave, kao i podaci na mjesečnoj razini nisu javno dostupni u službenim statističkim objavama Ministarstva unutarnjih poslova.
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
0,00		

1.4.3. Sigurnosne mjere kao što su stanice prve pomoći na plažama/lokalitetima turističkih atrakcija

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Sigurnosne mjere kao što su stanice prve pomoći na plažama/lokalitetima turističkih atrakcija (SSD-3)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost indikatora s međunarodnim sustavima	GSTC: Sigurnosne mjere kao što su stanice prve pomoći na plažama/mjesta turističkih atrakcija (IN-A12.b.)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma; 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj daje informacije o broju mjera, lokalitetu primjene, razdoblju implementacije s obveznim opisom mjera koje su implementirane u destinaciji za pomoći na plažama/lokalitetima turističkih atrakcija u okviru sustava za odgovor na sigurnosne i zdravstvene rizike.
	Opis i svrha	Pokazatelj prati ima li destinacija sustav za praćenje i prevenciju te odgovor na sigurnosne i zdravstvene rizike.
	Podpokazatelj (opcionalno)	-
Obilježja podataka	Naziv	1. Broj mjera koje su implementirane u destinaciji u okviru sustava za odgovor na sigurnosne i zdravstvene rizike, npr. za pomoći na plažama i lokalitetima turističkih atrakcija.
	Mjerna jedinica	-
	Izvor /potencijalni izvor	1. Jedinice lokalne samouprave, Domovi zdravlja – turističke ambulante u destinaciji

	Dostupnost i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	2. Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Evidencija o broju mjera, lokalitetu primjene, razdoblju implementacije s obveznim opisom mjere.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
		0,00

1.4.4. Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na 1000 noćenja (turista i lokalne zajednice)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na 1000 noćenja (turista i lokalne zajednice) (SSD-4)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	EC – Europski opservatorij za sigurnost cestovnog prometa
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam

		Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma; 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se određuje omjer između broja nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije i broja ostvarenih noćenja lokalnih stanovnika i turista.
	Opis	Veća vrijednost pokazatelja može ukazati na neadekvatnost prometne infrastrukture i potrebu za njezinom obnovom ili izgradnjom dodatnih objekata.
	Podpokazatelji	– Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom u kojima su sudjelovali lokalni stanovnici na 1000 noćenja lokalnih stanovnika – Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom u kojima su sudjelovale osobe koje nisu lokalni stanovnici na 1000 noćenja turista
Podatci	Naziv podataka	1. Broj stanovnika u destinaciji 2. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji 3. Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije 4. Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije u kojima su sudjelovali lokalni stanovnici 5. Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije u kojima nisu sudjelovali lokalni stanovnici
	Mjerna jedinica	1. Stanovnika 2. Noćenja 3-5. Broj nesreća
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. DZS, Gradovi i općine u statistici ~ Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje 2. eVisitor 3. – 5. Ministarstvo unutarnjih poslova RH, nadležna policijska uprava
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Godišnje

<p>Metodologija izračuna pokazatelja</p>	<p><i>BS</i> – broj stanovnika u destinaciji početkom godine. <i>BS</i> se preuzima iz publikacije DZS-a: <i>Gradovi i općine u statistici ~ Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje</i> u kojoj je po jedinicama lokalne samouprave objavljena procjena broja stanovnika krajem godine, za kojeg se može pretpostaviti da je jednak procjeni broja stanovnika na početku sljedeće godine.</p> <p><i>BN</i> – broj noćenja u smještajnim kapacitetima u destinaciji u godini. Podataka se dobije iz sustava eVisitor kao broj noćenja u smještajnim kapacitetima u destinaciji između prvog i zadnjeg dana godine.</p> <p><i>N_{UK}</i> – ukupan broj nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije u promatranoj godini</p> <p><i>N_{LS}</i> – broj nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije u promatranoj godini u kojima su sudjelovali lokalni stanovnici</p> <p><i>N_T</i> – broj nesreća sa smrtnim ishodom na području jedinice lokalne samouprave u promatranoj godini u kojima su sudjelovale osobe koje ne stanuju na području destinacije</p> <p><i>Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na 1000 noćenja</i> = $\frac{N_{UK} \times 1000}{(BS \times 365 + BN)}$</p> <p>Podpokazatelji:</p> <p>Uz oznake <i>Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom (lokalni)</i> za podpokazatelj 1 te <i>Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom (ostali)</i> za podpokazatelj 2, formule su:</p> <p><i>Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom (lokalni)</i></p> $= \frac{N_{LS} \times 1000}{BS \times 365}$ <p><i>Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom (ostali)</i></p> $= \frac{N_T \times 1000}{BN}$
<p>Učestalost mjerenja</p>	<p>Godišnje</p>
<p>Ograničenja pokazatelja</p>	<p>Pokazatelj nije prikladan za destinacije kroz koje prolaze važne prometnice poput autocesta i glavnih magistralnih pravaca. Međusobni odnos podpokazatelja i glavnog pokazatelja može naznačiti probleme u prometu zbog turizma. Obzirom da u velikom broju destinacija će vrijednost pokazatelja biti 0, možda ima smisla promatrati pokazatelj ali za duže razdoblje (npr. trogodišnje ili petogodišnje), kumulativno ili u prosjeku.</p>
<p>Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.</p>	
<p style="text-align: center;">0,00</p>	

1.4.5. Broj podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima (SSD-5)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Broj podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj podnesenih prijava zbog buke koja je uzrokovana nekom od turističkih aktivnosti na razini destinacije, iskazan po mjesecima i ukupno u kalendarskoj godini.
	Opis	Buka okoliša je neželjen ili po ljudsko zdravlje i okoliš štetan zvuk u vanjskome prostoru izazvan ljudskom aktivnošću, prijevoznim sredstvima svih oblika prometa, kao i postrojenja i zahvata u okolišu (npr. izgradnja turističkih objekata). Indikatorom buke Lden (dan-večer-noć), najveće dopuštene vrijednosti >55 dB, ocjenjuje se ukupno smetanje bukom, dok se indikatorom noćne buke Lnight, najveće dopuštene vrijednosti vrijednost >50 dB, ocjenjuje ometanje sna. Zaštitu od buke obvezni su provoditi i osigurati njezino provođenje tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju registrirane djelatnosti. Inspeksijski nadzor nad primjenom Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona obavljaju sanitarni inspektori Državnog inspektorata.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P

Obilježja podataka	Naziv	Broj podnesenih prijava lokalnog stanovništva ili turista zbog buke koja je uzrokovana nekom od turističkih aktivnosti na razini destinacije, temeljem posebnog zakona kojim se uređuje zaštita od buke
	Mjerna jedinica	N/P
	Izvor /potencijalni izvor	Državni inspektorat, Sanitarna inspekcija, ispostava u destinaciji
	Dostupnost i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izrađuje temeljem podataka o broju podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
Tijekom 2024. godine nije bilo podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkom aktivnošću		

1.4.6. Remećenja javnog reda i mira prouzrokovano turističkom aktivnošću

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Remećenje javnog reda i mira prouzrokovano turističkom aktivnošću (SSD-6)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC: Redovito prikupljanje, praćenje, bilježenje i javno izvješćivanje podataka o željama, zabrinutostima i zadovoljstvu stanovnika destinacijskim menadžmentom
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – sigurnost destinacije
	Povezanost sa ciljevima održivog razvoja	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Posebni cilj: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj daje informaciju o opterećenju lokalne zajednice radi remećenja javnog reda i mira prouzrokovano turističkom aktivnošću u destinaciji temeljem prekršajnih postupaka (prekršajni nalozi PU destinacije i optužni prijedlozi oštećenih osoba) tijekom mjeseca u kojem je, u odnosu na cjelokupnu kalendarsku godinu, evidentiran najveći broj turista u destinaciji.
	Opis	Prekršaji protiv javnog reda i mira su djela kojima se na nedozvoljen način remeti mir, rad ili normalan način života građana, kao i druga djela sukladno propisu kojim se uređuju prekršaji protiv javnog reda i mira. Policija može pokrenuti prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga ili podnošenjem optužnog prijedloga, a osobe oštećene prekršajem mogu same pokrenuti prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga pred mjesno nadležnim Općinskim sudom ili Općinskim prekršajnim sudom. Pokazatelj prati udio (%) broja prekršajnih postupaka u destinaciji radi remećenja javnog reda i mira prouzrokovano turističkom aktivnošću koji su evidentirani u PU i/ili u Općinskom sudu ili Općinskom prekršajnom sudu destinacije, u tri mjeseca s najvećim brojem turista u godini. Vođenje evidencije o prekršajnim nalogima dužno je voditi tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove (MUP), odnosno policijska uprava (PU) u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave JL(R)S. Vođenje evidencije o prekršajnim nalogima i podnesenim optužnim prijedlozima oštećenih osoba dužan je voditi Općinski sud ili Općinski prekršajni sud u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave JL(R)S.

		Napomena: prikuplja se isključivo broj prekršajnih postupaka (naloga PU i optužnih prijedloga oštećene osobe), dok se informacije o sadržaju postupaka ne prikupljaju.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupan broj prekršajnih postupaka protiv javnog reda i mira, koje je utvrdila nadležna PU sukladno propisu kojim se uređuju prekršaji protiv javnog reda i mira u mjesecu s najvećim brojem turista 2. Broj prekršajnih postupaka protiv javnog reda i mira uzrokovanih turističkom djelatnosti, koje je utvrdila nadležna PU sukladno propisu kojim se uređuju prekršaji protiv javnog reda i mira u mjesecu s najvećim brojem turista.
	Mjerna jedinica	%
	Izvor /potencijalni izvor	1. Općinski sud ili Općinski prekršajni sud / MUP, nadležna PU 2. Općinski sud ili Općinski prekršajni sud / MUP, nadležna PU
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. Svake dvije godine 2. Svake dvije godine

Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj se izračunava kao udio broja prekršajnih postupaka protiv javnog reda i mira uzrokovanih turističkom djelatnosti u destinaciji u odnosu na ukupan broj prekršajnih postupaka radi remećenja javnog reda i mira u destinaciji u mjesecu u kojem je evidentiran najveći broj noćenja turista tijekom jedne kalendarske godine:</p> $\frac{\text{udio prekršaja radi remećenja javnog reda i mira u destinaciji uzrokovano turističkom aktivnosti} = \text{broj prekršajnih postupaka protiv javnog reda i mira radi turističke djelatnosti u destinaciji}}{\text{ukupan broj prekršajnih postupaka protiv javnog reda i mira u destinaciji}} \times 100\%$
Učestalost mjerenja	<p>Svake dvije godine</p>
Ograničenja pokazatelja i perspektive	<p>Potrebno je u nadležnoj PU/ sudu uspostaviti tijek podataka za mjesec u kojem je evidentiran najveći broj noćenja turista tijekom kalendarske godine. Tijek podataka pri PU/sudu je uspostavljen za ukupan broj prekršaja na mjesečnoj razini. Destinacijom se može smatrati više JL(R)S, koje imaju zasebne PU/sud te se u tom slučaju podaci objedinjuju za razinu destinacije. Nema podatkovnog jaza.</p>
<p>Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.</p>	
<p>0,10 – prosječan dnevni broj prekršaja protiv javnog reda i mira u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem dolazaka turista u destinaciju 0,06 - prosječan dnevni broj prekršaja protiv javnog reda i mira u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem dolazaka turista u destinaciju</p>	

Izračun pokazatelja održivosti turizma zahtijeva prikupljanje podataka i analizu utjecaja turizma na destinaciju. Ovi pokazatelji omogućuju planiranje održivih turističkih strategija i donošenje odluka koje smanjuju negativne učinke turizma, a istovremeno maksimiziraju koristi za lokalnu zajednicu i okoliš.

4.6. Praćenje održivosti

Praćenje održivosti turističke destinacije važno je za osiguranje dugoročnog razvoja turizma uz minimalan negativan utjecaj na okoliš, lokalnu zajednicu i ekonomiju. Proces praćenja uključuje redovito mjerenje i analizu određenih pokazatelja koji pomažu destinacijama da prilagode svoje turističke politike i upravljanje. Praćenje održivosti može se obavljati na ekološkom, društvenom i ekonomskom nivou, uz korištenje konkretnih alata i metodologija.

Održivost destinacije prati se sagledavanjem kretanja trendova osnovnih pokazatelja i odabranih specifičnih pokazatelja održivosti.

Prilikom izrade plana upravljanja destinacijom iznimno bitno, pored obaveznih pokazatelja, odabrati specifične pokazatelje koji će omogućiti:

- praćenje utjecaja odabranog smjera razvoja na održivost destinacije,
- usporedbu destinacije s drugim usporedivim destinacijama odnosno usporedbu svih ili pojedinih područja održivost,
- ostvarivanje preduvjeta za certificiranje destinacije ukoliko destinacija želi neki od relevantnih certifikata održivosti.

Tablica 22. Praćenje održivosti obveznih pokazatelja

POKAZATELJ	UČESTALOST MJERENJA
Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	Jednom godišnje
Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom	Svake dvije godine
Broj organiziranih turističkih ambulanti	Jednom godišnje
Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)	Svake dvije godine
Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	Svake dvije godine
Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)	Svake četiri godine
Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije	Svake četiri godine
Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	Svake dvije godine
Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem	Jednom godišnje
Prosječna duljina boravka turista u destinaciji	Jednom godišnje
Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Jednom godišnje
Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Jednom godišnje

Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija	Jednom godišnje
Status implementacije aktivnosti iz plan upravljanja destinacijom	Jednom godišnje
Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS	Svake dvije godine

Praćenje održivosti specifičnih pokazatelja mjeri se:

- jednom godišnje,
- svake dvije godine,
- svake dvije godine za ITR I II te svake četiri godine za ITR III i VI,
- svake četiri godine,
- godišnje,
- godišnje i mjesečno,
- dva puta godišnje.

Redovito prikupljanje podataka, analiza pokazatelja i prilagodba strategija omogućuju destinacijama da odgovore na izazove koje turizam može donijeti, osiguravajući dugoročni održivi razvoj.

5. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

Razvojni smjer u planu upravljanja destinacijom teži ostvarivanju ciljeva iz Nacionalne strategije razvoja turizma i smjerove razvoja destinacije, uz konkretne mjere i aktivnosti potrebne za njihovo ostvarenje. Razvojni smjer treba biti u skladu sa održivim razvojem, povećanjem konkurentnosti destinacije i očuvanjem njezinih resursa.

Problemi poput depopulacijskih procesa, nedovoljno razvijenog ruralno-turističkog aspekta, neadekvatne prometne infrastrukture kao i sustava vodoopskrbe i odvodnje, rezultirali su utvrđivanjem razvojnih potreba na koje je potrebno odgovoriti točno definiranim razvojnim mjerama.

Razvojni smjer destinacije ključan je za usmjeravanje njezinog dugoročnog razvoja i treba biti u potpunosti usklađen s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima, kao i drugim relevantnim planovima i propisima.

Ukoliko strateški planovi ne sadrže jasno definirane smjernice i ciljeve za razvoj destinacije, oni se trebaju formulirati kroz plan upravljanja destinacijom, temeljen na temeljitoj analizi trenutnog stanja destinacije.

5.1. SWOT analiza

SWOT analiza je među najčešće korištenim metodama za procjenu trenutnog stanja i planiranje strateških koraka, jer omogućava sveobuhvatan uvid u unutarne i vanjske čimbenike koji utječu na razvoj destinacije. Ova analiza uključuje identifikaciju snaga i slabosti, koje predstavljaju karakteristike same destinacije, te prilika i prijetnji koje dolaze iz vanjskog okruženja i utječu na budući smjer.

SWOT analiza omogućuje cjeloviti pregled ključnih tema za destinaciju, ali također može otkriti nova važna pitanja koja dosad nisu bila u fokusu dionika. Ovakav pristup pomaže u prepoznavanju prednosti koje treba dodatno ojačati i iskoristiti, dok se slabosti identificiraju kako bi se učinkovito uklonile.

Za potrebe SWOT analize prikupljaju se podaci iz različitih izvora, uključujući:

1. primarno istraživanje - anketiranje lokalnog stanovništva i turista, intervjui s ključnim dionicima u turizmu (npr. predstavnici grada/općine, turističkih agencija, vlasnici smještajnih objekata i dr.),
2. sekundarni izvori - statistički podaci o turizmu na promatranom području, prostorni planovi, lokalni razvojni planovi, strateški dokumenti i izvješća relevantnih institucija,
3. terensko istraživanje - pregled trenutne infrastrukture, turističkih objekata i prirodnih resursa.

Cilj SWOT analize je utvrditi trenutno stanje turističke destinacije kako bi se identificirale snage, slabosti i prijetnje, te definirale prilike za daljnji razvoj turizma. SWOT analiza će se temeljiti na podacima prikupljenim u prethodno provedenoj analizi stanja.

5.1.1. SWOT analiza destinacije Turističke zajednice Grada Obrovca

SWOT analiza Turističke zajednice Grada Obrovca pomaže u prepoznavanju unutarnjih i vanjskih čimbenika koji utječu na njen razvoj. Na temelju prikupljenih podataka i provedene analize, sastavljeno je izvješće u kojem su navedeni sljedeći zaključci:

Tablica 23. Izvješće o provedenoj SWOT analizi Turističke zajednice Grada Obrovca kao turističke destinacije

Izvješće o provedenoj SWOT analizi	
Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> - Prirodne ljepote i krajolici – Područje Obrovca obiluje iznimnim prirodnim resursima, uključujući rijeku Zrmanju, kanjon, blizinu Parka prirode Velebit, što predstavlja snažan potencijal za razvoj aktivnog i avanturističkog turizma (rafting, kajak, planinarenje). - Kulturna i povijesna baština – Obrovac ima bogatu povijest i vrijednu kulturnu baštinu, uključujući staru gradsku jezgru, tvrđavu Kurjakovića te tradiciju povezanu s rijekom i zaleđem. - Blizina važnih turističkih centara – Blizina Zadra i Jadranske obale omogućava jednodnevne izlete i povezivanje s postojećim turističkim tokovima, uz istovremeno razlikovanje kroz kontinentalni i avanturistički turizam. - Autentičnost – Područje Obrovca nudi autentičan doživljaj dalmatinskog zaleđa, s očuvanim ruralnim ambijentom, tradicionalnim načinom života i lokalnom gastronomijom. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograničeni smještajni kapaciteti – Nedostatak većih smještajnih objekata (hotela) i mali broj turističkih objekata smanjuju mogućnost prihvata većeg broja posjetitelja. - Nedovoljna promocija – Manjak pratećih sadržaja, interpretacijskih centara, označenih staza i uređenih turističkih točaka smanjuje iskoristivost prirodnih i kulturnih resursa. - Sezonalnost – Turističke aktivnosti su ograničene na kraće razdoblje godine, bez dovoljno razvijenih sadržaja za cjelogodišnji turizam. - Nedovoljna zaštita prirodnih resursa – Potrebno je jačati svijest lokalnog stanovništva o važnosti očuvanja prirodnih resursa, održivog korištenja rijeke Zrmanje te unaprijediti sustav gospodarenja otpadom u razdobljima povećanog broja posjetitelja.
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj održivog turizma – Potencijal rijeke Zrmanje, kanjona, Velebita i šireg prirodnog okruženja može se iskoristiti za razvoj eko-turizma, aktivnog turizma (rafting, kajaking, biciklizam, planinarenje) te ruralnog i pustolovnog turizma uz naglasak na očuvanje okoliša. - Pozicioniranje Obrovca kao destinacije dalmatinskog zaleđa – Razlikovanje od obalnih destinacija kroz ponudu autentičnih doživljaja, prirode i kulturne baštine zaleđa omogućava stvaranje prepoznatljivog turističkog identiteta. - Razvoj tematskih i kulturnih sadržaja – Organizacija manifestacija, interpretacijskih ruta i kulturnih događanja vezanih uz povijest, tradiciju i rijeku Zrmanju može produljiti turističku sezonu. - Unaprjeđenje digitalne vidljivosti – Sustavnije korištenje digitalnih kanala, društvenih mreža i specijaliziranih turističkih platformi može povećati prepoznatljivost Obrovca na domaćem i inozemnom tržištu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Konkurencija susjednih destinacija – Razvijenije turističke destinacije u okruženju, osobito na obali i u nacionalnim parkovima, mogu privući veći broj posjetitelja i investicija. - Nedostatak investicija – Ograničena sredstva za razvoj infrastrukture, turističkih projekata i promocije mogu usporiti ili onemogućiti puni razvoj turističkog potencijala Obrovca. - Pritisak na prirodne resurse – Nekontrolirani razvoj turizma ili neadekvatno upravljanje posjetiteljima može ugroziti osjetljive ekosustave rijeke Zrmanje i okolnih prirodnih područja. - Klimatske i okolišne promjene – Povećani rizici od suša, ekstremnih vremenskih pojava i degradacije okoliša mogu negativno utjecati na prirodne atrakcije i turističku ponudu. - Demografski izazovi – Iseljavanje stanovništva i starenje populacije smanjuju dostupnost radne snage i lokalnih poduzetničkih inicijativa potrebnih za razvoj turizma.

SWOT analiza destinacije Turističke zajednice Grada Obrovca pokazuje da područje raspolaže iznimnim potencijalom za razvoj turizma, osobito u segmentima aktivnog,

avanturističkog, ruralnog i održivog turizma, temeljenog na prirodnim resursima rijeke Zrmanje, Velebita i autentičnog ambijenta dalmatinskog zaleđa. Kako bi se to ostvarilo potrebna su ulaganja u turističku i komunalnu infrastrukturu, razvoj raznolike i cjelogodišnje turističke ponude te jačanje prepoznatljivosti destinacije kroz sustavne marketinške i promotivne aktivnosti. Uspješna provedba ovih mjera može osigurati održivi razvoj destinacije, produljenju turističke sezone i dugoročnu konkurentnost na turističkom tržištu.

Unatoč značajnim potencijalima, razvoj turizma u Obrovcu opterećen je određenim ograničenjima, ponajprije nedostatnim smještajem, slabijom promocijom i koncentracijom turističkih aktivnosti u kraćem dijelu godine. Uz to, jača konkurencija okolnih, turistički razvijenijih područja te utjecaji klimatskih i gospodarskih promjena dodatno ističu potrebu za promišljenim planiranjem razvoja.

Za dugoročno održiv turizam u Obrovcu važno je očuvati prirodne i kulturne vrijednosti prostora, aktivno uključiti lokalno stanovništvo te razvijati prepoznatljive, autentične sadržaje koji će destinaciju jasno diferencirati na turističkom tržištu.

5.2. Identifikacija općih načela i ciljeva turizma

Identifikacija općih načela i ciljeva u planu upravljanja destinacijom ključna je za osiguranje održivog i učinkovitog razvoja turizma. Opća načela imaju specifične ciljeve i važnost, a njihova primjena doprinosi razvoju turizma koji koristi svim zainteresiranim stranama, uključujući posjetitelje, lokalnu zajednicu, gospodarstvo i okoliš. S druge strane, identifikacija općih ciljeva u planu upravljanja destinacijom osigurava ravnotežu između različitih potreba i interesa svih dionika, uključujući posjetitelje, lokalne zajednice, privatni sektor i državu. Ovi ciljevi služe kao smjernice za planiranje, implementaciju i praćenje aktivnosti u destinaciji, čime se postiže dugoročni uspjeh. Svaki od navedenih ciljeva ima specifičnu funkciju i doprinosi ukupnom razvoju turizma.

5.2.1. Načela turizma

Načela turizma omogućuju destinacijama da turistima pruže jedinstveno i ugodno iskustvo, dok istovremeno osiguravaju očuvanje resursa, gospodarski razvoj i blagostanje lokalnih zajednica. Kroz pravilno upravljanje temeljeno na ovim načelima, destinacije mogu ostvariti održivi turistički rast koji koristi svim dionicima. U nastavku su predstavljena načela turizma:

a) Održivost

Održivost u turizmu podrazumijeva razvoj turizma koji zadovoljava potrebe današnjih posjetitelja, a istovremeno ne ugrožava sposobnost budućih generacija da zadovolje svoje vlastite potrebe. To uključuje ekološke, ekonomske i socijalne aspekte:

- **Ekološka održivost:** Očuvanje prirodnih resursa i zaštita okoliša.
- **Ekonomska održivost:** Poticanje lokalne ekonomije, zapošljavanja i ravnoteže u prihodima.

- **Socijalna održivost:** Osiguranje socijalne pravednosti, uključivanje lokalnih zajednica u razvoj turizma i poštivanje kulturnih vrijednosti.

b) Kvaliteta

Kvaliteta se odnosi na visoki standard usluga, infrastrukture i iskustava koja se nude posjetiteljima. Visoka kvaliteta u turizmu poboljšava zadovoljstvo gostiju, čini destinaciju konkurentnijom i povećava njenu atraktivnost. Kvaliteta također uključuje obuku i obrazovanje zaposlenika u turizmu, održavanje objekata i atrakcija, kao i pružanje dodatnih usluga koje odgovaraju potrebama i očekivanjima posjetitelja.

c) Pristupnost

Pristupnost znači omogućavanje svim posjetiteljima, bez obzira na njihove fizičke sposobnosti, socio-ekonomski status ili geografske prepreke, da uživaju u turističkoj ponudi destinacije. To uključuje:

- **Fizičku pristupnost:** Osiguranje lako dostupnih prijevoznih veza (autoceste, zračni prijevoz, javni prijevoz), kao i pristupačnih objekata i destinacija za osobe s invaliditetom.
- **Ekonomsku pristupnost:** Pružanje turističkih proizvoda koji su u rasponu cijena i dostupni široj populaciji.
- **Informacijsku pristupnost:** Omogućavanje svih potrebnih informacija na različitim jezicima i u različitim formatima.

d) Zadovoljstvo

Zadovoljstvo posjetitelja ključno je za dugoročni uspjeh turizma. Ako posjetitelji nisu zadovoljni svojim iskustvom, vrlo je vjerojatno da neće preporučiti destinaciju ili se vratiti. Zadovoljstvo obuhvaća sve aspekte posjeta, od trenutka planiranja putovanja do povratka kući. Uključuje kvalitetu usluge, jedinstvenost iskustava, ugodnu atmosferu, gostoljubivost i rješavanje eventualnih problema ili pritužbi.

e) Sigurnost

Sigurnost je temeljni preduvjet za održavanje povjerenja turista i njihovo dobro iskustvo. Sigurnost obuhvaća fizičku sigurnost turista (kao što je zaštita od nesreća ili kriminala), zdravstvenu sigurnost (kao što je pristup hitnoj medicinskoj pomoći) i sigurnost u pogledu okoliša (kao što su zaštita od prirodnih katastrofa). Osiguranje sigurnosti znači i pridržavanje zakonskih regulativa i standarda, uključujući sustave zaštite i odgovorno upravljanje kriznim situacijama.

5.2.2. Ciljevi turizma

Ciljevi turizma predstavljaju temeljne smjernice za razvoj i upravljanje turističkim aktivnostima, osiguravajući održivost i zadovoljstvo svih dionika. Kombinacija svih ciljeva

doprinosi uravnoteženom i održivom turizmu. Identifikacija ciljeva treba biti usmjerena prema sljedećim kriterijima:

a) Ekonomski cilj

Ekonomski cilj usmjeren je na stvaranje i održavanje ekonomske koristi od turizma za destinaciju. To uključuje:

- **Poticanje gospodarskog rasta:** Turizam može postati jedan od glavnih sektora u gospodarstvu destinacije, čime se doprinosi povećanju bruto domaćeg proizvoda (BDP).
- **Stvaranje novih radnih mjesta:** Turizam stvara poslove u mnogim sektorima (hoteli, restorani, prijevoz, vodiči, trgovina, itd.), čime se smanjuje nezaposlenost i potiče lokalna zaposlenost.
- **Povećanje prihoda:** Turizam može donijeti značajne prihode kroz različite oblike potrošnje turista, što doprinosi jačanju financijske stabilnosti destinacije i omogućava daljnje ulaganje u razvoj.
- **Poboljšanje konkurentnosti:** Razvijanje jedinstvene turističke ponude koja privlači posjetitelje i čini destinaciju konkurentnom u globalnom turističkom tržištu.

b) Kulturološki cilj

Kulturološki cilj odnosi se na očuvanje kulturne baštine, promoviranje kulturnih vrijednosti i očuvanje identiteta destinacije. To uključuje:

- **Očuvanje kulturne baštine:** Turizam može doprinositi očuvanju povijesnih spomenika, tradicija, običaja i kulturnih znamenitosti, jer uz odgovorno upravljanje može postati motiv za njihovu zaštitu i obnovu.
- **Promocija kulturnih izraza:** Razvoj kulturnih manifestacija, festivala, muzeja i drugih kulturnih atrakcija koje privlače turiste i potiču interakciju s lokalnim stanovništvom.
- **Podizanje svijesti o kulturnoj baštini:** Edukacija turista o važnosti očuvanja kulturnih dobara i poticanje na odgovorno ponašanje, kao i učenje o tradicijama i običajima destinacije.
- **Očuvanje lokalnog identiteta:** Osiguranje da turizam ne homogenizira lokalnu kulturu i tradiciju, već je čuva i njegovanu unutar šire globalne zajednice.

c) Ekološki cilj

Ekološki cilj usmjeren je na očuvanje prirodnih resursa i okoliša, kako bi se osigurala dugoročna održivost turizma. To uključuje:

- **Zaštita prirodnih resursa:** Osiguranje očuvanja prirodnih područja, vodenih i drugih ekosustava, te smanjenje negativnog utjecaja turizma na okoliš.
- **Održiva potrošnja resursa:** Promicanje odgovornog korištenja vode, energije i drugih prirodnih resursa u turističkim objektima, smanjenje otpada i poticanje reciklaže.
- **Očuvanje bioraznolikosti:** Zaštita ugroženih vrsta, biljnih i životinjskih ekosustava te sprečavanje prekomjernog iskorištavanja prirodnih resursa.

- **Smanjenje ugljičnog otiska:** Implementacija zelenih praksi i ekološki prihvatljivih rješenja u transportu, smještaju i hrani, uz poticanje ekološki odgovornog ponašanja turista, ključna je za održivi turizam.

d) Socijalni cilj

Socijalni cilj odnosi se na poboljšanje kvalitete života lokalnih zajednica i osiguranje da turizam koristi svim društvenim skupinama. To uključuje:

- **Povećanje kvalitete života:** Poticanje turizma koji poboljšava uvjete života lokalnog stanovništva, stvaranjem novih radnih mjesta, infrastrukture i boljih usluga.
- **Smanjenje socijalnih nejednakosti:** Osiguranje da koristi od turizma budu ravnomjerno raspoređene unutar zajednice, umjesto da se fokusiraju na nekoliko pojedinaca ili skupina.
- **Integracija lokalne zajednice u turistički sektor:** Aktivno uključivanje lokalnog stanovništva u razvoj turizma, izradu i implementaciju turističkih proizvoda te očuvanje kulturnih i prirodnih resursa.
- **Poticanje socijalne kohezije:** Razvijanje turizma koji doprinosi socijalnoj integraciji, razumijevanju među različitim društvenim grupama, kao i jačanju zajedničke odgovornosti za očuvanje destinacije.

e) Infrastrukturni cilj

Infrastrukturni cilj odnosi se na razvoj i poboljšanje fizičke i tehničke infrastrukture koja omogućava siguran, udoban i učinkovit turizam. To uključuje:

- **Razvoj prometne infrastrukture:** Ulaganje u ceste i druge oblike prijevoza koji olakšavaju pristup destinaciji i čine je dostupnijom posjetiteljima.
- **Unapređenje smještajnih kapaciteta:** Razvoj smještajnih objekata koji zadovoljavaju potrebe turista i koji su ekološki prihvatljivi i visoke kvalitete.
- **Poboljšanje komunalnih usluga:** Ulaganje u vodovod, kanalizaciju, struju, odvoz otpada i druge temeljne usluge koje osiguravaju kvalitetan boravak turista i života lokalnog stanovništva.
- **Razvoj turističkih sadržaja:** Izgradnja i obnova turističkih atrakcija, kulturnih centara, restorana, ugostiteljskih objekata i drugih objekata koji doprinose kvalitetnom turističkom iskustvu.

5.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta razvoja turizma destinacije Obrovac temelji se na rezultatima provedene analize stanja, valorizaciji prirodnih i prostornih resursa te primjeni načela održivog razvoja. Smješten na dodiru rijeke Zrmanje, Velebita i dalmatinskog zaleđa, Obrovac ima preduvjete za pozicioniranje kao specifična i prepoznatljiva destinacija koja se ne oslanja na masovni turizam, već na selektivne oblike ponude.

Strateški pravac razvoja usmjeren je na razvoj aktivnog, avanturističkog i ruralnog turizma, uz snažnije povezivanje turizma s lokalnom proizvodnjom, tradicijom i kulturnom baštinom. Poseban naglasak stavlja se na turističke proizvode vezane uz rijeku Zrmanju (rafting, kajaking), planinarske i biciklističke aktivnosti te interpretaciju povijesnih i kulturnih lokaliteta, čime se destinacija diferencira od okolnih obalnih područja.

Prioriteti uključuju unaprjeđenje turističke i komunalne infrastrukture, razvoj raznovrsnih smještajnih kapaciteta primjerenih prostoru te produljenje turističke sezone kroz organizaciju događanja i tematskih programa u predsezoni i posezoni. Istodobno, važno je jačati suradnju između Turističke zajednice, lokalne samouprave, poduzetnika i stanovništva kako bi se osigurao koordiniran i učinkovit razvoj.

U konačnici, strateški cilj Obrovca je stvaranje održive i konkurentne turističke destinacije koja će kroz autentične sadržaje, očuvanu prirodu i kvalitetno upravljanje doprinosti gospodarskom razvoju, zapošljavanju i poboljšanju kvalitete života lokalne zajednice, uz očuvanje prostora za buduće generacije.

U strateškom smislu identificirani su sljedeći prioriteti:

❖ **SP1 – Upravljanje sezonalnošću i povećanje vrijednosti boravka**

Usmjeren na produljenje turističke sezone kroz sustavni razvoj proizvoda i sadržaja koji omogućuju cjelogodišnju ili proširenu sezonsku potražnju, uz povećanje prosječne duljine boravka i potrošnje po gostu.

❖ **SP2 – Diversifikacija ponude i razvoj aktivnog turizma**

Razvoj tržišno prepoznatljivih proizvoda temeljenih na spoju prirode, aktivnog turizma i lokalne gastronomije, uz povezivanje smještaja, OPG-ova, vodiča i organizatora aktivnosti u objedinjene doživljajne pakete.

❖ **SP3 – Unaprjeđenje kvalitete smještaja i ukupnog doživljaja boravka**

Podizanje standarda privatnog i komercijalnog smještaja, razvoj tematske specijalizacije (npr. prilagođenost aktivnim gostima) te sustavno unapređenje ukupnog doživljaja boravka kroz dodatne sadržaje i usluge.

❖ **SP4 – Održivo upravljanje prostorom i prirodnim resursima**

Obuhvaća čuvanje prirodnih vrijednosti i racionalno upravljanje prostorom kako bi se osigurao dugoročno održiv razvoj turizma. Poseban naglasak stavlja se na zaštitu osjetljivih područja, odgovorno korištenje resursa te uspostavu mehanizama za praćenje utjecaja turizma na okoliš i lokalnu zajednicu.

❖ SP5 – Digitalna transformacija destinacije

Razvoj digitalnih alata za promociju i interpretaciju atrakcija, unapređenje online prisutnosti destinacije, korištenje analitike i podataka, te digitalna interpretacija prirodnih i kulturnih resursa.

❖ SP6 – Tržišno pozicioniranje i upravljanje imidžem destinacije

Profiliranje Obrovca kao destinacije aktivnog i prirodnog turizma male gustoće, usmjerene prema tržištima koja preferiraju autentičnost, outdoor iskustva i održive destinacije, uz ciljanje segmenata više dodane vrijednosti.

❖ SP7 – Jačanje organizacijskih i upravljačkih kapaciteta destinacije

Unaprjeđenje suradnje među dionicima, profesionalizacija upravljanja destinacijom, razvoj kompetencija u području održivosti i digitalnih alata te jačanje partnerskih odnosa na lokalnoj i regionalnoj razini.

Strateški prioriteti bit će u nastavku razrađeni kroz jasno definirane ciljeve i razvojne smjerove, pri čemu će fokus biti na stvaranju proizvoda visoke dodane vrijednosti, produljenju sezone, očuvanju prirodnih resursa te organizacijskom jačanju destinacije. Time se osigurava dugoročna konkurentnost destinacije uz kontrolirani i održivi razvoj turizma.

5.4. Identificiranje ciljeva

Ako razvojni smjer i ciljevi razvoja turizma destinacije nisu u potpunosti definirani prethodno donesenim strateško-planskim dokumentima, isti se utvrđuju u okviru Plana upravljanja destinacijom, temeljem provedene analize stanja, procjene razvojnih potencijala i ograničenja te postavljenog strateškog pravca razvoja. U slučaju destinacije Obrovac, ciljevi se oblikuju kao logična i operativna nadogradnja utvrđenih strateških prioriteta, pri čemu je nužno osigurati njihovu realnost, provedivost i mjerljivost, kao i usklađenost s načelima održivog razvoja, zaštite prirodnih resursa, interesima lokalne zajednice i zahtjevima ciljanih tržišnih segmenata.

Oblikovani strateški prioriteti razvoja predstavljaju temelj za definiranje ciljeva, koji moraju biti usmjereni na ostvarivanje konkretnih rezultata, bilo kvantitativnih (npr. produljenje prosječne duljine boravka, rast potrošnje po gostu, produljenje sezone), bilo kvalitativnih (npr. povećanje kvalitete atrakcija i usluga, unapređenje doživljaja posjetitelja, jačanje identiteta destinacije).

Ciljevi moraju biti izravno povezani s prioritetnim područjima djelovanja utvrđenima u prethodnom poglavlju, osobito s razvojem i integracijom aktivnog turizma, diversifikacijom turističkih proizvoda, podizanjem kvalitete smještaja i usluga, održivim upravljanjem prostorom

i prirodnim resursima, digitalnom transformacijom destinacije te tržišnim pozicioniranjem i jačanjem organizacijskih kapaciteta. Također, pri definiranju ciljeva potrebno je uzeti u obzir sadašnje i buduće tržišne segmente na koje destinacija cilja te osigurati njihovu prilagodljivost mogućim trendovima u turizmu.

U metodološkom smislu, ciljevi će u nastavku biti definirani za svaki strateški prioritet zasebno, uz primjenu administrativnog pristupa kroz oblikovanje ciljeva kao orijentacije prema donošenju akata, planova, odluka i programa, a ne samo provedbi pojedinačnih događanja.

Tablica 24. Identifikacija glavnih ciljeva

STRATEŠKI PRIORITET (SP)	GLAVNI CILJEVI
SP1 – Upravljanje sezonalnošću i povećanje vrijednosti boravka	<ul style="list-style-type: none"> • Produljenje turističke sezone • Povećanje duljine boravka posjetitelja • Stvaranje stabilnijih gospodarskih učinaka tijekom cijele godine
SP2 – Diversifikacija ponude i razvoj aktivnog turizma	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj outdoor i aktivnog turizma • Povezivanje lokalne gastronomije, OPG-ova i smještaja u integrirane doživljajne pakete • Razvoj tematskih programa i iskustvenih ruta za različite interesne segmente • Jačanje konkurentnosti destinacije kroz autentične i diferencirane proizvode
SP3 – Unaprjeđenje kvalitete smještaja i ukupnog doživljaja boravka	<ul style="list-style-type: none"> • Podići standard privatnog i komercijalnog smještaja • Poboljšanje pratećih usluga i sadržaja u destinaciji • Unaprjeđenje ukupnog doživljaja boravka i zadovoljstva posjetitelja
SP4 – Održivo upravljanje prostorom i prirodnim resursima	<ul style="list-style-type: none"> • Očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti destinacije • Racionalno upravljanje prostorom i kapacitetima • Uspostava mehanizama praćenja utjecaja turizma na okoliš i lokalnu zajednicu • Zaštita osjetljivih područja i poticanje odgovornog korištenja resursa
SP5 – Digitalna transformacija destinacije	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalizacija turističke ponude i informiranja • Poboljšanje online prisutnosti i digitalnog marketinga • Unaprjeđenje sustava vođenja statistike i upravljanja podacima • Razvoj digitalnih usluga i sustava rezervacija
SP6 – Tržišno pozicioniranje i upravljanje imidžem destinacije	<ul style="list-style-type: none"> • Profiliranje Obrovca kao destinacije aktivnog i prirodnog turizma • Ciljanje tržišta koja preferiraju autentičnost i održive destinacije • Jačanje imidža i prepoznatljivosti destinacije na nacionalnoj i međunarodnoj razini • Strateško upravljanje komunikacijom i promocijom destinacije
SP7 – Jačanje organizacijskih i upravljačkih kapaciteta destinacije	<ul style="list-style-type: none"> • Profesionalizacija upravljanja destinacijom i kadrova • Razvoj kompetencija u području održivosti i digitalnih alata • Jačanje suradnje među lokalnim dionicima i partnerstvima • Poboljšanje učinkovitosti sustava upravljanja destinacijom i regionalne koordinacije

5.5. Mjere i aktivnosti

Mjere i aktivnosti moraju biti detaljno specificirane u planu upravljanja destinacijom, pri čemu bi trebale biti povezane sa strateškim prioritetima, definiranim izvorima financiranja, odgovornim subjektima za provedbu i jasno određenim rokovima za realizaciju tih aktivnosti.

Definirani razvojni smjerovi, mjere i aktivnosti trebale bi pomoći Gradu u dugoročnom razvoju u održivu, inovativnu i konkurentnu destinaciju, koja će privući posjetitelje kroz autentična iskustva, dok istovremeno čuva svoje prirodne i kulturne resurse.

U narednim tablicama navedene su mjere i aktivnosti koje su utvrđene za ostvarenje razvojnog smjera.

Tablica 25. Definiranje mjera i aktivnosti

CILJEVI SP1		
CILJEVI SP1	MJERE	AKTIVNOSTI (primjeri za okvirni razvoj)
1.1. Produljenje turističke sezone	Razvoj programa izvan glavne sezone	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija proljetnih i jesenskih outdoor programa na rijeci Zrmanji (rafting, kajak, hiking) <ul style="list-style-type: none"> • Tematski vikendi aktivnog odmora • Promocija destinacije za boravke izvan ljetnih mjeseci
1.2. Povećanje duljine boravka posjetitelja	Integracija turističkih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj višednevnih itinerera (Zrmanja + Velebit + kulturna baština) <ul style="list-style-type: none"> • Suradnja s pružateljima usluga • Paket aranžmani s lokalnim pružateljima usluga
1.3. Stvaranje stabilnijih gospodarskih učinaka tijekom cijele godine	Razvoj cjelogodišnje ponude	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj događanja i radionica tijekom cijele godine <ul style="list-style-type: none"> • Promocija aktivnog i ruralnog turizma
CILJEVI SP2		
CILJEVI SP2	MJERE	AKTIVNOSTI
2.1. Razvoj outdoor i aktivnog turizma	Uređenje i interpretacija aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Unaprjeđenje rafting i kajak infrastrukture • Označavanje planinarskih i biciklističkih ruta • Razvoj vidikovaca i interpretacijskih točaka
2.2. Povezivanje lokalne gastronomije, OPG-ova i smještaja u integrirane doživljajne pakete	Razvoj doživljajnih paketa	<ul style="list-style-type: none"> • Povezivanje OPG-ova, vodiča i smještaja <ul style="list-style-type: none"> • Gastro i ruralne ture
2.3. Razvoj tematskih programa i iskustvenih ruta za različite interesne segmente	Kreiranje novih proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> • Tematske ture (priroda, povijest, tradicija) <ul style="list-style-type: none"> • Edukativni programi
2.4. Jačanje konkurentnosti destinacije kroz autentične i diferencirane proizvode	Razvoj iskustvenih turističkih proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> • Storytelling destinacije • Razvoj lokalnih doživljaja • Promocija autentičnih iskustava

CILJEVI SP3	MJERE	AKTIVNOSTI
3.1. Podići standard privatnog i komercijalnog smještaja	Edukacija i poticanje ulaganja u kvalitetu	<ul style="list-style-type: none"> • Radionice za iznajmljivače • Promicanje standarda kvalitete <ul style="list-style-type: none"> • Savjetovanje
3.2. Poboljšanje pratećih usluga i sadržaja u destinaciji	Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • Signalizacija • Uređenje javnih prostora • Poboljšanje informiranja
3.3. Unaprjeđenje ukupnog doživljaja boravka i zadovoljstva posjetitelja	Sustavno praćenje kvalitete doživljaja	<ul style="list-style-type: none"> • Ankete zadovoljstva • Praćenje recenzija • Analiza povratnih informacija
CILJEVI SP4	MJERE	AKTIVNOSTI
4.1. Očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti destinacije	Uvođenje održivih praksi	<ul style="list-style-type: none"> • Edukativne kampanje • Suradnja s institucijama zaštite prirode
4.2. Racionalno upravljanje prostorom i kapacitetima	Praćenje i upravljanje posjetiteljskim tokovima	<ul style="list-style-type: none"> • Praćenje opterećenja lokacija • Informiranje posjetitelja
4.3. Uspostava mehanizama praćenja utjecaja turizma na okoliš i lokalnu zajednicu	Uspostava sustava monitoringa	<ul style="list-style-type: none"> • Prikupljanje podataka • Analiza utjecaja
4.4. Zaštita osjetljivih područja i poticanje odgovornog korištenja resursa	Edukacija i regulacija korištenja prostora	<ul style="list-style-type: none"> • Kampanje odgovornog ponašanja • Informativne ploče
CILJEVI SP5	MJERE	AKTIVNOSTI
5.1. Digitalizacija turističke ponude i informiranja	Razvoj digitalnih alata i sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalne karte • Online informacije
5.2. Poboljšanje online prisutnosti i digitalnog marketinga	Digitalni marketing	<ul style="list-style-type: none"> • Upravljanje društvenim mrežama <ul style="list-style-type: none"> • Kampanje
5.3. Unaprjeđenje sustava vođenja statistike i upravljanja podacima	Razvoj sustava praćenja	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza statistike • Izvještavanje

5.4. Razvoj digitalnih usluga i sustava rezervacija	Unaprjeđenje digitalnih servisa	<ul style="list-style-type: none"> • Online informiranje • Digitalni vodiči
CILJEVI SP6	MJERE	AKTIVNOSTI
6.1. Profiliranje Obrovca kao destinacije aktivnog i prirodnog turizma	Razvoj brenda	<ul style="list-style-type: none"> • Definiranje identiteta • Promocija prirodnih vrijednosti
6.2. Ciljanje tržišta koja preferiraju autentičnost i održive destinacije	Segmentirane kampanje	<ul style="list-style-type: none"> • Promocija prema aktivnim turistima
6.3. Jačanje imidža i prepoznatljivosti destinacije na nacionalnoj i međunarodnoj razini	PR aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Medijske objave • Promotivni materijali
6.4. Strateško upravljanje komunikacijom i promocijom destinacije	Koordinacija promotivnih aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Suradnja s partnerima
CILJEVI SP7	MJERE	AKTIVNOSTI
7.1. Profesionalizacija upravljanja destinacijom i kadrova	Unaprjeđenje organizacijskih procesa	<ul style="list-style-type: none"> • Planiranje i koordinacija
7.2. Razvoj kompetencija u području održivosti i digitalnih alata	Edukacije	<ul style="list-style-type: none"> • Stručne radionice
7.3. Jačanje suradnje među lokalnim dionicima i partnerstvima	Umrežavanje dionika	<ul style="list-style-type: none"> • Sastanci i partnerstva
7.4. Pобољшanje učinkovitosti sustava upravljanja destinacijom i regionalne koordinacije	Razvoj sustava upravljanja	<ul style="list-style-type: none"> • Praćenje provedbe

Mjere i aktivnosti SP1 – Upravljanje sezonalnošću i povećanje vrijednosti boravka

CILJ (skraćeni naziv)	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJ / PARTNERI	ROK PROVEDBE	INDIKATORI USPJEŠNOSTI	POVEZANOST SA STRATEŠKIM CILJEM Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine
Produljenje turističke sezone	Razvoj programa izvan glavne sezone	Organizacija proljetnih i jesenskih outdoor programa na rijeci Zrmanji (rafting, kajak, hiking), tematski vikendi aktivnog odmora, promocija destinacije za boravke izvan ljetnih mjeseci	Turistička zajednica Obrovac, Grad, turističke agencije, udruge	2025–2027	Broj programa izvan sezone; broj dolazaka u pred i posezoni	SC1, SC3
Povećanje duljine boravka posjetitelja	Integracija turističkih sadržaja	Razvoj višednevnih itinerera (Zrmanja + Velebit + kulturna baština), suradnja s pružateljima usluga, paket aranžmani s lokalnim pružateljima usluga	TZ, privatni sektor	2025–2026	Prosječna duljina boravka	SC1
Stvaranje stabilnijih gospodarskih učinaka tijekom cijele godine	Razvoj cjelogodišnje ponude	Razvoj događanja i radionica tijekom cijele godine, promocija aktivnog i ruralnog turizma	TZ, Grad	kontinuirano	Broj događanja	SC1

Mjere i aktivnosti SP2 – Diversifikacija ponude i razvoj aktivnog turizma

CILJ (skraćeni naziv)	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJ / PARTNERI	ROK PROVEDBE	INDIKATORI USPJEŠNOSTI	POVEZANOST SA STRATEŠKIM CILJEM Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine
Razvoj outdoor i aktivnog turizma	Uređenje i interpretacija aktivnosti	Unaprjeđenje rafting i kajak infrastrukture, označavanje planinarskih i biciklističkih ruta, razvoj vidikovaca i interpretacijskih točaka	Turistička zajednica Obrovac, Grad, Hrvatske šume	2025–2028	Broj uređenih lokaliteta	SC1, SC3
Povezivanje lokalne gastronomije, OPG-ova i smještaja u integrirane doživljajne pakete	Razvoj doživljajnih paketa	Povezivanje OPG-ova, vodiča i smještaja, gastro i ruralne ture	TZ, OPG, ugostitelji	2025–2027	Broj paketa	SC1, SC3
Razvoj tematskih programa i iskustvenih ruta za različite interesne segmente	Kreiranje novih proizvoda	Tematske ture (priroda, povijest, tradicija), edukativni programi	TZ	Kontinuirano	Broj programa	SC3
Jačanje konkurentnosti destinacije kroz autentične i diferencirane proizvode	Razvoj iskustvenih turističkih proizvoda	Storytelling destinacije, razvoj lokalnih doživljaja, promocija autentičnih iskustava	TZ	Kontinuirano	Zadovoljstvo posjetitelja	SC3

Mjere i aktivnosti SP3 – Unaprjeđenje kvalitete smještaja i ukupnog doživljaja boravka

CILJ (skraćeni naziv)	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJ / PARTNERI	ROK PROVEDBE	INDIKATORI USPJEŠNOSTI	POVEZANOST SA STRATEŠKIM CILJEM Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine
Podići standard privatnog i komercijalnog smještaja	Edukacija i poticanje ulaganja u kvalitetu	Radionice za iznajmljivače, promicanje standarda kvalitete, savjetovanje	TZ, HGK, Grad	2025–2028	Broj edukacija	SC3
Poboljšanje pratećih usluga i sadržaja u destinaciji	Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture	Uređenje signalizacije, javnih prostora i turističke informativne infrastrukture	Grad, TZ	2025-2027	Zadovoljstvo gostiju	SC1
Unaprjeđenje ukupnog doživljaja boravka i zadovoljstva posjetitelja	Sustavno praćenje kvalitete doživljaja	Ankete zadovoljstva, praćenje recenzija, analiza povratnih informacija	TZ	Kontinuirano	Ocjene destinacije	SC3

Mjere i aktivnosti SP4 – Održivo upravljanje prostorom i prirodnim resursima

CILJ (skraćeni naziv)	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJ / PARTNERI	ROK PROVEDBE	INDIKATORI USPJEŠNOSTI	POVEZANOST SA STRATEŠKIM CILJEM Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine
Očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti destinacije	Uvođenje održivih praksi	Edukativne kampanje, suradnja s institucijama zaštite prirode	TZ, Grad	Kontinuirano	Broj kampanja	SC2
Racionalno upravljanje prostorom i kapacitetima	Praćenje i upravljanje posjetiteljskim tokovima	Praćenje opterećenja lokacija, informiranje posjetitelja	TZ, Grad	2025-2027	Izvješća o posjećenosti	SC2, SC4
Uspostava mehanizama praćenja utjecaja turizma na okoliš i lokalnu zajednicu	Uspostava sustava monitoringa	Prikupljanje podataka, analiza utjecaja	TZ	Kontinuirano	Izvješća	SC2
Zaštita osjetljivih područja i poticanje odgovornog korištenja resursa	Edukacija i regulacija korištenja prostora	Kampanje odgovornog ponašanja, informativne ploče	TZ	Kontinuirano	Broj lokacija	SC2

Mjere i aktivnosti SP5 – Digitalna transformacija destinacije

CILJ (skraćeni naziv)	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJ / PARTNERI	ROK PROVEDBE	INDIKATORI USPJEŠNOSTI	POVEZANOST SA STRATEŠKIM CILJEM Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine
Digitalizacija turističke ponude i informiranja	Razvoj digitalnih alata i sadržaja	Digitalne karte, online informacije	TZ	2025–2026	Broj digitalnih sadržaja	SC3
Poboljšanje online prisutnosti i digitalnog marketinga	Digitalni marketing	Upravljanje društvenim mrežama, kampanje	TZ	Kontinuirano	Online doseg	SC3
Unaprjeđenje sustava vođenja statistike i upravljanja podacima	Razvoj sustava praćenja	Analiza statistike. izvještavanje	TZ	Kontinuirano	Izvješća	SC4
Razvoj digitalnih usluga i sustava rezervacija	Unaprjeđenje digitalnih servisa	Online informiranje, digitalni vodiči	TZ	2025–2027	Broj alata	SC3

Mjere i aktivnosti SP6 – Tržišno pozicioniranje i upravljanje imidžem destinacije

CILJ (skraćeni naziv)	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJ / PARTNERI	ROK PROVEDBE	INDIKATORI USPJEŠNOSTI	POVEZANOST SA STRATEŠKIM CILJEM Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine
Profiliranje Obrovca kao destinacije aktivnog i prirodnog turizma	Razvoj brenda	Definiranje identiteta, promocija prirodnih vrijednosti	TZ	2025	Brand smjernice	SC3
Ciljanje tržišta koja preferiraju autentičnost i održive destinacije	Segmentirane kampanje	Promocija prema aktivnim turistima	TZ	Kontinuirano	Kampanje	SC1
Jačanje imidža i prepoznatljivosti destinacije na nacionalnoj i međunarodnoj razini	PR aktivnosti	Medijske objave, promotivni materijali	TZ	Kontinuirano	Medijske objave	SC3
Strateško upravljanje komunikacijom i promocijom destinacije	Koordinacija promotivnih aktivnosti	Suradnja s partnerima	TZ	Kontinuirano	Broj aktivnosti	SC4

Mjere i aktivnosti SP7 – Jačanje organizacijskih i upravljačkih kapaciteta destinacije

CILJ (skraćeni naziv)	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJ / PARTNERI	ROK PROVEDBE	INDIKATORI USPJEŠNOSTI	POVEZANOST SA STRATEŠKIM CILJEM Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine
Profesionalizacija upravljanja destinacijom i kadrova	Unaprjeđenje organizacijskih procesa	Planiranje i koordinacija	TZ, Grad	Kontinuirano	Provedba plana	SC4
Razvoj kompetencija u području održivosti i digitalnih alata	Edukacije	Stručne radionice	TZ	Kontinuirano	Broj edukacija	SC3
Jačanje suradnje među lokalnim dionicima i partnerstvima	Umrežavanje dionika	Sastanci i partnerstva	TZ	Kontinuirano	Broj partnera	SC4
Poboljšanje učinkovitosti sustava upravljanja destinacijom i regionalne koordinacije	Razvoj sustava upravljanja	Praćenje provedbe	TZ	Kontinuirano	Izvešća	SC4

Strateški prioriteti utvrđeni za destinaciju Obrovac proizlaze iz analize sezonalnosti, kvalitete ponude, prostornog opterećenja, neiskorištenih atrakcija, digitalizacije i imidža destinacije. Svaki prioritet je operativno razrađen kroz ciljeve, mjere i aktivnosti koje su utemeljene na postojećim resursnim potencijalima i tržišnim trendovima.

Uvođenjem nositelja provedbe, vremenskih rokova i mjerljivih pokazatelja osigurava se provedivost i transparentnost sustava upravljanja, dok usklađenost s nacionalnim strateškim okvirom dodatno doprinosi mogućnostima korištenja nacionalnih i europskih

izvora financiranja. Strateški prioriteti međusobno su povezani i komplementarni te stvaraju sinergijski učinak usmjeren na povećanje konkurentnosti destinacije, očuvanje resursa i unapređenje kvalitete života lokalnog stanovništva.

Razvojni okvir usklađen je sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine Ministarstva turizma i sporta, koja definira četiri ključna strateška cilja razvoja turizma:

1. Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam,
2. Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu,
3. Konkurentan i inovativan turizam,
4. Otporan turizam.

Strategijski okvir je usklađen s nacionalnom Strategijom razvoja održivog turizma, što osigurava kompatibilnost s višim planskim dokumentima.

6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

Plan upravljanja destinacijom mora sadržavati prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije u skladu s definiranim ciljevima, pokazateljima održivosti i razvojni smjerom, za dionike u sustavu turizma i dionike u sustavu upravljanja turizmom.

Uključivanje svih dionika u proces razvoja i unaprjeđenja destinacije ključno je za postizanje održivosti. Osnaživanje lokalne zajednice, očuvanje prirodnih resursa i poticanje kulturne baštine mogu pridonijeti stvaranju atraktivnog i održivog turističkog odredišta.

Na osnovu informacija dobivenih u planu donosimo smjernice za dionike kako bi se ostvarili zadani ciljevi za razvoj turističke destinacije.

6.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne samouprave

Jedinice lokalne samouprave imaju ključnu ulogu u razvoju turizma, te se preporučuje primjena nekoliko smjernica za održiv i učinkovit rast. Prvo, nužno je razvijati strategije turizma koje se temelje na održivosti, kako bi se zaštitili prirodni resursi i kulturna baština. Održivi turizam donosi dugoročne koristi lokalnim zajednicama i privlači ekološki osviještene turiste.

Suradnja s lokalnim poduzetnicima, udrugama i stanovnicima važna je za stvaranje autentičnih turističkih iskustava. Povećanje angažmana lokalnog stanovništva u turističkoj ponudi jača lokalnu ekonomiju i smanjuje sezonalnost.

Digitalizacija i promocija destinacija putem modernih alata, poput društvenih mreža i specijaliziranih platformi, pomaže u dosezanju šire publike. Razvoj mobilnih aplikacija s informacijama o lokalnim atrakcijama i događanjima također povećava dostupnost informacija turistima.

Ulaganje u infrastrukturu i osiguranje visoke kvalitete usluga ključno je za zadovoljstvo posjetitelja. To uključuje održavanje javnih prostora, prometnu povezanost te razvoj smještajnih kapaciteta.

Primjenom ovih smjernica, jedinice lokalne i regionalne samouprave mogu potaknuti održiv i konkurentan turistički razvoj koji koristi cijeloj zajednici. Kroz navedene informacije u nastavku donosimo glavne smjernice i preporuke za lokalnu samoupravu za razvoj turizma na području Turističke zajednice Grada Obrovca.

Tablica 26. *Smjernice i preporuke za razvoj turizma*

Smjernice za razvoj turizma	
Izrada Plana upravljanja destinacijom i uspostava praćenja i izvješćivanja.	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi plan koji uključuje analizu resursa, tržišta i potencijala, - Uključiti lokalnu zajednicu i ključne dionike u proces planiranja.
Održiva infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> - Ulagati u prometnu infrastrukturu (ceste, javni prijevoz) i turističke sadržaje (smještaj, informacijski centri), - Osigurati dostupnost prirodnih i kulturnih resursa.
Poticanje ekoturizma	<ul style="list-style-type: none"> - Razvijati programe koji promoviraju očuvanje prirode i bioraznolikosti, - Uspostaviti ekološke staze, parkove i informacijske točke.
Obrazovanje i osposobljavanje	<ul style="list-style-type: none"> - Organizirati edukacije za turističke djelatnike o održivim praksama i kvaliteti usluge, - Uključiti škole i lokalne zajednice u edukativne programe o turizmu.
Preporuke za jedinice lokalne samouprave	
Financijska podrška	<ul style="list-style-type: none"> - Osigurati poticaje za razvoj turističkih projekata i inicijativa (npr. subvencije za obnovu povijesnih zgrada), - Razvijati fondove za podršku malim poduzetnicima u turizmu.
Suradnja i umrežavanje	<ul style="list-style-type: none"> - Poticati suradnju između lokalnih vlasti te privatnog sektora, - Uspostaviti platforme za razmjenu iskustava i najboljih praksi među destinacijama.
Marketing i promocija	<ul style="list-style-type: none"> - Razviti zajedničke marketinške kampanje koje uključuju sve turističke dionike, - Korištenje digitalnih alata za promociju destinacije (web stranice, društvene mreže).
Praćenje i evaluacija	<ul style="list-style-type: none"> - Uspostaviti sustav za praćenje turističkih pokazatelja (broj posjetitelja, prihodi od turizma, zadovoljstvo turista), - Redovito evaluirati provedene strategije i prilagođavati ih na temelju prikupljenih podataka.

6.2. Smjernice i preporuke za turističke zajednice

Turističke zajednice imaju ključnu ulogu u razvoju i promociji turističkih destinacija. Njihova misija je osigurati održiv i kvalitetan razvoj turizma, povećati atraktivnost destinacije te doprinijeti lokalnoj ekonomiji. Da bi uspješno ostvarile te ciljeve, važno je da slijede određene smjernice i preporuke.

6.2.1. Održivi razvoj turizma

Jedna od najvažnijih preporuka za turističke zajednice jest usmjeravanje na održivi turizam. Održivi razvoj omogućava dugoročne koristi, očuvanje okoliša i kulturne baštine te ekonomski prosperitet lokalnih zajednica. Turističke zajednice trebaju poticati razvoj ekološki

prihvatljivih praksi i promovirati destinacije koje nude iskustva povezana s prirodom i autentičnom kulturom.

Primjeri uključuju:

- Promociju zelenih i ekoloških certificiranih objekata,
- Poticanje održivih oblika prijevoza, poput biciklizma i električnih vozila,
- Organizaciju edukacija za lokalne poduzetnike o važnosti održivosti u turizmu.

6.2.2. Razvoj autentične turističke ponude

Autentičnost destinacije postaje sve važnija za suvremene turiste. Turističke zajednice trebaju surađivati s lokalnim stanovništvom, obrtnicima i proizvođačima kako bi stvorile jedinstvene ponude koje odražavaju kulturne, povijesne i prirodne karakteristike regije. Time se ne samo povećava atraktivnost destinacije, već i potiče ekonomski razvoj lokalne zajednice.

Ključne aktivnosti uključuju:

- Promociju tradicionalnih manifestacija, festivala i običaja,
- Razvoj gastro-turizma koji uključuje lokalne specijalitete i autohtone proizvode,
- Poticanje razvoja tematskih ruta (kulturne, vinske, povijesne) koje nude dublji uvid u lokalnu baštinu.

6.2.3. Digitalizacija i moderni kanali promocije

S obzirom na brzi razvoj tehnologije i promjenu navika turista, digitalizacija postaje nužna za uspješnu promociju turističkih destinacija. Turističke zajednice trebaju aktivno koristiti digitalne kanale, društvene mreže i specijalizirane platforme za promociju destinacija te pružanje informacija potencijalnim turistima. Digitalni alati omogućuju izravnu komunikaciju s ciljanom publikom, brzu reakciju na promjene u turističkim trendovima te jednostavno praćenje učinka promocijskih aktivnosti.

Preporučuje se:

- Razvoj korisnički pristupačnih web stranica s bitnim informacijama o destinaciji, smještaju i atrakcijama,
- Aktivno korištenje društvenih mreža poput Instagrama, Facebooka i YouTubea za kreiranje inspirativnog sadržaja,
- Implementacija mobilnih aplikacija koje omogućuju turistima jednostavan pristup informacijama o destinaciji, kartama i događanjima.

6.2.4. Edukacija i profesionalni razvoj

Kontinuirana edukacija i usavršavanje zaposlenika u turističkim zajednicama ključni su za praćenje globalnih trendova i unapređenje turističke ponude. Turizam je dinamična industrija, i važno je da zaposlenici razumiju nove tehnologije, marketinške alate te promjene u potrebama i interesima turista.

Turističke zajednice trebaju:

- Organizirati redovite radionice i edukacije o održivom razvoju, digitalnom marketingu i upravljanju turističkom destinacijom,
- Sudjelovati na međunarodnim konferencijama i sajmovima kako bi se upoznali s najboljim praksama u industriji,
- Poticati suradnju s drugim turističkim zajednicama radi razmjene iskustava i znanja.

6.2.5. Suradnja s lokalnim dionicima

Uspjeh turističke destinacije ovisi o suradnji između turističkih zajednica i lokalnih dionika. To uključuje smještajne kapacitete, ugostitelje, kulturne i sportske ustanove, ali i lokalne vlasti i nevladine organizacije. Turističke zajednice trebaju prepoznati važnost zajedničkog djelovanja kako bi se stvorila koherentna turistička ponuda koja doprinosi razvoju cijele zajednice.

Preporučuje se:

- Formiranje lokalnih partnerstava koja uključuju sve ključne dionike iz turističkog sektora,
- Organizacija redovitih sastanaka radi razmjene ideja i koordinacije aktivnosti,
- Poticaj privatnog sektora na ulaganje u turističku infrastrukturu kroz javno-privatna partnerstva.

6.2.6. Poboljšanje turističke infrastrukture

Razvoj kvalitetne i održive infrastrukture ključan je za ugodan boravak turista i pozitivno iskustvo destinacije. Turističke zajednice u suradnji s lokalnim vlastima trebaju raditi na unaprjeđenju infrastrukture, poput javnih prostora, prometne povezanosti i smještajnih kapaciteta, kako bi se poboljšala dostupnost i kvaliteta usluga.

Ključne preporuke su:

- Ulaganje u održavanje i unaprjeđenje prometne infrastrukture (ceste, biciklističke staze, javni prijevoz),
- Povećanje broja smještajnih objekata koji zadovoljavaju različite profile turista (hoteli, privatni smještaj, kampovi),
- Uređenje javnih prostora, parkova i kulturnih atrakcija kako bi se osigurala privlačnost destinacije tijekom cijele godine.

Turističke zajednice imaju odgovornost za upravljanje i promociju turističkog razvoja svojih destinacija. Primjenom ovih smjernica – od održivog razvoja, autentičnih ponuda, digitalne promocije, edukacije zaposlenika do suradnje s lokalnim dionicima i ulaganja u infrastrukturu – turističke zajednice mogu osigurati uspješan i dugoročno održiv turistički rast koji koristi cijeloj zajednici.

6.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

Dionici u turizmu, poput ugostitelja, smještajnih kapaciteta, kulturnih i sportskih ustanova, lokalnih vlasti, te nevladinih organizacija, igraju ključnu ulogu u razvoju destinacije. Kako bi se osigurao održiv i uspješan razvoj turizma, važno je slijediti nekoliko preporuka.

6.3.1. Suradnja i partnerstva

Suradnja među dionicima ključna je za stvaranje koherentne i atraktivne turističke ponude. Preporučuje se formiranje javno-privatnih partnerstava, gdje zajedničke investicije i planiranje omogućuju bolje rezultate. Redoviti sastanci i koordinacija aktivnosti osiguravaju sinergiju u promociji destinacije.

- **Primjeri:** zajednička ulaganja u infrastrukturu, razvoj tematskih ruta i promocijske kampanje.

6.3.2. Održivi razvoj i ekološka svijest

Dionici trebaju poticati održive prakse u poslovanju kako bi smanjili negativan utjecaj turizma na okoliš. To uključuje korištenje obnovljivih izvora energije, smanjenje otpada, te promoviranje ekološki prihvatljivih usluga i proizvoda.

- **Primjeri:** ekološki certificirani smještaj, minimalizacija plastike u ugostiteljstvu, poticanje eko-tura.

6.3.3. Kvaliteta usluga i kontinuirano obrazovanje

Kontinuirano usavršavanje i podizanje standarda usluge ključno je za zadovoljstvo turista. Dionici trebaju organizirati redovite obuke i edukacije za osoblje kako bi pratili nove trendove u turizmu, poboljšali korisničku podršku i razumjeli globalne promjene u ponašanju turista

- **Primjeri:** provođenje Programa kontinuiranog obrazovanja za osoblje u turizmu, radionica komunikacijskih vještina za vrhunsku uslugu, obuka za upotrebu digitalnih alata u turizmu.

6.3.4. Digitalna prisutnost i promocija

Korištenje digitalnih kanala omogućuje bolje dosezanje globalne publike. Dionici trebaju aktivno sudjelovati u digitalnim kampanjama, koristeći društvene mreže i specijalizirane platforme za promociju svojih usluga.

- **Primjeri:** web stranice, društvene mreže, online rezervacijske platforme. Primjenom ovih smjernica, dionici mogu doprinijeti održivom, inovativnom i konkurentnom turističkom razvoju destinacije.

7. POPIS PROJEKATA

Sastavni dio Plana upravljanja destinacijom čini popis projekata koji doprinose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije i popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije. Popis projekata donosi Turistička zajednica Grada Obrovca u razdoblju trajanja Plana upravljanja destinacijom.

Projekti su navedeni u narednima tablicama.

Turistička zajednica može imati i projekte od posebnog značenja za razvoj destinacije. Nositelj izrade takvih projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske. Takvi projekti imaju prednost pri sufinanciranju iz Fonda za turizam i ostalih namjenskih izvora financiranja, ako su u skladu s javnim pozivom i pravilima o potporama. U tablicama su označeni projekti koji su od posebnog značaja za razvoj destinacije.

Tablica 27. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije

Put k selu			
Opis i svrha projekta	Projekt obuhvaća uređenje i unapređenje šetnice na potezu od Obrovca do naselja Kruševo, s ciljem stvaranja nove i kvalitetnije turističke infrastrukture koja će doprinijeti razvoju održive i atraktivne turističke ponude destinacije. Projekt uključuje postavljanje javne rasvjete radi povećanja sigurnosti i dostupnosti prostora, izgradnju podzida za stabilizaciju terena te postavljanje urbane opreme poput klupa i stolova za odmor. Svrha projekta je unaprijediti turističku infrastrukturu i proširiti turističku ponudu kroz razvoj novih sadržaja koji će povećati atraktivnost destinacije, produžiti boravak posjetitelja i potaknuti održivi razvoj turizma uz očuvanje prostora i podizanje kvalitete života lokalne zajednice.		
Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije	NE		
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi disperziji posjetitelja kroz razvoj nove šetnice koja usmjerava turističke tokove prema manje opterećenim područjima te potiče ravnomjerniji prostorni razvoj i održivo korištenje prostora.		
Nositelj provedbe	Turistička zajednica Grada Obrovca		
Lokacija provedbe projekta	Grad Obrovac		
Planirani rokovi početka	01.05.2027.	Planirani rokovi završetka	01.10.2027.
Procijenjeni trošak (u EUR)	15.000,00	Izvor financiranja	Vlastiti prihodi (1.000,00) + HTZ
Ključne točke ostvarenja projekta, s planiranim rokovima postignuća	- Korištenje šetnice od strane posjetitelja – 10/27		
Status izrade potrebne studijske/projektne dokumentacije	Izrađen je profil projekta		
Šetnica na rijeci Bijeloj			

Opis i svrha projekta		Projekt obuhvaća uređenje šetnice uz rijeku Bijelu, s ciljem unaprjeđenja turističke infrastrukture i stvaranja novih sadržaja za boravak i rekreaciju posjetitelja. Aktivnosti uključuju postavljanje zaštitnih ograda radi povećanja sigurnosti korisnika te instalaciju javne rasvjete kako bi se prostor učinio dostupnim i funkcionalnim tijekom cijelog dana i u večernjim satima. Svrha projekta je razvoj nove turističke ponude. Uređenjem šetnice doprinosi se obogaćivanju doživljaja posjetitelja, produljenju njihova boravka i održivom korištenju prirodnih resursa, uz istodobno unaprjeđenje kvalitete života lokalne zajednice.	
Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije		NE	
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti		Uređenjem šetnice uz rijeku Bijelu omogućuje se disperzija posjetitelja iz centralnih i najposjećenijih područja Obrovca prema novim lokacijama. Time se smanjuje prostorno opterećenje ključnih atrakcija, potiče ravnomjernija raspodjela posjetitelja tijekom godine i doprinosi se očuvanju prirodnog okoliša.	
Nositelj provedbe		Turistička zajednica Grada Obrovca	
Lokacija provedbe projekta		Grad Obrovac	
Planirani rokovi početka	01.04.2027.	Planirani rokovi završetka	01.10.2027.
Procijenjeni trošak (u EUR)	45.000,00	Izvor financiranja	Vlastiti prihodi (1.000,00) + HTZ
Ključne točke ostvarenja projekta		- Korištenje šetnice od strane posjetitelja - 10/27.	
Planirani rokovi postignuća ključnih točaka ostvarenja projekata		01.10.2027.	
Status izrade potrebne studijske/projektne dokumentacije		NE	
Uređenje Klisine			
Opis i svrha projekta		Projekt obuhvaća uređenje pristupa do kule u Obrovcu, uključujući postavljanje javne rasvjete radi sigurnosti posjetitelja te postavljanje interpretacijskog panela koji će informirati o povijesnoj i kulturnoj vrijednosti objekta. Projekt ima za cilj unaprijediti pristupačnost i atraktivnost kulturne baštine destinacije te omogućiti kvalitetnije turističko iskustvo. Stvaranje nove i atraktivne turističke ponude koja povećava vrijednost destinacije, potiče produženi boravak posjetitelja i doprinosi očuvanju kulturne baštine Obrovca kroz interpretaciju i edukaciju.	
Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije		NE	
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti		Projekt doprinosi disperziji posjetitelja kroz razvoj nove turističke točke u Obrovcu (kula s interpretacijskim panelom), čime se promet posjetitelja ravnomjernije raspoređuje po destinaciji, smanjuje koncentracija na glavnim lokacijama i potiče posjet kulturnim sadržajima izvan središta grada.	
Nositelj provedbe		Turistička zajednica Grada Obrovca	
Lokacija provedbe projekta		Grad Obrovac	
Planirani rokovi početka	01.05.2028.	Planirani rokovi završetka	01.12.2028.
Procijenjeni trošak (u EUR)	120.000,00	Izvor financiranja	Vlastiti prihodi (1.000,00) + HTZ
Ključne točke ostvarenja projekta		- Posjetitelji na Klisini	
Planirani rokovi postignuća ključnih točaka ostvarenja projekata		01.12.2028.	

Status izrade potrebne studijske/projektne dokumentacije		NE	
VR aplikacija			
Opis i svrha projekta		Projekt obuhvaća izradu VR aplikacije koja korisnicima omogućuje digitalno i interaktivno doživljavanje kulturno - povijesne baštine područja Grada Obrovca. Aplikacija će služiti kao suvremeni alat za interpretaciju baštine, povećanje atraktivnosti destinacije te unapređenje posjetiteljskog iskustva. Svrha projekta je prezentirati bogatu kulturno - povijesnu baštinu turistima na inovativan i pristupačan način, povećati prepoznatljivost destinacije te doprinijeti očuvanju i valorizaciji lokalne baštine kroz digitalne tehnologije.	
Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije		NE	
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti		Projekt doprinosi boljoj informiranosti posjetitelja kroz digitalnu interpretaciju baštine te potiče disperziju posjetitelja na širem području destinacije, čime se smanjuje pritisak na pojedine lokalitete i podupire održivo upravljanje turizmom.	
Nositelj provedbe		Turistička zajednica Grada Obrovca	
Lokacija provedbe projekta		Grad Obrovac	
Planirani rokovi početka	01.05.2028.	Planirani rokovi završetka	01.12.2028.
Procijenjeni trošak (u EUR)	45.000,00	Izvor financiranja	Vlastiti prihodi (1.000,00) + HTZ
Ključne točke ostvarenja projekta		- Veći broj preuzimanja aplikacija	
Planirani rokovi postignuća ključnih točaka ostvarenja projekata		01.12.2028.	
Status izrade potrebne studijske/projektne dokumentacije		NE	
Aplikacija za posjetitelje			
Opis i svrha projekta		Projekt obuhvaća izradu i implementaciju mobilne aplikacije za posjetitelje koja će sadržavati objedinjene informacije o turističkoj ponudi destinacije, uključujući podatke za posjetitelje i iznajmljivače, pregled kulturne i prirodne baštine, atrakcija, plaža, aktivnosti, restorana i barova. Svrha projekta je unaprijediti informiranost i dostupnost sadržaja te potaknuti veću potrošnju posjetitelja.	
Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije		NE	
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti		Projekt doprinosi boljoj informiranosti posjetitelja kroz dostupnost relevantnih i ažurnih informacija o turističkoj ponudi destinacije, čime se potiče ravnomjernija raspodjela kretanja posjetitelja na širem području Obrovca i okolice. Time se smanjuje pritisak na pojedine lokacije te se potiče disperzija posjetitelja i održivo korištenje prostora.	
Nositelj provedbe		Turistička zajednica Grada Obrovca	
Lokacija provedbe projekta		Grad Obrovac	
Planirani rokovi početka	1.1.2029.	Planirani rokovi završetka	01.05.2029.
Procijenjeni trošak (u EUR)	22.000,00	Izvor financiranja	Vlastiti prihodi (1.000,00) + HTZ
Ključne točke ostvarenja projekta		- Veći broj preuzimanja aplikacija	
Planirani rokovi postignuća ključnih točaka ostvarenja projekata		01.05.2029.	
Status izrade potrebne studijske/projektne dokumentacije		NE	

7.1. Projekti od posebnog značenja za razvoj destinacije

Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije definiran je Zakonom o turizmu kao projekt koji:

- doprinosi strateškom i/ili posebnom cilju definiranom aktima strateškog planiranja
- ima značajan i mjerljiv financijski učinak na sektor turizma i povezane sektore
- započinje provedbu u razdoblju važenja ovog plana
- ima izrađenu minimalno studijsku/projektanu dokumentaciju
- ima vrijednost $\geq 1.000.000$ EUR.

Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne samouprave, javna ustanova, trgovačko društvo u većinskom vlasništvu JLS ili RH. Projekti od posebnog značaja imaju prednost pri sufinanciranju iz Fonda za turizam i ostalih namjenskih izvora financiranja.

Projekti od posebnog značenja su ključne inicijative koje imaju dugoročni utjecaj na razvoj i održivost destinacije. Oni obuhvaćaju strategije koje unapređuju konkurentnost, povećavaju privlačnost destinacije i osiguravaju ravnotežu između ekonomskih, društvenih i ekoloških ciljeva.

8. MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI

Mjerenje napretka i redovito izvješćivanje o provedbi plana upravljanja destinacijom ključni su za osiguravanje uspješnosti održivog razvoja i prilagođavanje strategija prema potrebama destinacije. U kontekstu Grada Obrovca, važno je kontinuirano pratiti kako turizam utječe na lokalnu zajednicu, gospodarstvo i okoliš, te osigurati transparentnost i uključivanje dionika u proces.

Prvi korak u mjerenju napretka je definiranje ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI - Key Performance Indicators) koji će pomoći u kvantitativnom i kvalitativnom ocjenjivanju implementacije plana. Ti pokazatelji trebaju obuhvatiti sve ključne aspekte upravljanja destinacijom: Ekološki, gospodarski i društveni pokazatelji.

Za precizno mjerenje napretka potrebni su pouzdani izvori podataka, što uključuje korištenje kvantitativnih i kvalitativnih metoda prikupljanja informacija: Statistički podaci, ankete i intervjui i terenska istraživanja. Podaci prikupljeni kroz navedene metode analiziraju se u odnosu na postavljene ciljeve u planu upravljanja destinacijom. Evaluacija se može provoditi na godišnjoj ili polugodišnjoj bazi, kako bi se procijenilo postizanje ekoloških ciljeva, procijenio ekonomski doprinos turizmu i procijenili društveni učinci turizma.

8.1. Podrška i implementacija Plana upravljanja destinacijom

U postupku donošenja plana upravljanja destinacijom turistička zajednica dužna je provesti javno savjetovanje o prijedlogu izrađenog plana upravljanja destinacijom te na drugi primjeren način osigurati sudjelovanje lokalnog stanovništva u postupku donošenja, sukladno propisu kojim se uređuje pravo na pristup informacijama. Uključivanje poduzetnika, organizacija civilnog društva i turističkih agencija u proces praćenja i ocjene ključno je za razvoj partnerskih odnosa koji podržavaju dugoročnu održivost destinacije.

Plan upravljanja destinacijom usvaja predstavničko tijelo jedinice lokalne odnosno područne samouprave na prijedlog turističkog vijeća turističke zajednice te ima zakonsko uporište čija je obveza donošenja propisana prvenstveno Zakonom o turizmu i pripadajućim pravilnikom.

Usvojeni plan upravljanja destinacijom objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne samouprave i na mrežnim stranicama turističke zajednice.

8.2. Izvješće o provedbi

Redovito izvješćivanje o provedbi plana upravljanja destinacijom od ključne je važnosti za osiguravanje transparentnosti i povjerenja svih dionika. Izvješća trebaju biti dostupna lokalnoj zajednici, turističkom sektoru i javnosti, a mogu uključivati:

- **Godišnja izvješća:** Obuhvaćaju rezultate praćenja ključnih pokazatelja uspješnosti te analize postignuća i izazova u provedbi plana. Važno je navesti konkretne podatke o postizanju ekoloških, ekonomskih i društvenih ciljeva.

- **Izvešća za lokalne dionike:** Namijenjena lokalnom stanovništvu i poduzetnicima, ova izvješća uključuju informacije o tome kako turizam utječe na svakodnevni život, koja su nova ulaganja i što se planira u budućnosti.
- **Online izvješćivanje:** Transparentnost i šira dostupnost izvješća mogu se osigurati kroz internetske stranice općine ili destinacije, s redovitim ažuriranjem ključnih podataka, infografikama i interaktivnim kartama.

Na temelju rezultata analize i povratnih informacija lokalne zajednice, turističkih stručnjaka i posjetitelja, plan upravljanja destinacijom može se redovito prilagođavati. Ključne prilagodbe uključuju: reviziju ciljeva i pokazatelja, unaprjeđenje mjera i strategija i uključivanje inovacija.

Ukoliko se uoče prepreke, neželjene posljedice ili potreba za prilagođavanjem, odnosno nemogućnost ostvarivanja razvojnog smjera i provedbe planiranih mjera i aktivnosti, potrebno je prilikom redovnog praćenja napretka o istome izvijestiti predstavničko tijelo jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave kako bi se pravodobno pristupilo izmjenama plana upravljanja destinacijom.

Turističko vijeće Izvješće o provedbi plana upravljanja destinacijom za prethodnu godinu dostavlja predstavničkom tijelu jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave za čije se područje plan upravljanja destinacijom donosi do 31. ožujka tekuće godine.

9. ZAKLJUČAK

Plan upravljanja destinacijom predstavlja ključni alat za održivo, strateško i integrirano vođenje destinacije prema jasno definiranim ciljevima. Proces izrade ovog plana temeljio se na analizi trenutnog stanja, identifikaciji potencijala i izazova, te usklađivanju potreba svih relevantnih dionika, uključujući lokalnu zajednicu, turistički sektor, vlasti i posjetitelje. Kroz ovakav pristup, osigurava se da su sve aktivnosti usmjerene prema dugoročnom očuvanju resursa, unaprjeđenju kvalitete života lokalnog stanovništva i povećanju konkurentnosti destinacije na globalnom tržištu.

U ovom dokumentu definirani su ključni ciljevi koji se odnose na održivi razvoj, diversifikaciju turističke ponude, povećanje kapaciteta i kvaliteta infrastrukture, digitalizaciju i promociju, te jačanje institucionalnog okvira za upravljanje destinacijom. Strategija je osmišljena tako da odgovara suvremenim trendovima u turizmu, uključujući povećanu potražnju za autentičnim doživljajima, ekološkim turizmom i personaliziranim uslugama. Posebna pažnja posvećena je očuvanju prirodne i kulturne baštine, jer ona predstavlja osnovnu vrijednost destinacije.

Implementacija plana zahtijeva visok nivo suradnje između svih dionika, kao i kontinuirano praćenje rezultata i prilagođavanje strategije prema novim okolnostima. Ključ uspjeha leži u uspostavljanju transparentnih komunikacijskih kanala, edukaciji i osnaživanju svih dionika, te osiguravanju adekvatnih financijskih i ljudskih resursa. Također, monitoring i evaluacija bit će temeljni elementi za praćenje napretka, uz mogućnost prilagođavanja mjera kako bi se osigurala efikasnost i relevantnost.

Ovaj plan ima potencijal da značajno doprinosi prepoznatljivosti destinacije, njenoj privlačnosti za različite ciljne grupe turista, ali i postavljanju primjera dobre prakse u upravljanju turizmom na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou. Njegova realizacija trebala bi rezultirati dugoročnim benefitima za lokalnu ekonomiju, povećanjem zadovoljstva posjetitelja i, najvažnije, očuvanjem identiteta i vrijednosti destinacije za buduće generacije.

Zaključno, Plan upravljanja destinacijom nije samo dokument, već vodič za zajedničku viziju razvoja koji objedinjuje interese i potrebe svih sudionika. Njegova uspješna provedba omogućit će transformaciju destinacije u održivu, inovativnu i konkurentnu turističku destinaciju, koja je spremna odgovoriti na izazove budućnosti i iskoristiti prilike globalnog tržišta turizma.

10. LITERATURA

Pri izradi Plana upravljanja destinacijom korišteni su sljedeći izvori i bibliografija:

Elektronski izvori:

- [Zakon o turizmu \(»Narodne novine«, broj 156/23\)](#),
- [Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma \(»Narodne novine«, broj 52/19, 42/20, 144/20\)](#),
- [Zakon o članarinama u turističkim zajednicama \(»Narodne novine«, broj 52/19, 144/20\)](#)
- [Zakon o turističkoj pristojbi \(»Narodne novine«, broj 52/19, 32/20, 42/20\)](#),
- [Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti \(»Narodne novine«, broj 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20, 42/20, 126/21, 152/24\)](#),
- [Zakon o neprocijenjenom građevinskom zemljištu \(»Narodne novine«, broj 50/20\)](#),
- [Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta \(»Narodne novine«, broj 112/24\)](#),
- [Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom \(»Narodne novine«, broj 112/24\)](#),
- [Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma \(»Narodne novine«, broj 112/24\)](#),
- [Uredba o poticanju ulaganja u sektoru turizma \(»Narodne novine«, broj 39/24\)](#),
- [Službene stranice Turistička zajednica Grada Obrovca](#),
- [eVisitor](#)

Dokumenti:

- [Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine](#)
- Plan razvoja Grada Obrovca 2021.-2030.
- Strategija pametnog razvoja Grada Obrovca 2023.-2028.
- Drugi dokumenti ustupljeni od strane Turističke zajednice.